

สภาประชาสังคมชายแดนใต้
Civil Society Council of the Southernmost Thailand
Dewan Badan Masyarakat Madani Selatan Thailand

รวมผลงานและความเคลื่อนไหว
สภาประชาสังคมชายแดนใต้
พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2560
(ในสื่อออนไลน์)

รวบรวมโดย

ฝ่ายวิชาการและการสื่อสาร สภาประชาสังคมชายแดนใต้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สภาประชาสังคมใต้ได้ประธานคนใหม่ พร้อมลุยยุทธศาสตร์ยุติธรรมสันติภาพเชื่อมอาเซียน	1
สภาประชาสังคมชายแดนใต้แถลงยุทธศาสตร์ใหม่ สร้างพื้นที่กลาง-ผลักดันประชาชนร่วมกระบวนการสันติภาพ	3
เปิด 12 เวทีฟังครูเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เผย "ความหวัง ความกังวลและการหนุนเสริมสันติภาพ" อันหลากหลาย	8
อ่านดู ! ครูเอกชนสอนศาสนาอิสลาม “คาดหวัง-กังวล-หนุนเสริม” อะไรในกระบวนการสันติภาพ	12
เวทีครู สช. สงขลา ชี้การสร้างเครือข่ายครู/อุstadz ที่เข้มแข็งจะช่วยหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ	17
70 องค์กรเครือข่ายชายแดนใต้จับมือหนุนสันติภาพ เรียกร้องยุติความรุนแรงสร้างพื้นที่ปลอดภัย	20
เผยบทบาทประชาสังคมอาเงาะห์-มินดาเนา เวที mapping ชู 5 วาระด่วนหนุนสันติภาพชายแดนใต้	23
สภาประชาสังคมชายแดนใต้เตรียมดันอีก 3 โครงการใหญ่สำหรับภาคประชาสังคมเพื่อหนุนเสริมสันติภาพ	27

สภาประชาสังคมได้จับมือสถาบันวิชาการร่วมขับเคลื่อนสันติภาพ เตรียมยื่นข้อเสนอ	
12 เวทีครูเอกชนต่อ รมช. ศึกษาฯ	30
สภาประชาสังคมชายแดนใต้เปิดหน้าทำงานเชิงรุก นัดพบ 3 กงสุล	
อินโดฯ-มาเลเซีย-ฟิลิปปินส์	33
สภาประชาสังคมได้พบปะกงสุลอินโดฯ ยกระดับงานสันติภาพ เรียนรู้บทบาท CSOs	
ต่อคู่ขัดแย้งหลัก	36
“กงสุลใหญ่มาเลเซีย” เนะประชาสังคมชายแดนใต้ควรกลับสู่พื้นฐานและให้ความรู้	
กระบวนการสันติภาพกับประชาชน	39
สภาประชาสังคมเตรียมถกสภาความมั่นคงแห่งชาติ เตรียมจัดเวทีกระบวนการสันติภาพ	
ที่กรุงเทพฯ	41
“พื้นที่ปลอดภัยและยุติธรรม” บทสนทนาสันติภาพ สภาประชาสังคมชายแดนใต้ –	
สำนักเลขาพุดคุยสันติสุข	43
สภาประชาสังคมชายแดนใต้ขับเคลื่อนงานสันติภาพเข้มข้นข้ามปีทั้ง	
Mapping และ Empower	48
สภาประชาสังคมชายแดนใต้เตรียมจัดสมัชชาสันติภาพ 2017 ชู 5 ประเด็น	
ขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม	53
พันธมิตร CSOs จัดงานสมัชชาสันติภาพปาตานี ย้อนรอย 40 ปีการต่อสู้ของประชาชน	
เพื่อ “พลังประชาสังคม พลังสันติภาพ”	57

ประชาสังคมประกาศปฏิญาสันติภาพ เรียกร้อง 5 พื้นที่ทางการเมืองสร้างสังคมวุฒิกาวะ	60
สมช. เปิดเวทีถก หาทางดึง CSOs ร่วมกระบวนการพูดคุยสันติสุข โดยตรง	63
สภาประชาสังคมชายแดนใต้ขยายพื้นที่เรียนรู้ จัดเวทีสันติภาพนอกชายแดนใต้	
คันท่าแผนยุทธศาสตร์ร่วม	65
ผู้นำกลุ่ม 4 เสาหลักชุมนุมต้องมีเอกภาพเพื่อหนุนเสริมสันติภาพในพื้นที่ชายแดนใต้	68
เปิดเวทีถกสันติภาพใน 4 อำเภอของสงขลา ยืนยันต้องมีเวทีพูดคุยมากกว่านี้	
กังวล โต้ะเจรจาไม่ต่อเนื่อง	71
ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ชี้ พุดคุยสันติสุขยังไม่ลุ่ม เนะทุกฝ่าย	
ออกมาสื่อสารหนุนเสริมสันติภาพ	74
‘ชีวิตผู้บริสุทธิ์ คือเรื่องแรกที่ต้องคุยบน โต้ะสันติภาพ’: ประธานสภาฯ	77
“รอซิดี เลิศอรียะพงษ์กุล” เลขธิการสภาประชาสังคมชายแดนใต้	
กับพันธกิจหนุนเสริมประชาสังคมเข้มแข็ง	82
เปิดเวทีถก “พื้นที่การเมืองของภาคประชาสังคม” บทบาทประชาชนหนุนเสริมสันติภาพ	
ชายแดนใต้	88
สภาประชาสังคมชายแดนใต้เยือนกลันตันถกมาราปาตานี	91
สภาประชาสังคมชายแดนใต้ขับเคลื่อนทุกระนาบทั่วประเทศ เตรียมงานอบรม IHL	93
อ้างอิง	96

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้ประชาชนคนใหม่ พร้อมยุทธศาสตร์ยุทธวิธีธรรมสันติภาพเชื่อม อาเซียน

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ)

มุฮัมมัดอายุบ ปาทาน ได้รับเลือกเป็นประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้คนใหม่ ประกาศเดินหน้า
ยุทธศาสตร์ความยุติธรรม กระจายอำนาจและสันติภาพ พร้อมเชื่อมภาคประชาสังคมในอาเซียน เผย
บทบาทเด่นของสภาฯ คือ“โรดแมปสันติภาพภาคประชาชน” เสนอต่อทั้งรัฐไทยและขบวนการบีอาร์เอ็น
หลายข้อยังถูกจับเคลื่อนอยู่

นายมุฮัมมัดอายุบ ปาทาน บรรณาธิการอาวุโสศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South
Watch: DSW) ได้รับเลือกให้เป็นประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้คนใหม่แทน แทนนายประสิทธิ์
เมฆสุวรรณ ที่หมดวาระลง โดยเขาได้รับเลือกโดยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากตัวแทนองค์กรสมาชิกกว่า
20 องค์กรในการประชุมถอดบทเรียน 11 ปี พัฒนาการองค์กรภาคประชาสังคมกับการขับเคลื่อน
กระบวนการสันติภาพชายแดนใต้ เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2558 ที่โรงแรมปาร์ควิว จ.ปัตตานี

นอกจากนี้ยังมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารสภาประชาสังคมชายแดนใต้ชุดใหม่ไปด้วย
โดย นายรัชชาติ สุวรรณ นางโซรยา จามจุรี นายอัสวมันต์ บินยูไซ๊ะ ได้รับเลือกเป็นรองประธาน

นายมุฮัมมัดอายุบ เปิดเผยหลังได้รับเลือกตั้งว่า สภาจะต้องขับเคลื่อนไปในทิศทางใหม่มากขึ้น
เช่น สภาจะต้องเพิ่มสมาชิกสภาประชาสังคมชายแดนใต้ให้มากขึ้นและมีความหลากหลายมากขึ้น
นอกจากนี้ยังจะมุ่งเปิดพื้นที่ในการทำงานร่วมกับกลุ่มคนที่หลากหลายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้หญิง
ผู้นำศาสนาทุกศาสนา ขณะเดียวกันสภายังต้องเน้นประเด็นความยุติธรรม การกระจายอำนาจและ
กระบวนการสันติภาพ

“นอกจากนี้สภาจะต้องเชื่อมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่และทำงานเชื่อมต่อกับภาคประชาสังคมในอาเซียน เนื่องจากมีบทเรียนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งและการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ” นายมุฮัมมัดอาบูบ กล่าว

เผยบทบาทเด่น “โรดแมปสันติภาพภาคประชาชน”

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2554 โดยองค์กรประชาสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 องค์กรเป็นองค์กรสมาชิกผู้ก่อตั้ง ซึ่งในปฏิญญาเพื่อการขับเคลื่อนขบวนการประชาสังคมชายแดนใต้ ระบุว่าเป็นการรวมตัวผนึกกำลังเพื่อมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและมาตรการแก้ปัญหาอย่างจริงจังโดยใช้พลังแห่งสันติวิธี ความรู้ สติปัญญาและพลังแห่งคุณธรรมเป็นธงนำ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์และสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน มีการสื่อสารและสร้างพื้นที่สาธารณะเพื่อการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์สังคม

อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมาสภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้มีบทบาทส่วนหนึ่งที่ชัดเจน คือ การหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี นั่นก็คือการเสนอ แผนที่เดินทางสันติภาพโดยภาคประชาสังคมชายแดนใต้/ปาตานี ผลจากการระดมความเห็นเครือข่ายภาคประชาสังคมชายแดนใต้ หรือที่เรียกว่าโรดแมปสันติภาพภาคประชาชน ที่มีข้อเสนอต่อฝ่ายต่างๆ เกี่ยวกับกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติภาพ ทั้งต่อฝ่ายรัฐบาลไทย ฝ่ายขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) ต่อภาคประชาชน ต่อสื่อมวลชน และต่อรัฐบาลมาเลเซียในฐานะผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุยสันติภาพ

การนำเสนอโรดแมปฉบับนี้มีขึ้นในช่วงเดือนมิถุนายน 2556 หรือหลังจากมีกระบวนการพูดคุยสันติภาพระหว่างรัฐบาลไทยกับตัวแทนขบวนการบีอาร์เอ็นที่เริ่มต้นมาตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ปีเดียวกัน ซึ่งหลายข้อเสนอจากโรดแมปฉบับนี้ยังถูกนำไปขับเคลื่อนต่อจนถึงปัจจุบัน เช่น การสร้างพื้นที่ปลอดภัย การสื่อสารสันติภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการพูดคุยในระดับพื้นที่ เป็นต้น

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้แถลงยุทธศาสตร์ใหม่ สร้างพื้นที่กลาง-ผลักดันประชาชนร่วม กระบวนการสันติภาพ

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ)

สภาประชาสังคมชายแดนใต้แถลงยุทธศาสตร์ใหม่ปี 2559 – 2561 มุ่งสร้างพื้นที่กลาง-ผลักดันเชิงนโยบายให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสันติภาพ เสริมอำนาจต่อรองให้ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน ขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพในชุมชน เผยข้อเสนอหลากหลายจากภาคีเครือข่ายประชาชนซึ่งจำเป็นต้องสร้างพื้นที่กลาง มีโอกาสมาจากการหนุนเสริมสันติภาพจากภายในและภายนอก นโยบายรัฐที่ขับเคลื่อนการพูดคุย ผู้เข้าร่วมแนะให้สื่อสาร ช่วยเด็กกำพร้า แก้อันและสร้างคนรุ่นใหม่

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2559 ที่โรงแรมซีเอส.ปัตตานี สภาประชาสังคมชายแดนใต้จัดแถลงนโยบายยุทธศาสตร์สภาประชาสังคมชายแดนใต้ปี พ.ศ. 2559 – 2561 ต่อกลุ่มองค์กรภาคประชาสังคมและหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพในพื้นที่ โดยมีคณะกรรมการสภาฯ ที่ปรึกษา องค์กรสมาชิก องค์กรภาคประชาสังคมและภาครัฐเข้าร่วมฟังการแถลงกว่า 100 คน โดยนายอัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ พร้อมด้วยรองประธานอีก 4 คน ประกอบด้วย นายอัสวมันต์ บินยูโซ๊ะ นายรักชาติ สุวรรณ นางโซรยา จามจรี และนายมันโซร์ สาและ เป็นผู้แถลง

สังคมที่เป็นธรรมและมีสันติภาพที่ยั่งยืนสำหรับทุกคน

โดย นายอัสวมันต์ เป็นผู้แถลงในส่วนวิสัยทัศน์ของสภาประชาสังคมชายแดนใต้คือ สังคมที่เป็นธรรมและมีสันติภาพที่ยั่งยืนสำหรับทุกคน ส่วนพันธกิจคือ หนุนเสริมการสร้างสันติภาพและ

กระบวนการสันติภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ส่วนเป้าหมาย คือเป็นองค์กรที่
ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดข้อตกลงสันติภาพที่มาจากความร่วมมือของประชาชน

สร้างพื้นที่กลาง-ให้ภาคประชาชนร่วมกระบวนการสันติภาพ

นายอัครวัฒน์ แกลงในส่วนของยุทธศาสตร์ว่า มี 3 ประการ ประกอบด้วย

1. การสร้างพื้นที่กลางและผลักดันเชิงนโยบาย (Common Space and Advocacy) คือ
สร้าง/ขยายพื้นที่กลางให้กับภาคประชาชนที่มีความแตกต่างหลากหลาย ได้เข้ามามีส่วนร่วมใน
กระบวนการสันติภาพเพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอและผลักดันเชิงนโยบายด้วยความรู้แก่ทุกฝ่าย

2. การเสริมพลัง (Empowerment) เสริมพลัง สร้างความเข้มแข็งและอำนาจการต่อรอง
ให้กับภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในทุกมิติ

3. การขยายเครือข่าย (Networking) ขยายองค์กรสมาชิก/สมาชิกของสภาประชาสังคม
ชายแดนใต้ รวมทั้งขยายเครือข่ายองค์กรภายในประเทศและต่างประเทศ

มุ่งขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพในชุมชน

นายมันไชร์ แกลงในประเด็นการขับเคลื่อนในปี พ.ศ.2559–2561 มี 4 ข้อดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านกระบวนการสร้าง
สันติภาพในชุมชน

2. การพัฒนาศักยภาพและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรภาคประชาสังคมใน
การขับเคลื่อนกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพในชุมชน

3. การเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ อาทิ ภาคราชการ ภาควิชาการ ภาค
ท้องถิ่นในการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพในชุมชน

4. ขยายสมาชิกและจัดทำฐานข้อมูลองค์กรภาคประชาสังคมที่ขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพและงานพัฒนาอื่นๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นปัจจุบัน

หลากหลายข้อเสนอจากองค์กรภาคีเครือข่าย

นายรัชชชาติ แกลงในส่วนของข้อเสนอประเด็นการขับเคลื่อนจากองค์กรภาคีเครือข่าย มีทั้งหมด 14 ข้อ ส่วนใหญ่เป็นข้อเสนอเกี่ยวกับการหนุนเสริมสันติภาพ เช่น เปิดพื้นที่กลางในการสร้างอำนาจต่อรอง พัฒนาศักยภาพภาคประชาสังคม พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ศึกษาวิจัยและฟังความเห็นประชาชนเพื่อพัฒนารูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่ประชาชนมีส่วนร่วมและบริหารจัดการตนเองได้จริง

นายรัชชชาติ กล่าวต่อไปว่า ส่งเสริมอัตลักษณ์ของทุกเชื้อชาติ ระบบยุติธรรม กระบวนการเจรจา เพื่อยุติความรุนแรง สนับสนุนการแก้ปัญหาเร่งด่วนโดยเฉพาะยาเสพติด สิ่งแวดล้อม อาชญากรรมและความยากจน ส่งเสริมสันติวิธี การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุไม่สงบและความไม่เป็นธรรม พัฒนาศักยภาพเยาวชน สตรีและเครือข่ายชาวพุทธ

ประธานชี้จำเป็นต้องสร้างพื้นที่กลางเพื่อหนุนเสริมสันติภาพ

นายมุฮัมมัดอาบูบ แกลงว่า สภาประชาสังคมชายแดนใต้เกิดจากนักพัฒนาเอกชนอาวุโสและนักกิจกรรมเพื่อสังคมในพื้นที่ร่วมก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2554 เพื่อเป็นองค์กรประสานงานของเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่

“ความรุนแรงในพื้นที่จำเป็นต้องสร้างพื้นที่กลางเพื่อแบ่งปันองค์ความรู้ ซึ่งสภาประชาสังคมชายแดนใต้สามารถเป็นพื้นที่กลางได้ โดยสภาประชาสังคมฯ เชื่อว่าความไม่สงบในพื้นที่ต้องจบด้วยการพูดคุยสันติภาพเท่านั้น ไม่สามารถจบลงด้วยการใช้อาวุธ ดังนั้นทุกเครือข่ายของสภาฯต้องเติบโตไปด้วยกัน เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอในหลายๆด้าน รวมทั้งเป็นเครือข่ายทางสังคมที่หนุนเสริมกระบวนการสันติภาพต่อไป” นายมุฮัมมัดอาบูบ กล่าว

ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ มี 4 ข้อ ประกอบด้วย 1. เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรภาคประชาชน/ภาคประชาสังคม 2. เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดสันติภาพอย่างยั่งยืน 3. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสาน และสนับสนุนระหว่างองค์กรที่ทำงานเพื่อสังคม 4. เพื่อสร้างพื้นที่กลางแก่ทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างสันติภาพ

จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค

นาง โชรยา แถงด้วยว่า ที่ผ่านมาสภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้วิเคราะห์ ถึงจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคในการทำงานที่ผ่านมาและการวางยุทธศาสตร์ใหม่ในปี 2559 พบว่า จุดแข็งคือ สมาชิกและเครือข่ายสามารถหิบบกประเด็นมาพูดคุยได้ทุกเรื่อง มีความหลากหลายของสมาชิกสูง ทำให้ได้รับการยอมรับที่เป็นทางการ สามารถทำงานเชื่อมต่อภาคประชาสังคมได้จริง ที่ผ่านมามีความโดดเด่นในการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพและการกระจายอำนาจ

นาง โชรยา แถงอีกว่า จุดอ่อนคือ การกำหนดยุทธศาสตร์ที่ผ่านมากว้างเกินไป ไม่สามารถดำเนินการได้ทุกเรื่อง ยังมีสมาชิกล้นและไม่ครอบคลุมทุกกลุ่ม ยังขาดคนรุ่นใหม่ในฐานะสมาชิก ยังทำงานตั้งรับ ขาดการสื่อสารกับสังคมภายนอก

โอกาสจากการหนุนเสริมสันติภาพและนโยบายรัฐ

“ยังมีอุปสรรคบางอย่างที่ต้องคำนึงในการกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานในอนาคตคือ ภายใต้อำนาจบริหารอาจเป็นอุปสรรคในการทำงานเนื่องจากช่องทางทางกฎหมายบางอย่างที่จำกัดการทำงาน และองค์กรภาคประชาสังคมบางส่วนได้รับการจัดตั้งโดยฝ่ายรัฐอาจทำให้ความเป็นอิสระในการทำงานของภาคประชาสังคมหายไป” นาง โชรยา กล่าว

นาง โชรยา แถงด้วยว่า ส่วนโอกาสคือ มีองค์กรภายในและภายนอกหนุนเสริมประเด็นสันติภาพมากขึ้น รวมทั้งยังมีโอกาสที่เกิดจากนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ปี 2555 – 2557 ว่าด้วย “การบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้” และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 230/2557 ว่าด้วย

“การจัดตั้งกลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้” ที่เอื้อให้เกิดการพูดคุยสันติภาพ เป็นต้น

ผู้เข้าร่วมอยากให้อีโอสถากับภายนอก-ช่วยเด็กกำพร้าด้วย

นายตูแวนคานียา มีอริจิง ผู้สื่อข่าวทีวีช่อง 3 มาเลเซีย กล่าวว่า สภาประชาสังคมฯ ต้องสื่อสารให้มากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้ประชาชนรับรู้บทบาทและหน้าที่ของสภาประชาสังคมฯ นอกจากนี้ต้องมีบทบาทพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กกำพร้าหรือช่วยเหลือองค์กรที่ดูแลเด็กกำพร้าในพื้นที่ด้วย เนื่องจากในพื้นที่มีเด็กกำพร้าจำนวนมาก

นางซิติมาเรียม บินเยาะ ที่ปรึกษากลุ่มเซาถูนา กล่าวว่า คนทำงานภาคประชาสังคมในพื้นที่บางคนทำงานหลายองค์กร จึงควรเข้ามาเป็นเครือข่ายของสภาประชาสังคมฯ ด้วย เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้เมื่อมีปัญหา และอยากให้สภาประชาสังคมฯ ตั้งกองทุนช่วยเหลือเด็กกำพร้าและเด็กยากจนด้วย

อยากให้อำนาจคนมีรายได้น้อย-สร้างคนรุ่นใหม่

นายอับรอน มูซอ จากกลุ่มพิราบขาวชายแดนใต้ เสนอว่า สภาประชาสังคมฯ ต้องเข้าไปแก้ปัญหาความมั่นคงของครัวเรือนคือประชาชนระดับรากหญ้ามีรายได้น้อย เพราะปัญหาความมั่นคงของครัวเรือนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสร้างสันติภาพในพื้นที่

นางสาวปาตีเมาะ เปาะอิตเตคาโอะ นายกสมาคมผู้หญิงเพื่อสันติภาพ(We Peace) กล่าวว่า 12 ปีที่ผ่านมาประชาชนในพื้นที่ยังไม่ค่อยพูดถึงกระบวนการสันติภาพมากนัก คนที่พูดถึงเพียงองค์กรภาคประชาสังคมเท่านั้น ดังนั้นสภาประชาสังคมฯ ต้องปรับปรุงการทำงานด้วยโดยลงพื้นที่ให้ประชาชนได้พูดคุยเรื่องกระบวนการสันติภาพมากขึ้น

“คนทำงานภาคประชาสังคมในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นคนเดิมๆ ไม่มีคนใหม่ๆ เข้ามาทำงานในองค์กร ดังนั้นสภาประชาสังคมฯ ต้องสร้างคนรุ่นใหม่ๆ เข้ามาทำงานในองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ให้มากขึ้น” นางสาวปาตีเมาะกล่าว

เปิด 12 เวทีฟังครูเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เผย "ความหวัง ความกังวลและการหนุนเสริม สันติภาพ" อันหลากหลาย

อิมรอน ซาหะฮะ

สข. จับมือสภาประชาสังคมชายแดนใต้เปิด 12 เวทีฟังเสียงครูเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เผยอะไรคือ "ความหวัง ความกังวลและการหนุนเสริมสันติภาพ"อันหลากหลายจากเวทีแรกที่ยะลา ประธานสภาฯชี้ เป็นยุทธศาสตร์สำคัญสู่การสร้างพื้นที่กลางร่วมสร้างสันติภาพ ย้ำครูศาสนาคือข้อต่อสำคัญ ยืนยันไม่มีเวลาไหนเหมาะสมกว่านี้อีกแล้ว เพราะคู่ขัดแย้งหลักทั้ง 2 ฝ่ายต้องการความช่วยเหลืออยู่ ถึงเวลาที่ต้องมาช่วยกัน

สข. เปิด 12 เวทีฟังเสียงครูเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

วันที่ 18 สิงหาคม 2559 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา ร่วมกับสภาประชาสังคมชายแดนใต้ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ "ความหวัง ความกังวล และการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ" สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนใต้ ประจำปี 2559 ณ โรงแรมยะลาแกรนด์พาลัส มีครู/อุstadah จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน อ.เมือง อ.ยะหา อ.ธารโต และ อ.เบตง จ.ยะลา เข้าร่วม ซึ่งเป็นเวทีแรกจากทั้งหมด 12 เวทีครอบคลุมทั้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอของสงขลา

เป็นยุทธศาสตร์สำคัญสู่การสร้างพื้นที่กลางร่วมสร้างสันติภาพ

นายมุฮัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ กล่าวในเวทีว่า ยุทธศาสตร์ของสภาประชาสังคมชายแดนใต้มี 3 ประการ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างพื้นที่กลางและผลักดัน

เชิงนโยบาย คือ สร้างหรือขยายพื้นที่กลางให้ภาคประชาชนที่มีความแตกต่างหลากหลาย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสันติภาพเพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอและผลักดันเชิงนโยบายด้วยความรู้แก่ทุกฝ่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมพลัง คือ การเสริมพลัง สร้างความเข้มแข็ง และอำนาจการต่อรองให้ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในทุกมิติ และยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายเครือข่าย คือ การขยายองค์กรสมาชิกหรือสมาชิกของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ รวมทั้งขยายเครือข่ายขององค์กรภายในประเทศและต่างประเทศ

“กิจกรรมในวันนี้มีความสำคัญ เพราะความคิดเห็นของครู/อุstadz มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากบรรดาครูและอุstadz ทำงานในชุมชน ทำงานกับประชาชน หรือผู้คนใน Track 3 เพราะอย่างที่ทราบกันดีว่าเราเข้าถึงจริงแล้วประชาชนในระดับ Track 3 มีความสำคัญต่อกระบวนการสันติภาพ การตัดสินใจอนาคตอยู่ที่เสียงของ Track 3 ดังนั้นเสียงของคนทำงานในพื้นที่ Track 3 จึงสำคัญด้วย” นายมุฮัมมัดอาบูบ กล่าว

ครูศาสนาคือข้อต่อสำคัญที่จะให้เสียง Track 3 มีอิทธิพลต่อคู่ขัดแย้ง

นายรอมฎอน บันจอร์ บรรณาธิการศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ บรรยายในหัวข้อ “ทำความเข้าใจกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี” โดยกล่าวว่า ความหมายของสันติภาพแต่ละคนมีจุดเน้นที่ต่างกัน บางคนบอกว่าจะต้องได้เอกราชเสียก่อน บางคนก็บอกว่าก็แค่ยุติความรุนแรงรายวัน ขณะที่บางคนบอกว่าจะต้องได้คล้ายๆกับที่หะยีสุหลงเคยขอ คือ ปกครองพิเศษหรือใช้ชารีอะห์(กฎหมายอิสลาม)ได้บางส่วน เป็นต้น

“ขณะที่การพูดคุยเพื่อสันติภาพ/สันติสุข แต่ละฝ่ายก็มีมุมมองแตกต่างกันไป บางฝ่ายมองว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ชายแดนใต้ได้ ขณะที่บางฝ่ายอาจมองว่าการพูดคุยเป็นหนึ่งในวิธีการต่อสู้เพื่อปาตานีก็ได้ ที่สำคัญคือ ภายในของทั้งสองฝ่ายก็มีการถกเถียงกันอยู่ เพราะแน่นอนว่าแม้ในฝ่ายเดียวกันก็เชื่อว่ามีความเห็นที่ตรงกัน” นายรอมฎอน กล่าว

“การพูดคุยกับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจึงสำคัญมาก เพราะพวกท่านแฝงตัวและดำรงอยู่กระจายทั่วพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี และบทบาทของครูคือ เป็นกลุ่มคนใน Track 2 หรือเป็นข้อ

ต่อระหว่าง Track 1 (คู่แข่งหลัก) กับ Track 3 (ระดับภาคประชาชน) ความท้าทายที่สำคัญก็คือ จะทำอย่างไรให้เสียงของคนที่อยู่ใน Track 3 มีอิทธิพลต่อทั้ง 2 ฝ่าย” นายรอมฎอน กล่าว

ความขัดแย้งที่ไม่จบด้วยการฆ่ากัน ถึงเวลาที่ต้องมาช่วยแก้ไข

นายรอมฎอน กล่าวอีกว่า เมื่อพูดถึงตัวแบบกระบวนการสันติภาพ หากเราไปดูตัวอย่างของอาแจห์ ประเทศอินโดนีเซียจะพบว่า หลังมีข้อตกลงสันติภาพในปี 2005 ไม่มีความขัดแย้งระหว่างอาแจห์กับอินโดนีเซีย แต่กลับปรากฏว่ามีความขัดแย้งกันเองในอาแจห์ แสดงให้เห็นว่าถึงอย่างไรความขัดแย้งก็ยังคงอยู่ แต่ความขัดแย้งที่ไม่จบลงด้วยการฆ่ากันจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ในขณะที่ในพื้นที่ของเราซึ่งอยู่ในช่วงของการเกิดจุดเปลี่ยน

นายรอมฎอน ยังอธิบายถึงกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติภาพทั้งในทางลับที่มีมานานแล้ว และที่เปิดเผยต่อสาธารณะชนเมื่อปี 2556 เป็นต้นมา พร้อมกับกล่าวว่า รัฐบาลปัจจุบันมีอำนาจมาก และพร้อมที่จะกดฝ่ายตรงข้ามทางการเมือง แต่น่าจะแปลกใจที่รัฐบาลที่มีอำนาจมากขนาดนี้กลับมาสานต่อการพูดคุยกับผู้เห็นต่างแม้จะเปลี่ยนชื่อเรียกก็ตาม มันสะท้อนว่าเรื่องนี้สำคัญมาก และสังคมได้เปลี่ยนไปแล้ว

“ประเด็นที่สำคัญคือพวกท่านจะต้องช่วยกันคิด ช่วยกันมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพราะมันคืออนาคตของพวกท่าน และไม่มีเวลาไหนที่เหมาะสมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมนอกจากเวลาที่เป็นจุดเปลี่ยนผ่านเหมือนในปัจจุบันนี้อีกแล้ว และที่สำคัญยิ่งคือ ทั้ง 2 ฝ่ายต่างก็ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งอาจเป็นความต้องการที่ต่างกัน แต่พวกท่านจะต้องมาร่วมด้วยช่วยกันแก้ปัญหา” นายรอมฎอน กล่าว

เผยจุดร่วมความหวัง ความกังวลและการหนุนเสริมสันติภาพอันหลากหลาย

หลังการบรรยายมีการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อระดมความเห็นของครู/อุstadz โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อประเด็นความหวัง ความกังวล และการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ ซึ่งมีประเด็นร่วมของหลายๆ กลุ่มที่น่าสนใจดังนี้

ประเด็นความคาดหวังของครู/อุstadz โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ ความยุติธรรม หยุคความรุนแรงและมีความปลอดภัย ยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย เคารพสิทธิเสรีภาพในการนับ

ถือศาสนา/แสดงความเห็น ความเท่าเทียมในสังคม อยากให้ฝ่ายรัฐบาลและมารายอมรับกติกากการพูดคุย มีความจริงใจในการเจรจาสันติภาพ ประชาชนรับรู้ประเด็นการเจรจาและข้อตกลง ความต่อเนื่อง ต้องการเห็นสันติภาพที่เป็นรูปธรรม เป็นต้น

ประเด็นความกังวลของครู/อุstadah โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ กังวลเรื่องยาเสพติดกับวัยรุ่น กังวลว่าการพูดคุยหรือเจรจจะไม่ต่อเนื่องและสูญเปล่า ตัวแทนบนโต๊ะเจรจเป็นจริงหรือไม่ รัฐบาลจะไม่จริงใจต่อกระบวนการเจรจาสันติภาพ กังวลว่าผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุยสันติภาพจะไม่ปลอดภัย กลัวว่ายิ่งเจรจายิ่งสร้างปัญหา ชาวบ้านไม่เข้าใจเรื่องกระบวนการพูดคุย กังวลเรื่องทัศนคติของคนต่างศาสนิก เป็นต้น

ประเด็นการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพของครู/อุstadah โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ ประชาชนร่วมกันเสนอการใช้กฎหมายอิสลาม เปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้มีบทบาทมากขึ้น มีเวทีและพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ศึกษาความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการเจรจาสันติภาพ จัดทำประชาคมในกลุ่มผู้สอนศาสนาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะให้คู่เจรจาสันติภาพ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในแง่บวกของกระบวนการสันติภาพ เป็นต้น

อ่านดู ! ครูเอกชนสอนศาสนาอิสลาม “คาดหวัง-กังวล-หุนหันเสริม” อะไรในกระบวนการ สันติภาพ

อิมรอน ซาหะฮะ

เปิดข้อเสนอ 3 เวที จาก 12 เวทีครูเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัตตานี ยะลา นราธิวาส “คาดหวัง-กังวล-หุนหันเสริม” อะไรในกระบวนการสันติภาพ หวังคู่เจรจาทั้งสองฝ่ายจะฟังเสียงของประชาชน แต่กังวล ความไม่จริงใจ ไม่เข้าใจ และไม่ต่อเนื่อง พร้อมหุนหันสร้างองค์กร เครือข่าย ทูต การศึกษา ภาษา และสื่อ เพื่อสันติภาพ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ "ความหวัง ความกังวล และการหุนหันเสริมกระบวนการสันติภาพ" สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนใต้ ประจำปี 2559 ที่จัดโดยสำนักงานการศึกษาเอกชน (สช.) ร่วมกับสภาประชาสังคมชายแดนใต้ที่จัดไปแล้ว 3 เวที มีหลายประเด็นที่เป็นข้อเสนอโดยตรงต่อกระบวนการสันติภาพปัตตานีหรือการพูดคุยเพื่อสันติสุขชายแดนภาคใต้ ที่จะมีขึ้นอีกครั้งระหว่างตัวแทนรัฐบาลกับกลุ่มมาราปาตานีที่กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียในวันที่ 2 กันยายน 2559 ที่จะถึงนี้

ต่อไปนี้เป็นสรุปข้อเสนอของครูเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 3 เวที จากทั้งหมด 12 เวที ครอบคลุมพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของสงขลา เวทีละประมาณ 100 คน

โดยเวทีแรกจัดที่โรงแรมยะลาแกรนด์พาลัส อ.เมือง จ.ยะลา เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2559 มีครูและอุstad จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน อ.เมือง อ.ยะหา อ.ธารโต อ.เบตง จ.ยะลา เข้าร่วม

เวทีที่ 2 จัดที่โรงแรมตันหยง อ.เมือง จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2559 มีครูและอุstadha จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน อ.เมืองนราธิวาส อ.สุไหงปาดี และ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เข้าร่วม

เวทีที่ 3 จัดที่โรงแรมปาร์ควิวแอนดริ์สอร์ท อ.เมือง จ.ปัตตานี เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559 มีครูและอุstadha จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน อ.เมือง และ อ.ไม้แก่น จ.ปัตตานี เข้าร่วม

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการมีนายรอมฎอน ปันจอร์ บรรณาธิการศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้เป็นผู้บรรยายให้ความรู้และความก้าวหน้าของกระบวนการดังกล่าวให้ผู้เข้าร่วมฟัง จากนั้นมีการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อระดมความเห็นต่อประเด็นความหวัง ความกังวล และการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ ซึ่งพบว่ามีหลายประเด็นที่เป็นประเด็นร่วม ทั้งความคาดหวังทั่วไป และความคาดหวังกระบวนการพูดคุยสันติภาพ

ความคาดหวังต่อกระบวนการสันติภาพ

ความคาดหวังต่อกระบวนการสันติภาพของครู/อุstadha โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีหลายข้อรวมกว่า 17 ประเด็น ดังนี้

คาดหวังว่า จะมีความยุติธรรม มีความโปร่งใสในกระบวนการยุติธรรม หยุดความรุนแรง และมีพื้นที่ปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย เคารพสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการแสดงความเห็น ความเท่าเทียมในสังคม เสรีภาพในการใช้ภาษามลายูและเข้าใจวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่

คาดหวังว่า คู่ขัดแย้งต้องยอมรับกติกาการพูดคุย มีความจริงใจในการเจรจาสันติภาพตลอดจนร่วมแก้ปัญหาให้ตรงจุด การพูดคุยสันติภาพต้องมาจากผู้ที่มีบทบาทจริง ประชาชนควรได้รับรู้ประเด็นการเจรจาและข้อตกลง ซึ่งประชาชนควรทำความเข้าใจและยอมรับประเด็นเหล่านั้น และประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้

คาดหวังทั้งสองฝ่ายจะฟังเสียงของประชาชน

ที่สำคัญยังคาดหวังว่า เสียงของประชาชนต้องถูกรับฟังจากทั้งสองฝ่าย ให้องค์กรระดับนานาชาติเข้ามาเป็นสักขีพยานในการเจรจา สื่อควรเป็นกลาง ต้องสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจกับทุกฝ่าย ลดจำนวนทหารและด่านตรวจในพื้นที่

คาดหวังว่า การแก้ปัญหาต้องต่อเนื่องจนเห็นผล ทั้งเศรษฐกิจ สาธารณูปโภคและการศึกษา ให้ความช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ เช่น เด็กกำพร้า อย่างเท่าเทียม ต้องการเห็นการจำกัดความสันติภาพที่ชัดเจน และปรับใช้เป็นรูปธรรม รวมถึงทัศนคติที่ดีของรัฐต่อองค์กรศาสนา และครู/อุซตาซ เป็นต้น

ความกังวลต่อกระบวนการสันติภาพ

ความกังวลต่อกระบวนการสันติภาพของครู/อุซตาซ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีหลากหลายรวมกว่า 21 ประเด็น ได้แก่

กังวลว่า การพูดคุยหรือเจรจจะไม่ต่อเนื่องและสูญเปล่า ตลอดจนสถานะของกระบวนการสันติภาพเองว่าจะมีตัวตนจริงหรือไม่ ตัวแทนบนโต๊ะเจรจจะเป็นตัวจริงหรือไม่ รวมทั้งกังวลปัญหาเสพติดกับวัยรุ่น

ที่สำคัญกังวลว่า รัฐบาลจะไม่จริงจังต่อกระบวนการเจรจาสันติภาพ และทั้งสองฝ่ายจะไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างต่อเนื่อง กระทั่งทำให้ความรุนแรงเพิ่มขึ้นและไม่บรรลุถึงสันติภาพ

กังวลความไม่จริงใจ-ไม่เข้าใจ-ไม่ต่อเนื่อง

กังวลถึงโอกาสในการใช้อำนาจเกินขอบเขตของรัฐบาล กังวลว่าการเจรจาสันติภาพจะเป็นประโยชน์เพียงแค่มกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

กังวลว่าผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุยสันติภาพและประชาชนทั่วไปจะไม่ปลอดภัย กังวลว่าจะมีมือที่สามที่ไม่หวังดีเข้ามาแทรกแซงในการเจรจา รวมไปถึงการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือนจากข้อเท็จจริง กล่าวว่ายิงเจรจายังสร้างปัญหา

ที่สำคัญ กังวลว่าชาวบ้านไม่เข้าใจเรื่องกระบวนการพูดคุยและอาจตกเป็นเครื่องมือในกระบวนการสันติภาพ กังวลเรื่องทัศนคติของคนต่างศาสนิกและอาจมีความแตกแยกมากขึ้นระหว่างไทย พุทธและมุสลิม

กังวลเรื่องการใส่ร้ายป้ายสีและการละเมิดสิทธิต่างๆ ในพื้นที่ นอกจากนั้นกังวลว่าสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะถูกบั่นทอนให้น้อยลง เป็นต้น

การหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ

ประเด็นการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพของครู/อุstadz โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รวมมากกว่า 22 ประเด็น ได้แก่

ประชาชนร่วมกันเสนอการใช้กฎหมายอิสลาม เปิดพื้นที่ให้ปัญญาชน เยาวชนและตัวแทนประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น มีเวทีและพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้กับทุกกลุ่มอาชีพ รวมถึงเปิดพื้นที่ให้ฝ่ายความมั่นคงและประชาชนทุกภาคส่วนเข้าใจในกระบวนการสันติภาพ สร้างสายใยระหว่างศาสนาเพื่อสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

หนุนสร้างองค์กร-เครือข่าย-ทุน-การศึกษา-ภาษา-สื่อ

ศึกษาความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการเจรจาสันติภาพ จัดทำประชาคมในกลุ่มผู้สอนศาสนาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะให้คู่เจรจาสันติภาพ มีองค์กรกลางเพื่อไกล่เกลี่ยและสนับสนุนสันติภาพในชุมชน ตลอดจนสร้างเครือข่ายระดับหมู่บ้านในการรวบรวมข้อมูลมิติต่างๆ

จัดทำข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพ หลายๆ ภาษา เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในแง่บวกของกระบวนการสันติภาพ และข้อตกลงต่างๆ ที่ลงนามในกระบวนการสันติภาพผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุหรือโทรทัศน์

ครู/อุstadz สามารถส่งเสริมการเผยแพร่ความเข้าใจต่อสันติภาพ เช่น บรรจุวิชากระบวนการสันติภาพเป็นวิชาเรียนทุกระดับ หรือทำคุตบะห์(คำเทศนาธรรม)เพื่อสนับสนุนสันติภาพ ครูควรให้ความรู้ความเข้าใจต่อคำว่าสันติภาพ สิทธิ หน้าที่พลเมืองและเสรีภาพต่างๆ

จัดตั้งองค์กรสันติภาพให้มีอำนาจเทียบเท่ากระทรวงซึ่งประกอบด้วยคนทำงานที่มาจากหลาย
อาชีพหลายหน่วยงาน เสนอเรื่องพื้นที่ปลอดภัยให้คู่ขัดแย้ง ตลอดจนให้มีคนกลางที่ประชาคมโลก
ยอมรับไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และจัดตั้งองค์กองทุนสนับสนุนกระบวนการเจรจาในสามจังหวัด
ชายแดนใต้

ปลูกฝังในมิติจริยธรรมและให้รู้เท่าทันเกี่ยวกับการถูกหลอกลวงชักชวนให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและ
ความรุนแรง และสร้างเครือข่ายระหว่างครู สช.แต่ละอำเภอเพื่อดูแลและสนับสนุนคุณครูและนักเรียน
เป็นต้น

เวทีครู สข. สงขลา ชี้การสร้างเครือข่ายครู/อุstadaxที่เข้มแข็งจะช่วยหนุนเสริมกระบวนการ สันติภาพ

อิมรอน ซาหะอะ

เวทีครูเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา "คาดหวัง กังวลและหนุนเสริมอะไรในกระบวนการสันติภาพ" ชี้กระบวนการพูดคุยมีความหวังที่จะทำให้เกิดสันติภาพได้หากรัฐบาลจริงจังและสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจเป้าหมายการพูดคุย แต่กังวลเรื่องความไม่ต่อเนื่อง ย้ำการสร้างเครือข่ายครู/อุstadax และช่วยกันสื่อสารจะช่วยหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพได้

เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2559 ที่ผ่านมาสำนักงานการศึกษาเอกชน (สข.) จังหวัดยะลาร่วมกับสภาประชาสังคมชายแดนใต้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "ความหวัง ความกังวล และการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ" สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนใต้ ประจำปี 2559 ที่โรงแรมซอลิเดย์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยรวมเวทีที่ 9 และ 10 ที่มีครู/อุstadaxโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน อ.เทพา อ.สะบ้าย้อย อ.นาทวี และ อ.จะนะ จ.สงขลาเข้าร่วมจากทั้งหมด 12 เวทีใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของสงขลา

แม้เวทีครั้งนี้มีเพียงแก่ครู/อุstadaxจาก อ.จะนะ เข้าร่วมจำนวนหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากเกิดความขัดข้องในเรื่องการประสานงาน แต่ก็เป็นไปได้ไปอย่างเข้มข้น เริ่มต้นด้วยการบรรยายหัวข้อ ทำความเข้าใจกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี โดย นายรอมฎอน บันจอร์ บรรณาธิการศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนก่อนจะพูดคุยกันในประเด็น "ความหวัง ความกังวล และการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ" เช่นเดียวกับ 8 เวทีที่ผ่านมา

ความคาดหวัง

ในประเด็นความคาดหวังต่อกระบวนการสันติภาพ ครูและอุสตาซจากจังหวัดสงขลาพูดถึงกระบวนการสันติภาพหรือการพูดคุยเพื่อสุข/สันติภาพว่า กระบวนการนี้มีความหวังที่จะทำให้เกิดสันติภาพในพื้นที่ชายแดนใต้ได้หากรัฐบาลจริงจังในการแก้ไขปัญหาและดำเนินกระบวนการสันติภาพอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญคาดหวังว่ารัฐบาลจะแก้ไขปัญหาด้วยการชื้อใจฝ่ายเห็นต่างหรือแม้แต่ประชาชนเองก็ตาม เพราะด้วยวิธีเอาชนะใจเท่านั้นที่จะจบปัญหานี้อย่างยั่งยืนได้

สิ่งที่สำคัญคือการสื่อสารของทั้งสองฝ่าย กล่าวคือ ทั้งสองฝ่ายจะต้องสื่อสารกับคนจำนวนมากในสังคมให้เข้าใจจริงๆ โดยเฉพาะคนที่สนับสนุนของทั้งสองฝ่าย ถึงกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติภาพว่าเพราะเหตุใดจึงต้องคุย ไม่ใช่คุยกันเฉพาะคนระดับบนของทั้งสองฝ่ายแล้วประชาชนงไม่เข้าใจ ส่งผลให้ไม่มีใครสนับสนุนการพูดคุย เพราะไม่เข้าใจเป้าหมายจริงๆ ของการพูดคุยเพื่อสันติภาพ นอกจากนี้ควรต้องสื่อสารด้วยภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจของชาวบ้านด้วย

ความกังวล

สิ่งที่กังวลคือ ผู้คนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจหรือรู้ไม่จริงเกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้ จนทำให้ไม่อยากสนใจ ไม่อยากมีส่วนร่วม เพราะกลัวจะเกิดอันตรายต่อตนเอง โดยเฉพาะในเขต 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาที่ผู้คนมีภูมิหลังแตกต่างกัน บางแ่งมุมผู้คนแถบนี้รู้สึกถึงชะตากรรมร่วมกันกับคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในฐานะพี่น้องมุสลิม แต่ในบางครั้งก็รู้สึกว่าคุณเองไม่ได้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้น จะตระหนักเป็นครั้งคราวก็เมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายที่ใกล้ตัว

ประเด็นสำคัญคือ กังวลในเรื่องของความต่อเนื่องของกระบวนการสันติภาพหรือการพูดคุยเพื่อสันติภาพ เพราะเมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลกระบวนการสันติภาพที่รัฐบาลชุดก่อนทำก็อาจไม่ถูกสานต่อ

ความจริงจังในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลก็เป็นที่สำคัญ เพราะประชาชนเองสัมผัสได้ว่ารัฐบาลมีศักยภาพมากกว่าที่ทำอยู่ หากต้องการจะให้ปัญหานี้จบลงจริงๆ แต่เกรงว่าเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านนี้อยู่ในพื้นที่ไม่ได้มีความจริงจังที่จะให้ปัญหานี้จบลงจริงๆ

การหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ

ในประเด็นนี้สิ่งสำคัญคือการสื่อสาร โดยครูและอุสตาซจะต้องช่วยกันสื่อสารข้อมูลที่เป็นจริง และช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพ ที่สำคัญคือการสร้างเครือข่ายครู/อุสตาซ ที่เข้มแข็งเพื่อขับเคลื่อนงานด้านสันติภาพ เพราะแน่นอนว่าครูและอุสตาซไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยตัวคนเดียวได้

70 องค์กรเครือข่ายชายแดนได้จับมือหนุนสันติภาพ เรียกร้องยุติความรุนแรงสร้างพื้นที่ ปลอดภัย

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ)

สภาประชาสังคมชายแดนใต้รวม 70 องค์กรเครือข่ายใน 3 จังหวัดจับมือแสวงหาแนวทางร่วมกันเพื่อ
หนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ ทุกเครือข่ายเห็นพ้องและเรียกร้องการมีส่วนร่วมจากพื้นที่ ให้
ความสำคัญกับชุมชนและต้องการสื่อสารสันติภาพ พบองค์กรเครือข่ายด้านเยาวชนเติบโตมากที่สุด

วันที่ 27 สิงหาคมที่ผ่านมาสภาประชาสังคมชายแดนใต้จัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการวางแผน
จัดทำแผนที่ (Mapping) เครือข่ายองค์กรประชาสังคมในพื้นที่ชายแดนใต้ ร่วมกับสำนักงานประสานการ
พัฒนาเพื่อสังคมสุขภาวะ (สปส.) โดยมีเครือข่ายประชาสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าร่วม
กว่า 70 องค์กร พร้อมมีการเสวนาในหัวข้อ “บทบาทและความสำคัญขององค์กรภาคประชาสังคมต่อการ
พัฒนาและการสร้างกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้” โดย ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตร์ภิรมย์ศรี รักษา
สุวรรณ มั่น โขร์ สาและ ดำเนินรายการโดยอับดุลกาเริม อัสมะแอ

CSO ทำงานเชิงบวกมานาน แต่ก็ต้องปรับตัวตามยุคสมัย

ผศ.ดร.ศรีสมภพ กล่าวในเวทีเสวนาถึงบทบาทองค์กรประชาสังคมหรือ CSO ในพื้นที่ชายแดน
ใต้ว่าเป็นองค์กรเครือข่ายที่ทำงานเพื่อส่วนรวมซึ่งเป็นที่ที่ใครก็ได้ที่มีความมุ่งมั่นทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม
ในประเด็นที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเยียวยาสถานการณ์ความความขัดแย้งและความรุนแรง
ทำงานด้านการอำนวยความสะดวก ด้านกระบวนการยุติธรรม การส่งเสริมด้านสิทธิเสรีภาพ การ
ทำงานช่วยเหลือสังคม ผู้ด้อยโอกาสหรืองานการช่วยเหลือประชาชนรวมทั้งงานด้านการพัฒนาต่างๆ ซึ่ง
อาจจะแตกต่างจากองค์กรพัฒนาเอกชนหรือ NGO ที่มุ่งเน้นเฉพาะประเด็นมากกว่าโดยส่วนใหญ่จะเน้น

ประเด็นด้านการพัฒนา แต่ CSO จะมีความหลากหลายกว่าทั้งประเด็นที่สนใจรวมทั้งผู้เข้าร่วมซึ่งจะมีความหลากหลายกว่าและเป็นคนธรรมดาทั่วไปที่ไม่ได้เป็นมืออาชีพ

ด้าน รัชชาติ สุวรรณ กล่าวว่าปัจจุบันมีองค์กรเครือข่ายคนไทยพุทธที่รวมตัวเป็นองค์กรเครือข่ายมากขึ้นซึ่งทั้งหมดมีความสนใจต่อกระบวนการสันติภาพ แต่อย่างไรก็ตามองค์กรเครือข่ายคนไทยพุทธยังเป็นองค์กรที่เกิดใหม่ซึ่งที่ผ่านมาได้สะท้อนความกังวลต่อสถานการณ์ในพื้นที่ และบางส่วนยังมีความรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติจากรัฐมาเท่าเทียมกันและยังมีคดีอีกหลายเรื่องที่จะต้องทำความเข้าใจระหว่างพุทธมุสลิมในพื้นที่ชายแดนใต้

ขณะที่ มั่น ไชร์ สาและ กล่าวว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา CSO มีบทบาทในเชิงบวกต่อพื้นที่นี้มาก สิ่งที่จะต้องทำงานต่อไปคือจะต้องสร้างบ้านใหม่หรือองค์กรใหม่ให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล ต้องออกแบบกระบวนการใหม่ทั้งในเชิงประเด็นการทำงานและเชิงพื้นที่ที่จะต้องครอบคลุมมากกว่าเดิมซึ่งเมื่อก่อนฝ่ายรัฐจะทำทั้งหมด แต่ทุกวันนี้ CSO จะต้องแย่งพื้นที่เหล่านั้นกลับมาโดยจะต้องกลับไปหาชุมชนของตนเอง ที่สำคัญอย่างยิ่งคือ CSO จะต้องนำบทบัญญัติของศาสนามาใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

รวมพล 70 องค์กรจาก 3 จังหวัด ทำความรู้จักเพื่อเดินหน้าร่วมกัน

สำหรับกิจกรรมทำความรู้จัก “ฉัน เธอ เรา เขา ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร” เป็นกิจกรรมเพื่อให้องค์กรที่เข้าร่วมนำเสนอถึงระยะเวลาการก่อตั้งองค์กร แสดงพื้นที่ที่องค์กรดำเนินการ พื้นที่ปฏิบัติการที่ตั้งสำนักงานรวมทั้งกลุ่มเป้าหมายขององค์กรเครือข่ายและประเด็นที่ดำเนินการ พร้อมทั้งให้บอกถึงเครือข่ายการทำงานร่วมขององค์กรเครือข่ายนั้นๆ (Partner) โดยมีหมอชาติ อาแว และรอซิดี เลิศอรียะพงษ์ กุล เป็นวิทยากรกระบวนการ

ในกิจกรรมนี้พบว่ามีองค์กรเครือข่ายประชาสังคมเข้าร่วมการสัมมนาครั้งนี้จากพื้นที่จังหวัดปัตตานีจำนวน 27 องค์กร จากจังหวัดยะลา 17 องค์กรและนราธิวาส 26 องค์กร และเมื่อแบ่งโดยใช้เกณฑ์อายุการทำงานขององค์กรเครือข่ายพบว่ามีองค์กรที่เกิดใหม่มีอายุตั้งแต่ 1-3 ปี มีจำนวนกว่า 20 องค์กร และองค์กรที่ตั้งมาแล้ว 10-12 ปี มีจำนวน 10 องค์กร และที่มีอายุเกินกว่า 13 ปีขึ้นไปมีจำนวน 27 องค์กร

สำหรับประเด็นที่องค์กรต่างๆ ดำเนินงานพบว่าครอบคลุมในประเด็นต่างๆ คือ สิทธิชุมชน เยียวยา การสื่อสารสาธารณะ เศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประเด็นวิชาการ สาธารณะสุข การพัฒนาชุมชน ผู้หญิง เยาวชน ประเด็นการขับเคลื่อนองค์กรเครือข่ายและอื่นๆ ซึ่งพบว่าองค์กรที่ทำงานในประเด็นเยาวชนมีจำนวนมากที่สุด 9 องค์กร รองลงมาเป็นองค์กรที่ทำงานในประเด็นผู้หญิง ประเด็นสื่อสารสาธารณะ ประเด็นเศรษฐกิจและองค์กรทำงานกลุ่มเครือข่าย จำนวนประเด็นละ 5 องค์กร

ประเด็นร่วมคือ “ยุติความรุนแรง มีส่วนร่วมและการสื่อสารสาธารณะ”

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการครั้งนี้มีกิจกรรมที่สำคัญคือการแสวงหาประเด็นร่วมในการทำงานเพื่อการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพขององค์กรเครือข่ายที่เข้าร่วมทั้ง 3 จังหวัด โดยให้และพื้นที่ระดมความเห็นต่อประเด็นร่วมที่ทุกองค์กรเห็นว่าเป็นประเด็นที่จำเป็นต้องร่วมกันทำงานเพื่อการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ

จากการระดมความคิดเห็นขององค์กรเครือข่ายในประเด็นจะทำอย่างไรให้เกิดสันติภาพ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่องค์กรในพื้นที่แต่ละจังหวัดได้ประชุมร่วมกันพบว่าประเด็นร่วมที่ทุกพื้นที่ที่ต้องการมากที่สุดคือการยุติความรุนแรงและความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้เมื่อแยกเป็นรายจังหวัดพบว่าจังหวัดนราธิวาสมีประเด็นร่วมที่จะทำให้เกิดสันติภาพคือ ยุติความรุนแรงโดยการพูดคุย การจัดตั้งวงการพูดคุยในระดับชุมชนและการเสริมพลังให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในทุกด้าน

ประเด็นร่วมขององค์กรในพื้นที่จังหวัดยะลาต้องการให้มีการสื่อสารสาธารณะ มีการเปิดเวทีความรู้ด้านสันติภาพและด้านอื่นๆ ประเด็นร่วมขององค์กรในพื้นที่จังหวัดปัตตานีต้องการการสื่อสารที่มีพลังขับเคลื่อนนโยบายของพื้นที่ให้เป็นประเด็นสาธารณะรวมทั้งการสื่อสารในเรื่องของกระบวนการสร้างสันติภาพด้วย

เผยแพร่บทประชาสัมพันธ์อำเภอห้วย-มิดานา เวที mapping ชู 5 วาระด้านมนุษยสัมพันธ์ภาพ ชายแดนใต้

อิมรอน ซาหะ

สภาประชาสังคมฯทำ mapping เครือข่ายองค์กรประชาสังคมในชายแดนใต้ ครั้งที่ 2 พร้อมเรียนรู้บทเรียนและรูปแบบขับเคลื่อนของภาคประชาสังคมในมิดานาและอำเภอในการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ ชู 5 ประเด็นเป็นวาระเร่งด่วน ความมั่นคงทางอาหาร-พื้นที่ปลอดภัย-ห้องเรียนสันติภาพ-เด็ก-สื่อ เพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้

เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2559 สภาประชาสังคมชายแดนใต้ ร่วมกับ ศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ (PRC) และสถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ (CSCD) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดโครงการการจัดทำแผนที่ (mapping) เครือข่ายองค์กรประชาสังคมในพื้นที่ชายแดนใต้ ครั้งที่ 2 ณ โรงแรมซีเอส.ปัตตานี มีตัวแทนองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่เข้าร่วมกว่า 70 องค์กร

ในช่วงแรกเป็นการเสวนาประเด็นบทเรียนและรูปแบบการขับเคลื่อนของภาคประชาสังคมในการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพในมิดานา ประเทศฟิลิปปินส์ และอำเภอ ประเทศอินโดนีเซีย วิทยากรโดย อ.ฟารีดา บันจอร์ นักวิจัยจาก CSCD และ อ.หมอชาติ อาแว นักวิจัย จาก สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินรายการ โดย นายอิมรอน ซาหะ

ฟารีดา บันจอร์ : บทบาทประชาสังคมมิดานากับกระบวนการสันติภาพ

อ.ฟารีดา อธิบายถึงปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในมิดานาที่เกิดขึ้นมายาวนานกว่า 40 ปี พร้อมๆกับความพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการทางการเมืองและการเจรจาสันติภาพเป็นระยะเวลา 17

กว่าปี มีการเจรจา 40 กว่าครั้ง ซึ่งหลายครั้งประสบความสำเร็จ สาเหตุหลักมาจากการแตกแยกทางอุดมการณ์ทางการเมืองในฝ่ายขบวนการ และความไม่จริงจังของฝ่ายรัฐ มีการใช้กำลังเข้าปราบฝ่ายขบวนการหลายครั้ง

อ.ฟารีดา ยังอธิบายถึงบทบาทของภาคประชาสังคมมินดาเนาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานสร้างสันติภาพในหลายๆด้าน เช่น จัดสานเสวนาระหว่างผู้คนในชุมชนที่มีความแตกต่างหลากหลาย พยายามสร้างพื้นที่สันติภาพในระดับชุมชนและงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเจรจาสันติภาพ

อ.ฟารีดา กล่าวว่า ที่มินดาเนามีกลุ่มองค์กรภาคประชาสังคมหลายสาย เช่น สายการพัฒนา สายศาสนา สายธุรกิจ สายอุดมการณ์ทางการเมือง องค์กรนอกพื้นที่ องค์กรระหว่างประเทศและนอกพื้นที่ สายเครือข่ายมุสลิม เป็นต้น

อ.ฟารีดา อธิบายอีกว่า ประเด็นการสร้างสันติภาพที่เด่นๆในมินดาเนา ได้แก่ การสานเสวนาสร้างความเข้าใจระดับชุมชน การสร้างพื้นที่สันติภาพ บทบาทในกระบวนการสันติภาพ เช่น ประชามติการพัฒนาองค์กรพัฒนาเอกชนของมินดาเนาเคยเป็นตัวแทนผู้หญิงและชนพื้นเมืองหนึ่งเดียวในคณะเจรจา

นอกจากนั้นภาคประชาสังคมยังมีกลไกติดตามความขัดแย้งในระดับพื้นที่ มีการผลักดันการเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลและ MILF การทำหน้าที่สังเกตการณ์การเจรจา การอำนวยความสะดวกในการเจรจา เป็นต้น

อ.ฟารีดา กล่าวโดยสรุปว่า บทบาทที่สำคัญของภาคประชาสังคมมินดาเนา คือ 1.สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้คู่ขัดแย้งให้กลับมาเจรจาสันติภาพ 2. สามารถเป็นพื้นที่กลางในกระบวนการสันติภาพ

ขอชาลี อาแว : ภาคประชาสังคมอาจะห้กับกระบวนการสันติภาพ

อ.ขอชาลี อธิบายว่า ในอาจะห้มีการเรียกภาคประชาสังคมว่า Masyarakat Sipil หรือ Masyarakat Sivil โดยหลักๆมี 6 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ 1.องค์กรนักศึกษาและเยาวชน 2.องค์กรพัฒนาเอกชน NGOs 3.ผู้รู้ทางศาสนา(Ulama)และนักเรียน Santri(ปอเนาะ) 4.กลุ่มนักวิชาการ 5.กลุ่มสื่อ 6.ภาคประชาสังคมที่ขับเคลื่อนในระดับต่างๆ

อ.มอซาลี อธิบายอีกว่า ประเด็นที่กลุ่มต่างๆ จับเคลื่อนก็แตกต่างกันไป เช่น องค์กรนักศึกษา และเยาวชนจับเคลื่อนในประเด็นการต่อสู้เรียกร้องบนหลักการประชาธิปไตยและไม่ใช้ความรุนแรง

ขณะที่องค์กรNGOs เน้นกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจและการตื่นตัวทางการเมือง โดยมีเครือข่ายมากกว่า 100 องค์กร

ส่วนผู้รู้ทางศาสนาและนักเรียนSantriมีบทบาทสำคัญ เช่น ให้คำแนะนำ เป็นที่พึ่งทางจิตวิญญาณ กรณีที่รัฐบาลส่วนกลางไม่รับฟังเสียงของประชาชน Ulamaก็จะเป็นผู้สร้างความเข้าใจเพื่อไม่ให้ปัญหาบานปลาย หรือทำหน้าที่เรียกร้องคู่ขัดแย้งให้เกิดบรรยากาศที่สันติในสังคมอาเจะห์

ขณะที่บทบาทของกลุ่มนักวิชาการคือการทำวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์และความปลอดภัยในอาเจะห์ จัดกิจกรรมทางการเมืองและสภาวะทางจิตใจ รวมถึงการจัดกิจกรรมสัมมนา จัดเวที ให้สัมภาษณ์ สื่อและจัดพิมพ์หนังสือ

ส่วนกลุ่มสื่อ ทำหน้าที่จัดทำสื่อทางเลือกเพื่อผลิตข่าวสถานการณ์และการสูญเสียของเหยื่อในเหตุการณ์ความรุนแรง

ขณะที่ภาคประชาสังคมที่จับเคลื่อนในระดับต่างๆ ได้แก่ ภาคประชาสังคมที่จับเคลื่อนในพื้นที่ Aceh ภาคประชาสังคมที่จับเคลื่อนนอกพื้นที่Aceh และภาคประชาสังคมที่จับเคลื่อนสันติภาพที่ไม่ใช่ชาว Aceh

อ.มอซาลี อธิบายว่า การริเริ่มกระบวนการสันติภาพในอาเจะห์ครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อปี 1999 (พ.ศ. 2545) คือการลงนามในข้อตกลง Cessation of Hostilities Agreement COHA ที่กรุงเจนีวา

ช่วงเดือนธันวาคม 2004 (พ.ศ.2547) เกิดเหตุสึนามิครั้งใหญ่จนมีผู้เสียชีวิตนับแสนคน และกลางเดือนสิงหาคม 2005 (พ.ศ.2548) หลังเหตุการณ์สึนามิประมาณ 8 เดือนก็มีการลงนามข้อตกลงสันติภาพ Helsinki MOU ที่ประเทศฟินแลนด์

อ.มอซาลี กล่าวว่า เหตุการณ์สึนามิอาจเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ข้อตกลงสันติภาพเกิดเร็วขึ้น แต่ต่อให้ไม่มีสึนามิ กระบวนการสันติภาพที่ริเริ่มในปี 1999 ก็คงเดินหน้าต่อไปจนไปถึงการได้มาซึ่งข้อตกลงสันติภาพในที่สุด

14 ประเด็นหนุนเสริมสันติภาพของประชาสังคมใต้

หลังจากเสวนามีการแบ่งกลุ่มตามประเด็นการทำงานของแต่ละองค์กร เพื่อถกเถียงกันว่า ประเด็นใดเป็นวาระเร่งด่วนที่ควรขับเคลื่อนเพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพในพื้นที่ชายแดนใต้ พบว่าที่มีการเสนอทั้งหมด 14 ประเด็น ได้แก่

1. การหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ 2. พื้นที่สาธารณะปลอดภัย 3. วาระเด็กและเยาวชนชายแดนใต้ 4. การพัฒนาเครือข่ายสื่อสาธารณะ 5. การสร้างความตระหนักแก่ประชาชนในเรื่องสิทธิ 6. ห้องเรียนสันติภาพในชุมชนและการพัฒนาชุมชน

7. การจัดตั้งเครือข่ายประชาสังคม 8. การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ 9. การสร้างหลักสูตรในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผู้เรียน 10. ความมั่นคงทางอาหารบนฐานทรัพยากรธรรมชาติ 11. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 12. สร้างทักษะชีวิตเพื่อสร้างสันติ 13. การส่งเสริมอาชีพให้กับเยาวชนและผู้ที่ได้รับผลกระทบ และ 14. ประเด็นอื่นๆ

5 ประเด็นเร่งด่วน ความมั่นคงทางอาหาร-พื้นที่ปลอดภัย-ห้องเรียนสันติภาพ-เด็ก-สื่อ

จากนั้นทีมงานเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโหวตเลือกประเด็นที่ถือเป็นวาระเร่งด่วนที่สุด ผลที่ได้คือ อันดับที่ 1 ประเด็นความมั่นคงทางอาหารบนฐานทรัพยากรธรรมชาติได้ 46 คะแนน อันดับที่ 2 ประเด็นพื้นที่สาธารณะปลอดภัย ได้ 40 คะแนน อันดับที่ 3 ประเด็นห้องเรียนสันติภาพในชุมชนและการพัฒนาชุมชน ได้ 29 คะแนน อันดับที่ 4 ประเด็นวาระเด็กและเยาวชนชายแดนใต้ ได้ 18 คะแนน และอันดับที่ 5 ประเด็นการพัฒนาเครือข่ายสื่อ ได้ 16 คะแนน

โดยทั้ง 5 ประเด็นดังกล่าว ทีมงานได้ให้รวมกลุ่มและลงนามตัวแทนองค์กรต่างๆ ตามประเด็นที่แต่ละองค์กรสนใจจะขับเคลื่อน และจะมีการขับเคลื่อนทั้ง 5 ประเด็นร่วมกันต่อไปโดยมีสภาประชาสังคมชายแดนใต้คอยสนับสนุน

ส่วนประเด็นที่ได้อันดับที่ 6 – 14 ทีมผู้จัดงานประกาศในตอนท้ายว่ามีความสำคัญเช่นกัน และจะทำการขับเคลื่อนไปด้วยพร้อมๆ กันด้วย

สภาประชาสังคมชายแดนใต้เตรียมดันอีก 3 โครงการใหญ่สำหรับภาคประชาสังคมเพื่อหนุนเสริมสันติภาพ

อิมรอน ซาหะฮะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้สรุปกิจกรรมเพื่อสันติภาพ เตรียมขับเคลื่อนอีก 3 โครงการใหญ่สำหรับภาคประชาสังคม เริ่มจาก Mapping ประชาสังคม ส่งเสริมการเรียนรู้กับการสร้างสันติภาพ ผู้ข้อเสนอเชิงนโยบายว่าด้วยธรรมนูญเพื่อสันติภาพและสันติสุขในชุมชน และโครงการหนุนเสริมกระบวนการโดยการมีส่วนร่วม

เมื่อวันเสาร์ที่ 24 กันยายน 2559 ที่ผ่านมา สภาประชาสังคมชายแดนใต้จัดประชุมคณะกรรมการสภาประจำเดือน ณ ห้องมะพร้าว คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (ม.อ.ปัตตานี) มีนายมุฮัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ เป็นประธานการประชุมเพื่อสรุปและพิจารณาโครงการของสภารวม 4 โครงการทั้งที่ดำเนินการไปแล้ว อยู่ระหว่างดำเนินการ และที่ยังไม่ดำเนินการ ได้แก่

เวทีครูเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับความหวัง กังวล และหนุนเสริมสันติภาพ

โครงการแรกคือการสรุปผลจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ"ความหวัง ความกังวลและการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ"สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนใต้ ประจำปี 2559 ที่เพิ่งเสร็จสิ้นไปเมื่อไม่นานมานี้ รวม 12 เวที มีครูและอุซตาส(ครูสอนศาสนาอิสลาม)จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอของสงขลาเข้าร่วมรวมกว่า 1,000 คน

Mapping เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมชายแดนใต้

ที่ประชุมยังได้สรุปผลการดำเนิน โครงการจัดทำแผนที่(Mapping)เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2559 ที่โรงแรมซีเอส.ปัตตานี มีผู้เข้าร่วม 105 คน จาก 75 องค์กรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ของ โครงการนี้คือ เพื่อศึกษากระบวนการและทิศทางในการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเปิดพื้นที่กลาง พื้นที่สาธารณะ พื้นที่ปลอดภัยในการพูดคุยและประสานความร่วมมือเครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่และเพื่อเชื่อมโยงความเป็นเครือข่าย ถักทอความสัมพันธ์โดยผ่านกระบวนการทำกิจกรรมร่วมกัน

โดยผลของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และจะจัด โครงการนี้ขึ้นอีกครั้งในประเด็นที่ต่อเนื่องกัน ในวันเสาร์ที่ 5 พฤศจิกายน 2559 ที่โรงแรมซีเอส.ปัตตานี จ.ปัตตานี

ส่งเสริมการเรียนรู้ภาคประชาสังคมกับการสร้างสันติภาพในชุมชน

สำหรับโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาคประชาสังคมกับการสร้างสันติภาพในชุมชนชายแดนใต้ ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2559 จนถึง 15 ธันวาคม 2560 เป็นความร่วมมือระหว่างสภาประชาสังคมชายแดนใต้กับศูนย์ประสานเครือข่ายองค์กรประชาสังคมนราธิวาส

วัตถุประสงค์ของโครงการนี้คือ 1.เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้อาสาสมัครแกนนำชุมชนและเครือข่ายภาคประชาสังคม ในด้านทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพและความขัดแย้ง รวมถึงกระบวนการต่างๆ ที่เป็นเทคนิคในการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ เพื่อให้อาสาสมัครแกนนำและเครือข่ายที่ผ่านการพัฒนาศักยภาพเป็นตัวแทนของสภาในการขับเคลื่อนกิจกรรมในระดับชุมชนต่อไป

2.เพื่อเปิดพื้นที่กลาง พื้นที่สาธารณะ พื้นที่ปลอดภัย ในการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของชุมชนในการกำหนดกติกาการอยู่ร่วมกัน และจัดทำเป็นธรรมนูญเพื่อสันติภาพและสันติสุขของชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้ชุมชนมีความรู้สึกในความเป็นเจ้าของธรรมนูญร่วมกัน

ผู้ข้อเสนอเชิงนโยบายว่าด้วยธรรมนูญเพื่อสันติภาพและสันติสุขในชุมชน

3. เพื่อเชื่อมโยงความเป็นชุมชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมผ่านการถักทอโดยการใช้เครื่องมือธรรมนูญเพื่อสันติภาพและสันติสุขในชุมชน มาเป็นกรอบกติกาในการหารือและจัดทำธรรมนูญร่วมกันของคนในชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนเกิดความตระหนักในกติกาที่ทุกคนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมปฏิบัติตามซึ่งจะส่งผลดีต่อการดำรงชีวิตของคนทุกคนในชุมชน

4. เพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพและจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายว่าด้วยธรรมนูญเพื่อสันติภาพและสันติสุขในชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ที่อยู่นอกโครงการให้เกิดการจัดทำธรรมนูญเพื่อการอยู่ร่วมกันที่ดีของชุมชน

หนุนเสริมกระบวนการสันติภาพโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

อีกโครงการคือ โครงการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม จัดขึ้นระหว่างเดือนกรกฎาคม 2559 จนถึงมิถุนายน 2560 เป็นความร่วมมือระหว่างสภาประชาสังคมชายแดนใต้ และมูลนิธิสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา

วัตถุประสงค์ของโครงการคือ 1. เพื่อให้มีพื้นที่กลางสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพและการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย

2. เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถขององค์กรภาคประชาสังคมให้สามารถขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้ กับภาคส่วนต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ และ

4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ เรื่องกระบวนการสันติภาพให้กับประชาชน ผ่านการณรงค์ การประชาสัมพันธ์ และสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ วิทยุชุมชน วิทยุกระแสหลัก สื่อสิ่งพิมพ์และวีดีโอ เป็นต้น

สภาประชาสังคมได้จับมือสถาบันวิชาการร่วมขับเคลื่อนสันติภาพ เตรียมยื่นข้อเสนอ 12 เวที ครูเอกชนต่อกรมฯ.ศึกษาฯ

อิมรอน ซาหะฮะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้จับมือสถาบันอุดมศึกษาเตรียมทำข้อตกลงร่วมขับเคลื่อนงานวิชาการเพื่อ
หนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ เผยหลายองค์กรต้องการองค์ความรู้และติดตามสถานการณ์ใหม่ๆ และ
ทำวิจัยเชื่อมโยง 14 ประเด็นเวที Mapping ประชาสังคม ซึ่งเพราะงานวิจัยมีมากแต่ยังไม่ตอบโจทย์การแก้ไข
ความขัดแย้ง พร้อมเตรียมยื่นข้อเสนอ 12 เวที“ความหวัง ความกังวลและการหนุนเสริมกระบวนการ
สันติภาพ”จากครูเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อรัฐมนตรีช่วยศึกษาธิการ

สภาประชาสังคมฯ เตรียมทำงานร่วมกับสถาบันวิชาการด้านสันติภาพ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้จัด“การประชุมภาคีความร่วมมือกับภาควิชาการเพื่อจัดทำข้อตกลง
ร่วมในการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้” ภายใต้การสนับสนุนจากสถาบันชุมชนท้องถิ่น
พัฒนา (LDI) โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนใต้(ช.ช.ต.) เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน
2559 ที่โรงแรมปาร์ควิว จ.ปัตตานี โดยมีนักวิชาการสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่และส่วนกลางเข้าร่วม
หลายคน

ที่ประชุมได้ข้อสรุปว่า ต้นปีหน้าจะมีการทำข้อตกลง(MOU)ร่วมกันระหว่างสภาประชาสังคม
ชายแดนใต้กับหน่วยงานที่ทำงานด้านวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพหรือด้านสันติศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา เพื่อสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกันในอนาคต

เผยหลายองค์กรต้องการองค์ความรู้และติดตามสถานการณ์ใหม่ๆ

นายอัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ กล่าวว่า จุดเด่นของภาคประชาสังคมคือการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารหรือองค์ความรู้เป็นตัวประสานองค์กรประชาสังคมให้สามารถมองเห็นทิศทางการขับเคลื่อนงานด้วยกัน ดังที่สภาฯ ได้พยายามหนุนเสริมประเด็นเชิงนโยบายก่อนหน้านี้ คือการกระจายอำนาจและกระบวนการสันติภาพ ซึ่งจะเห็นได้จากผลวิจัยว่า องค์กรต่างๆอยากเข้าร่วมกับสภาฯในด้านที่สำคัญคือ ต้องการข้อมูล องค์ความรู้หรือการติดตามสถานการณ์ใหม่ๆ และสามารถแลกเปลี่ยนหรือถกเถียงในประเด็นเหล่านี้ได้

นายอัมมัดอาบู กล่าวอีกว่า ข้ออ่อนของสภาฯคือยังไม่รวมทุกกลุ่มของภาคประชาสังคมเข้ามา เช่น กลุ่มนักสิทธิมนุษยชนหรือกลุ่มเยาวชน ส่วนนี้เป็นข้อท้าทายที่ต้องอาศัยภาคส่วนวิชาการในการทำงานเชิงองค์ความรู้มากขึ้น ให้ประเด็นต่างๆของกลุ่มเหล่านี้มีความสำคัญมากขึ้นในกระบวนการสันติภาพ

นายอัมมัดอาบู กล่าวต่อไปว่า ประเด็นสำคัญจากการทำเวทีกลุ่มผู้นำศาสนา อุซตาซ อบต. คนพุทธ เยาวชน นักศึกษาและชาวบ้าน สิ่งให้เห็นตรงกันที่ทุกกลุ่มอยากได้คือความรู้เรื่องการจัดการความขัดแย้งและกระบวนการสันติภาพ

นายอัมมัดอาบู กล่าวด้วยว่า การรวมทุกฝ่ายเข้ามาในกระบวนการสันติภาพด้วยองค์ความรู้ จึงเป็นความจำเป็นและเป็นที่มาที่สภาฯและเครือข่ายต้องทำงานร่วมกับสถาบันการศึกษาให้ใกล้ชิด และอาจจะพัฒนาไปสู่การทำข้อตกลงร่วม หรือ MOU ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่สภาฯได้เคยประกาศเอาไว้แล้ว

แนะทำวิจัยเชื่อม 14 ประเด็นเวที Mapping ประชาสังคม

ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตร์ภิรมย์ศรี ผู้อำนวยการสถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ (CSCD) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กล่าวว่า มีหลายประการที่สภาประชาสังคมชายแดนใต้กับหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษาจะสามารถขับเคลื่อนงานด้วยกันได้ ประการสำคัญก็คือการทำวิจัย

ผศ.ดร.ศรีสมภพ กล่าวอีกว่า สำหรับประเด็นที่จะทำการวิจัยนั้นต้องมุ่งเป้าไปที่การแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้ ซึ่ง 14 ประเด็นสำคัญจากงาน Mapping ภาคประชาสังคมครั้งที่ 2 ที่ผ่านมา ที่สภาประชาสังคมชายแดนใต้เป็นผู้จัด ก็สามารถตอบโจทย์นี้ได้ทั้งสิ้น

เพราะงานวิจัยมีมากแต่ยังไม่ตอบโจทย์

อ.มุฮัมมัดนาเซร์ ะบาเย ผู้อำนวยการสถาบันอิสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี (มฟน.) กล่าวว่า เป็นเรื่องที่ดีมากที่สุดที่สภาประชาสังคมชายแดนใต้มีแนวคิดที่จะทำงานร่วมกับนักวิชาการใน สถาบันการศึกษาต่างๆ เพราะจะเป็นการหนุนเสริมการขับเคลื่อนงานของสภาฯ โดยใช้หลักวิชาการ จะทำให้ผลการดำเนินงานของสภาฯมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น

อ.มุฮัมมัดนาเซร์ กล่าวด้วยว่า ที่ผ่านมามีงานวิจัยที่เกี่ยวกับชายแดนใต้ออกมามากมายแต่ยังไม่สามารถตอบโจทย์ได้ การร่วมมือกันของภาคประชาสังคมและนักวิชาการจึงถือเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก ในการที่จะช่วยค้นหาแนวทางเพื่อที่จะตอบโจทย์ปัญหาที่แท้จริงได้

เตรียมยื่นข้อเสนอ 12 เวทีครูเอกชนสอนอิสลามต่อรัฐมนตรีช่วยศึกษาธิการ

ก่อนหน้านั้น เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2559 สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาแล้ว โดยมีตัวแทน สำนักงานการศึกษาเอกชน ตัวแทนครูและอุstadahในพื้นที่เข้าร่วมเพื่อสังเคราะห์ รายงานผลการศึกษ การประชุมเชิงปฏิบัติการจาก 12 เวทีเรื่อง “ความหวัง ความกังวล และการหนุนเสริมกระบวนการ สันติภาพ” สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนใต้ที่จัดขึ้นก่อนหน้านี้

โดยที่ประชุมมีมติร่วมกันว่าจะจัดงานใหญ่ขึ้นภายในเดือนธันวาคมนี้ โดยจะเชิญครูและอุstadah ที่เคยเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการทั้ง 12 เวทีดังกล่าวรวมกว่าหนึ่งพันคนมาร่วมงานด้วย และจะมี พล.อ. สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเดินทางมารับผลการศึกษาในงานดังกล่าวนี้ด้วย

สภาประชาสังคมชายแดนใต้เปิดหน้าทำงานเชิงรุก นัดพบ 3 กงสุล อินโดฯ-มาเลเซีย-ฟิลิปปินส์

อิมรอน ซาหะฮะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้เปิดหน้าทำงานเชิงรุก เดินหน้าพบปะ 3 นายกสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนอิสลาม นัดพบกงสุล 3 ประเทศ ตั้งที่ปรึกษาจากหลากหลายกลุ่ม เตรียมนำเสนอในงานสมัชชาชาติ ที่ปรึกษานาการโลกร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยน ผอ.สำนักสนับสนุนการพูดคุยสันติสุขร่วมพูดคุยที่ประชุม

เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2559 สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้ประชุมสรุปกิจกรรมต่างๆในการประชุมประจำเดือนที่ห้องมะปราง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทั้งเวทีครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามรวม 12 เวที การจัดทำแผนที่ (Mapping)องค์กรภาคประชาสังคม งานผู้หญิงที่ร่วมกับกลุ่ม PAW งานเด็กกำพร้าและการเยียวยา มีคณะกรรมการสภาฯและสมาชิกเข้าร่วม โดยนายมุฮัมมัดอายุบ ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้เป็นประธานในที่ประชุม

พบปะ 3 นายกสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนอิสลาม

ที่ประชุมได้สรุปประเด็นที่ได้จากการพบปะพูดคุยกับนายกสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 3 จังหวัด คือปัตตานี ยะลาและนราธิวาสเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งมีข้อสรุปว่าจะจัดเวทีสังเคราะห์ข้อเสนอจากเวทีครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 12 เวที ในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2559 ที่โรงแรมปาร์ควิว จ.ปัตตานี

ที่ยังได้หารือเรื่องการจัดเวทีสานเสวนาและแนวทางการจัดตั้งประชาสังคมจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นผลมาจากการทำการ Mappingองค์กรภาคประชาสังคมที่ผ่านมา ซึ่งถือเป็นความก้าวหน้าขององค์กรเครือข่ายในจังหวัดยะลา

ตัวแทนสภาเตรียมนำเสนอในงานสมัชชาชาติ

ที่ประชุมยังรับทราบกรณีที่ตัวแทนของสภาฯเดินทางไปนำเสนอประเด็นในทางวิชาการว่าด้วย มติ 1.3 เรื่อง นโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาสุขภาวะในพื้นที่พหุวัฒนธรรม ในงานสมัชชาชาติ วันที่ 21-23 ธันวาคม 2559 ที่กรุงเทพมหานคร

นัดพบกงสุล 3 ประเทศ-ตั้งที่ปรึกษาจากหลากหลายกลุ่ม

ที่ประชุมยังรับทราบ กรณีที่รองประธานสภาฯฝ่ายการต่างประเทศมีนัดหมายที่จะพบกับกงสุลอินโดนีเซียและมาเลเซียในวันที่ 27 ตุลาคม 2559 ที่จังหวัดสงขลา และมีแผนที่จะพบปะกับกงสุลประเทศฟิลิปปินส์เพื่อฟังความเห็นจากทุกฝ่ายและทุกด้าน

ที่ประชุมยังได้พิจารณาประเด็นการทาบทามบุคคลมาเป็นที่ปรึกษาสภาฯ ที่มีที่มาอันหลากหลาย เช่น นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยทั้งในและนอกพื้นที่ ผู้นำศาสนา สภานายความ ภาคประชาสังคมและอื่นๆ

ที่ประชุมยังมีมติให้เพิ่มงานฝ่ายต่างๆของสภาฯเพิ่มขึ้น คือ ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายเยียวยาและฝ่ายสื่อสาร เพื่อให้ทำงานรอบด้านมากขึ้น

ที่ปรึกษานานาชาติร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยน

ช่วงบ่าย ที่ประชุมได้ร่วมพบปะแลกเปลี่ยน กับ Dr.Adam Burke นักวิจัยอิสระด้านความขัดแย้งและการสร้างสันติภาพ และที่ปรึกษานานาชาติโลก โดย ดร.อดัมได้ถามเรื่องพื้นที่การขับเคลื่อนงานในปัจจุบัน ซึ่งสมาชิกสภาฯให้คำตอบว่า งานด้านสันติภาพยังสามารถขับเคลื่อนได้อยู่แม้ไม่สะดวกเหมือนสมัยรัฐบาลชุดก่อนก็ตาม

ผอ.สำนักสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้นำ

จากนั้น พล.ต.ชุมพล แก้วล้วน ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 สน.) ได้มาพบปะพูดคุยในที่ประชุมด้วย โดยมี การแลกเปลี่ยนในหลายประเด็น เช่น กรณีการจับกุมนักศึกษาชายแดนใต้ที่กรุงเทพฯ ที่หลายฝ่ายอยาก ให้ เคารพสิทธิมนุษยชนให้มากกว่านี้ เพราะจะกลายเป็นฝ่ายรัฐเสียเองที่ผลักให้คนไปสนับสนุนกลุ่มที่ใช้ ความรุนแรง รวมทั้งการปิดเวทีต่างๆของภาคประชาสังคมในพื้นที่ที่ผ่านมา เป็นต้น

สภาประชาสังคมได้พบปะกงสุลอินโดฯ ยกระดับงานสันติภาพ เรียนรู้บทบาท CSOs ต่อคู่ ขัดแย้งหลัก

อิมรอน ซาหะฮะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้พบกงสุลใหญ่อินโดนีเซีย รับคำแนะนำภาคประชาสังคมต้องการผู้อื่น ให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ เห็นปัญหาร่วมกันและโฟกัสที่ปัญหาของสังคม ตัวแทนสภาฯเผยหวังแลกเปลี่ยนเรียนรู้สันติภาพ ยกระดับการทำงาน อยากเรียนรู้การสร้างอำนาจต่อรองของภาคประชาสังคมต่อคู่ขัดแย้งหลัก

สภาประชาสังคมชายแดนใต้พบกงสุลอินโดนีเซีย

เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2559 นายมุฮัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ พร้อมคณะกรรมการสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ได้เดินทางไปเข้าเยี่ยมและพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนกับ Mr.Triyogo Jatmiko กงสุลใหญ่สาธารณรัฐอินโดนีเซียประจำจังหวัดสงขลา ประเทศไทย ณ สถานกงสุลอินโดนีเซีย อ.เมือง จ.สงขลา

Mr.Triyogo Jatmiko ให้การต้อนรับด้วยความยินดีพร้อมกล่าวว่า ภาคประชาสังคม(CSO)มีความสำคัญมากในสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งและความรุนแรง อย่างในพื้นที่อาจะห์ในอดีตที่ประชาชนส่วนมากขาดความรู้ และรับข้อมูลจากนักการเมืองฝ่ายเดียว ซึ่งง่ายที่จะถูกนักการเมืองจะชักจูงไปทางใดทางหนึ่ง แต่เมื่อเกิดกลุ่มภาคประชาสังคมทำให้ประชาชนมีทางเลือกมากขึ้นในการตัดสินใจ เพราะภาคประชาสังคมทำหน้าที่สื่อสารข้อมูลความรู้ต่างๆ ให้ประชาชนได้ และแน่นอนว่าภาคประชาสังคมมีความสำคัญมากต่อกระบวนการสร้างสันติภาพ

แนวภาคประชาสังคมต้องเคารพผู้อื่น ให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์

“สิ่งสำคัญของภาคประชาสังคมในอาเซอร์ไบจานหรือที่อื่นๆของประเทศอินโดนีเซียก็คือ พวกเขาเคารพและเชื่อฟังอุลามาอู (ผู้รู้ศาสนาอิสลาม) ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญมาก นอกจากนั้นภาคประชาสังคมยังมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีหรือมีการร่วมมือกับผู้นำศาสนาของศาสนาอื่นๆด้วย” Mr.Triyogo Jatmiko กล่าว

Mr.Triyogo Jatmiko กล่าวต่อไปว่า ที่น่าสนใจคือในอินโดนีเซียกลุ่มองค์กรภาคประชาสังคมที่ เป็นผู้หญิงบางกรณีก็มีความกระตือรือร้นมากกว่าผู้ชาย ซึ่งภาคประชาสังคมที่มีความเข้มแข็งที่สุดในประเทศคือกลุ่มองค์กรที่ทำงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

Mr.Triyogo Jatmiko กล่าวว่า สิ่งที่เขาให้ภาคประชาสังคมก็คือ ควรทำงานโดยการให้ความสำคัญเคารพผู้อื่น ให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ และเห็นปัญหาร่วมกัน อย่าเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา แต่ให้ช่วยกันแก้ปัญหา ที่สำคัญควรโฟกัสไปที่ปัญหาของสังคม ไม่ใช่ปัญหาของตัวเองหรือขององค์กรตัวเอง

หวังแลกเปลี่ยนเรียนรู้สันติภาพ ยกระดับการทำงานของภาคประชาสังคม

นายมันโซร์ ตาและ รองประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ฝ่ายการต่างประเทศ กล่าวว่า สภาประชาสังคมฯ ได้มาพบปะแลกเปลี่ยนกับกงสุลอินโดนีเซียและมีแผนที่จะพบกงสุลประเทศมาเลเซียต่อไปนั้น มีจุดประสงค์เพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์และเกิดประโยชน์ในหลายๆประการ คือ 1.แลกเปลี่ยนองค์ความรู้โดยเฉพาะกับฝ่ายที่ไม่ได้เป็นภาคประชาสังคมเหมือนสภาฯ 2.เพื่อนำเสนอว่าสภาฯขับเคลื่อนอะไรในกระบวนการสันติภาพ 3.เพื่อยกระดับภาคประชาสังคมในมิติอื่นๆนอกเหนือจากสิ่งที่ขับเคลื่อนอยู่เป็นประจำ

“สิ่งสำคัญคือความร่วมมือในระดับภูมิภาค ถือเป็นารยกระดับการทำงานของภาคประชาสังคมในพื้นที่ เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าแม้เรามีทรัพยากรที่จำกัดแต่เราก็สามารถที่จะขับเคลื่อนงานในระดับภูมิภาคได้” นายมันโซร์ กล่าว

นายมันโซร์ กล่าวด้วยว่า วันนี้ถือว่าโชคดีที่พวกเราได้รับความรู้จากกงสุลอินโดนีเซียประจำประเทศไทย เพราะเป็นคนที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพ และเคยร่วมงานกับองค์กร

สหประชาชาติ นอกจากนั้นยังมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทของภาคประชาสังคมในประเทศอินโดนีเซียด้วย ซึ่งความรู้หลายประการเราจะนำไปปรับหรือประยุกต์ใช้ต่อไป

นายมันโซร์ กล่าวต่อไปว่า ประเด็นที่สภาประชาสังคมฯจะขยับต่อไปข้างหน้านอกจากจะเพิ่มศักยภาพของสมาชิกแล้ว สภาฯจะผลิตผลงานนำเสนอแก่สังคม เช่น การยกระดับผลิตผลทางการเกษตร เพื่อการกินคืออยู่ดีของคนในพื้นที่ หรือให้ประชาชนมีพื้นที่แลกเปลี่ยนในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมหรือด้านอื่นๆ นอกเหนือจากกระบวนการสันติภาพที่ขับเคลื่อนเป็นประเด็นหลักอยู่แล้ว เป็นต้น

อยากเรียนรู้การสร้างอำนาจต่อรองของภาคประชาสังคมมีกับคู่ขัดแย้ง

นายมุฮัมมัดอายูบ ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ กล่าวว่า สภาประชาสังคมฯ ต้องการมาเรียนรู้ประสบการณ์จากประเทศอินโดนีเซีย โดยเฉพาะในพื้นที่อาเจาะห์ที่เคยมีความขัดแย้งมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะบทบาทภาคประชาสังคมในอินโดนีเซียหรืออาเจาะห์ว่าเขาทำงานอย่างไรจึงสามารถมีอำนาจต่อรองกับคู่ขัดแย้งหลักทั้งสองฝ่ายได้

นายมุฮัมมัดอายูบ กล่าวต่อไปว่า วิธีการบางอย่างที่ภาคประชาสังคมในอินโดนีเซียเคยประสบความสำเร็จ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ได้ เช่น ภาคประชาสังคมในอาเจาะห์สามารถสื่อสารข้อมูลต่างๆกับประชาชนรากหญ้าเพื่อประกอบการตัดสินใจของประชาชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่สภาฯกำลังขับเคลื่อนอยู่ในปัจจุบัน

“กงสุลใหญ่มาเลเซีย” แนะนำประชาสังคมชายแดนใต้ควรกลับสู่พื้นฐานและให้ความรู้ กระบวนการสันติภาพกับประชาชน

อิมรอน ซาหะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้พบปะกงสุลใหญ่มาเลเซียแลกเปลี่ยนประเด็นจากเวที mapping ประชาสังคมที่ผ่านมา กงสุลใหญ่มาเลเซียแนะนำภาคประชาสังคมต้องกลับสู่พื้นฐาน หลักดั้งเดิม หรือ Back to basics และควรทำให้ประชาชนเข้าใจกระบวนการสันติภาพ

เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2559 ที่ผ่านมา นายมุฮัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ และคณะกรรมการบริหารสภาฯ เดินทางไปเข้าเยี่ยมและพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนกับ Mr.MOHD AFANDI ABU BAKAR กงสุลใหญ่มาเลเซียประจำจังหวัดสงขลา ณ สถานกงสุลใหญ่มาเลเซีย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

โดยคณะกรรมการบริหารสภาประชาสังคมฯ ที่มาร่วมพบปะแลกเปลี่ยนในครั้งนี้ประกอบไปด้วย นายมัน โซร์ สาและ รองประธานสภาฯ ฝ่ายการต่างประเทศ นายอัสวีมันต์ บินยูโซะ รองประธานสภาฯ ฝ่ายจังหวัดนราธิวาส นายรัศมีชาติ สุวรรณ รองประธานสภาฯ ฝ่ายจังหวัดยะลา นายหมอลิ อาแว รองเลขาธิการสภาฯ และนายอิมรอน ซาหะ กรรมการฝ่ายวิชาการและการสื่อสาร

การพูดคุยแลกเปลี่ยนในครั้งนี้เนื่องจากสถานกงสุลมาเลเซียมีความสนใจกิจกรรมของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ที่ได้จัดทำแผนที่ (mapping) เครือข่ายองค์กรประชาสังคมในพื้นที่ชายแดนใต้ ครั้งที่ 2 ที่มีตัวแทนองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่เข้าร่วมกว่า 70 องค์กร โดยเวทีดังกล่าวมีการพิจารณาวาระเร่งด่วนของเครือข่ายประชาสังคมชายแดนใต้โดยมี 14 ประเด็นที่เป็นวาระเร่งด่วนที่สุดซึ่งมาจากผลการโหวตของผู้เข้าร่วม

ทั้งนี้การพบปะพูดคุยครั้งนี้ กงสุลใหญ่มาเลเซียให้ความสนใจมากใน 5 ประเด็นแรกจาก 14 ประเด็นคือ อันดับที่ 1 ประเด็นความมั่นคงทางอาหารบนฐานทรัพยากรธรรมชาติได้ อันดับที่ 2 ประเด็นพื้นที่สาธารณะปลอดภัย อันดับที่ 3 ประเด็นห้องเรียนสันติภาพในชุมชนและการพัฒนาชุมชน อันดับที่ 4 ประเด็นวาระเด็กและเยาวชนชายแดนใต้ ได้ และอันดับที่ 5 ประเด็นการพัฒนาเครือข่ายสื่อ

กงสุลใหญ่มาเลเซียสนใจในประเด็นห้องเรียนสันติภาพในชุมชน โดยถามถึงรายละเอียดในประเด็นนี้ และความเป็นไปได้ในการที่จะขับเคลื่อนต่อไป นอกจากนี้ยังสนใจในประเด็นของการสื่อสารอีกด้วย

Mr.MOHD AFANDI ABU BAKAR กงสุลใหญ่มาเลเซียให้กำลังใจและฝากย้ำต่อทีมงานสภาประชาสังคมฯ ในการขับเคลื่อนงานต่อไปว่าควรกลับไปสู่พื้นฐาน หลักดั้งเดิม หรือ Back to basics ขณะเดียวกันสิ่งที่สำคัญอีกประการก็คือ การทำให้ประชาชนเข้าใจกระบวนการสันติภาพซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีความชัดเจน นอกจากนี้ยังจำเป็นที่จะต้องมีความน่าสนใจ และมีความก้าวหน้าต่อไป เพื่อให้ได้มีการสนับสนุนมากยิ่งขึ้น และควรขับเคลื่อน 14 ประเด็น ที่ได้จากการรับฟังความเห็นของเครือข่ายภาคประชาสังคม

Mr.MOHD AFANDI ABU BAKAR กล่าวทิ้งท้ายว่า เขาหวังที่จะได้เห็นสิ่งดีๆ เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนใต้ในอนาคตข้างหน้า ส่วนสถานกงสุลเองยินดีต้อนรับเสมอในการมาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ดังเช่นวันนี้

นายมุฮัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ กล่าวว่า ข้อเสนอของท่านกงสุลใหญ่ต่อสภาประชาสังคมฯ ถือว่าเป็นคำแนะนำที่ดี เพราะกระบวนการสันติภาพต้องการการกลับไปสู่พื้นฐาน ต้องการการเรียนรู้และการทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ว่ากระบวนการสร้างสันติภาพจะตอบโจทย์อะไรบ้าง และมีความหวังอย่างไรบ้าง จึงต้องสร้างกระบวนการพูดคุยเพื่อทำความเข้าใจในพื้นที่ให้มากขึ้น

มุฮัมมัดอาบู กล่าวว่าภาคประชาสังคมจะต้องลงไปทำงานเชิงพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่ออธิบายว่ากระบวนการสันติภาพเป็นอย่างไร ปัจจุบันอยู่ตรงไหน และจะเดินไปข้างหน้าอย่างไร และจะหาทางออกโดยการยุติความรุนแรงได้อย่างไร ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้จากกระบวนการสันติภาพทั่วโลก

“ข้อเสนอของกงสุลใหญ่จึงไปตอบโจทย์ในสิ่งที่สภาประชาสังคมชายแดนใต้ กำลังขับเคลื่อนอยู่ ก็คือการเปิดพื้นที่หรือสร้างพื้นที่กลาง ที่สำคัญเรากำลังเพิ่มศักยภาพของภาคประชาสังคมเพื่อจะลดลงไปทำงานกระบวนการสันติภาพกับประชาชนในพื้นที่ได้ ท้ายสุดคือ เรากำลังสร้างเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อที่จะให้กระบวนการสันติภาพเดินหน้าต่อไปได้” มุฮัมมัดอาบู กล่าว

สภาประชาสังคมเตรียมลดสภาพความมั่นคงแห่งชาติ เตรียมจัดเวทีกระบวนการสันติภาพที่ กรุงเทพฯ

อิมรอน ซาหะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้เตรียมพูดคุยกับสภาความมั่นคงแห่งชาติ 16 ธ.ค. นี้เพื่อร่วมหารือเรื่องการ
หนุนเสริมกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ภาคใต้ ประชุมพิจารณาการร้องเรียนเรื่อง
การซ้อมทรมานเพื่อเสนอเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลส่วนหน้าและเตรียมจัดเวทีเสวนามุมมองที่
แตกต่างต่อกระบวนการสันติภาพในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 22 ธ.ค. ที่อิมแพ็คเมืองทองธานี

เมื่อวันเสาร์ที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ที่ผ่านมา สภาประชาสังคมชายแดนใต้จัดประชุมประจำเดือน
สำหรับคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาฯ ณ ห้องมะปราง คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยมีวาระสำคัญคือ สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้รับ
การประสานจากสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการ
พูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อร่วมประชุมหารือเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ในวันศุกร์ที่ 16
ธันวาคมนี้ ณ อ.เมือง จ.นราธิวาส

โดยทางสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติให้เหตุผลว่า สภาประชาสังคมชายแดนใต้เป็นภาค
ประชาสังคมที่ขับเคลื่อนประเด็นวาระการสร้างสันติสุขในพื้นที่และมีภาคีเครือข่ายที่ครอบคลุมกลุ่มผู้ม
มีส่วนได้ส่วนเสียต่อปัญหาจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งการรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะจากสภาประชา
สังคมชายแดนใต้จะเป็นประโยชน์ในเชิงนโยบายต่อการดำเนินกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัด
ชายแดนใต้ภาคใต้ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

นายอัมมัดอาบูบ ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้กล่าวว่าในการประชุมหารือ
เฉพาะกลุ่มร่วมกับสภาความมั่นคงแห่งชาติครั้งนี้สภามีข้อเสนอแนะเพื่อการหนุนเสริมกระบวนการ
พูดคุยเพื่อสันติสุขหลากหลายประเด็น เช่น ข้อเสนอจากการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นครู สุข. ที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสำรวจ peace survey รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยทางวิชาการเรื่อง บทบาทของภาคประชาสังคมต่อกระบวนการสันติภาพที่มี ศ.สุริชัย หวันแก้ว เป็นหัวหน้าโครงการเป็น ต้น

“สำหรับองค์กรสมาชิกสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ใครที่มีข้อเสนอแนะต่อสภาความมั่นคง แห่งชาติก็สามารถนำเสนอได้เลยอย่างอิสระในการประชุมหารือครั้งนี้” มูฮัมหมัดอายุบ กล่าว

เตรียมเปิดเวทีถกกระบวนการสันติภาพในมุมมองต่างๆ

ในการประชุมครั้งนี้สภาประชาสังคมชายแดนใต้ยังได้หารือเรื่องการเตรียมการจัดเวทีเสวนา เรื่อง “กระบวนการสันติภาพชายแดนใต้ในมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย” ในงานสมัชชาสุขภาพ แห่งชาติ ในวันที่ 22 ธันวาคม 2559 ที่จะถึงนี้ ณ อิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี โดยประเด็นและรายชื่อผู้ที่ ได้รับการเสนอให้เป็นวิทยากรได้แก่ 1. กระบวนการสันติภาพในมุมมองของระดับบริหาร โดย พลเอก อักษรา เกิดผล 2. กระบวนการสันติภาพในมุมมองของนักวิชาการ โดย ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี 3. กระบวนการสันติภาพในมุมมองของภาคประชาสังคมในพื้นที่ โดย คุณมูฮัมหมัดอายุบ ปาทาน 4. กระบวนการสันติภาพในมุมมองของผู้หญิง โดย ตัวแทนคณะทำงานวาระผู้หญิงชายแดนใต้ และ ดำเนินการเสวนาโดย ผศ.ดร.ภก.พงศ์เทพ สุธีรวิไล

งานสภาฯ เดินหน้าทั้งวาระด่วนและสร้างเครือข่าย

ในที่ประชุมนอกจากจะมีวาระการประชุมที่เกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่างๆ ของสภาฯ ตลอด เดือนที่ผ่านมาและเดือนต่อไป ซึ่งมีอยู่หลายโครงการ ขณะทีวาระพิจารณาก็มีอยู่หลายวาระ อาทิ การส่ง จดหมายเรื่องการร้องเรียนของมูลนิธิผสวนวัฒนธรรม กลุ่มด้วยใจ เครือข่ายสิทธิมนุษยชนปาตานี เรื่อง การทรมานในสถานการณ์ปัจจุบัน ให้กับประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2559 ที่ผ่านมา เพื่อให้สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้นำประเด็นดังกล่าวไปพูดคุยกับแม่ทัพภาคที่ 4 และ คณะรัฐมนตรีส่วนหน้า เพื่อกำหนดนโยบายการบริหารงานจังหวัดชายแดนใต้ โดยให้ถือว่าการยุติการ ทรมานเป็นวาระเร่งด่วน

ในการนี้ สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้มอบหมายให้กรรมการฝ่ายกฎหมายรับไปดำเนินการ โดยเบื้องต้นสภาประชาสังคมชายแดนใต้จะทำรายงานส่งให้ผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มงานอำนวย ความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ในวันที่ 7 ธันวาคม ที่จะถึงนี้

**“พื้นที่ปลอดภัยและยุติธรรม” บทสนทนาสันติภาพ สภาประชาสังคมชายแดนใต้ - สำนัก
เลขาพูดคุยสันติสุข**

อิมรอน ซาหะ และสุวรา แก้วนุ้ย

เปิดบทสนทนาสภาประชาสังคมใต้กับสำนักเลขานุการคณะอำนวยการพูดคุยสันติสุขชายแดนใต้ ใน 5 ประเด็นหลัก จากพื้นที่ปลอดภัยจนถึงบทบาทการหนุนเสริมสันติภาพ ชี้นำพื้นที่ปลอดภัยแม้ทั้ง 2 ฝ่าย ยอมรับแต่ยังต้องรอความชัดเจน ย้ำพื้นที่ปลอดภัยต้องพูดเรื่องความยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนด้วย และให้เริ่มขยับจากข้างล่างก่อน โดยใช้เครื่องมือการพัฒนาเป็นตัวช่วย

คณะกรรมการสภาประชาสังคมชายแดนใต้ นำโดย นายมุฮัมมัดอาบูบ ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ พร้อมองค์กรสมาชิก ได้รับเชิญจากสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สส.คพส.) เข้าร่วมหารือในที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินการแผนขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่โรงแรมอิมพีเรียล จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2559 ที่ผ่านมา

วงสนทนาสภาประชาสังคมใต้กับสำนักเลขาฯอำนวยการพูดคุยสันติสุข

ในการประชุมที่นำโดยนายฉัตรชัย บางชวด หัวหน้า สส.คพส. และ พล.ต.สิทธิ ตรีภูววงศ์ เลขานุการคณะพูดคุยเพื่อสันติสุขชายแดนใต้ ยังมีผู้แทนสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานข่าวกรอง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรมเข้าร่วมด้วย โดยมีการหารือร่วมกันในหลายประเด็น แต่เรื่องสำคัญๆ คือ เรื่องพื้นที่ปลอดภัย ความยุติธรรม และความร่วมมือของสภาประชาสังคมชายแดนใต้

ในช่วงแรกตัวแทนสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการพูดคุยเพื่อสันติสุขฯ เริ่มต้นการนำเสนอนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนใต้ ด้วยการระบุว่า ภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อสร้างการเชื่อมการทำงานแบบมีส่วนร่วมได้

นโยบายปี 60-62 สร้างความต่อเนื่องในการพูดคุยกับทุกกลุ่ม

ขณะที่นโยบายบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ปี 2560-2562 มีกรอบการทำงานอยู่ 6 ข้อด้วยกัน ประกอบด้วย 1.สันติวิธี เพื่อความสงบสุข 2.การมีส่วนร่วม เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน 3.สังคมพหุวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม 4.การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ส่วนข้อที่สำคัญมาก คือข้อ 5.การสร้างความเชื่อมั่นต่อการสร้างความต่อเนื่องในการพูดคุยและพูดคุยกับทุกกลุ่ม และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกระบวนการยุติธรรม และ 6.เพื่อให้เข้าใจกับสภาพความเป็นจริงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ปัจจัยบ่งชี้คือวาระชาติและประชาชนมีส่วนร่วม

ส่วนปัจจัยบ่งชี้ถึงความสำเร็จ ได้แก่ 1.การเป็นวาระแห่งชาติ 2.การมีส่วนร่วมของประชาชน 3.การใช้ผลงานทางวิชาการ

ขณะที่สิ่งที่จะต้องรีบดำเนินงานในอนาคต ได้แก่ 1.การพัฒนาคุณภาพชีวิต 2.การอำนวยความสะดวก 3.การสร้างพื้นที่ปลอดภัย

5 ประเด็นหรือ จากพื้นที่ปลอดภัยถึงบทบาทหนุนสันติภาพ

หลังจากนั้นจึงเริ่มเข้าสู่การหารือร่วมกัน หลักๆมี 5 ประเด็น ได้แก่ 1.ความคืบหน้าเกี่ยวกับข้อเสนอพื้นที่ปลอดภัย 2.ทิศทางที่ควรจะเป็นในการทำงานร่วมกันระหว่างสภาประชาสังคมชายแดนใต้กับหน่วยงานภาครัฐ 3.ความเป็นไปได้ในการพิจารณาแนวทางการสนับสนุนทางวิชาการต่อสำนักงานเลขานุการ

4.แนวทางการพัฒนาพื้นที่โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่เป็นปัจจัย
 เกื้อหนุนการสร้างสันติภาพ และ 5.บทบาทของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ในการหนุนเสริมสันติภาพ
 ในห้วงที่ผ่านมา

แม้ทั้ง 2 ฝ่ายยอมรับแต่ยังต้องรอความชัดเจน

เรื่องพื้นที่ปลอดภัยเป็นประเด็นที่มีการใช้เวลาหารือร่วมกันนานที่สุด โดยคณะทำงานวาระ
 ผู้หญิงชายแดนใต้สอบถามถึงความก้าวหน้าในเรื่องนี้ หลังจากมีการตอบรับข้อเสนอเรื่องพื้นที่ปลอดภัย
 สาธารณะจากทั้ง 2 ฝ่าย(คณะพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้กับกลุ่มมาราปาตานี)มาแล้วก่อน
 หน้านี้

ด้านเลขานุการคณะพูดคุยเพื่อสันติสุขชายแดนใต้ อธิบายว่า ประเด็นพื้นที่ปลอดภัยยังอยู่ในช่วง
 การสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน โดยเมื่อไว้วางใจแล้วจะมีการดำเนินงานร่วมกัน และพื้นที่ปลอดภัย
 เป็นสิ่งที่จะดำเนินงานต่อ

แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการนิยามคำว่า“พื้นที่ปลอดภัย”ยังมีข้อจำกัดอยู่ และการกำหนด
 ขอบเขต รวมทั้งกลไกการดำเนินงาน รูปแบบและระยะเวลาในการทำเรื่องพื้นที่ปลอดภัย ยังต้องรอให้
 ชัดเจนก่อนถึงจะสื่อสารได้ แต่สิ่งที่เป็นปัญหาคือ ในขณะที่ข้อมูลยังไม่ชัดเจนแต่บางส่วนรีบสื่อสารไป
 ก่อนแล้ว

พื้นที่ปลอดภัยในมุมมองคนไทยพุทธ

ด้านตัวแทนเครือข่ายชาวพุทธเพื่อสันติภาพ กล่าวว่า ในวงคนไทยพุทธมีการแลกเปลี่ยนใน
 ประเด็นพื้นที่ปลอดภัยด้วย โดยเห็นด้วยกับการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน ไม่ว่าจะพื้นที่ตำบลหรืออำเภอ ซึ่ง
 ทำงานผ่านมิติความปลอดภัยและการพัฒนา โดยใช้ชื่อโมเดลนี้ว่า พื้นที่สันติธรรมชาติ

ขณะที่การดำเนินเรื่องพื้นที่ปลอดภัยต้องมีกลไกการทำงานในพื้นที่ที่มีความชัดเจนอย่างน้อย 3
 ฝ่าย คือ ฝ่าย A (ฝ่ายรัฐ) ฝ่าย B (ฝ่ายขบวนการ) และ ฝ่าย C (CSOs หมายถึงภาคประชาสังคม)

นอกจากนี้ต้องมีกระบวนการตรวจสอบเหตุที่เกิดขึ้นในพื้นที่ด้วย ส่วนเรื่องการสร้างบรรยากาศของ
 พื้นที่ปลอดภัยนั้น ต้องพิจารณาเรื่องการใช้กฎหมายพิเศษในพื้นที่นั้นด้วย

ขณะที่ในมุมมองของการพัฒนานั้นต้องผ่านการให้อำนาจความรู้และผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน และแนวทางของการพัฒนาต้องเอื้อกับเศรษฐกิจชุมชนด้วยเช่นกัน

ต้องพูดเรื่องความยุติธรรมด้วย

ผู้เข้าร่วมหลายคนพูดถึงประเด็นความยุติธรรมและการละเมิดสิทธิมนุษยชน ว่า ถ้าจะสร้างพื้นที่ปลอดภัย ฝ่ายรัฐบาลก็ต้องลดเงื่อนไขการใช้กำลังของกองทัพด้วย เพราะเป็นเรื่องที่มีการเรียกร้องมาตลอด แต่ปัจจุบันกลับมีการเพิ่มการใช้กำลังการทหารมากขึ้น

การใช้คำว่า “ปะทะ” บางครั้งอาจไม่ใช่การปะทะจริงๆ และการเกิดเหตุรุนแรงหลายครั้งก็สัมพันธ์กับปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รัฐด้วย ถามว่ารัฐจะได้ประโยชน์อะไรหากปฏิบัติการบางอย่างส่งผลให้มีการก่อเหตุรุนแรงตามมา

ต้องลดเงื่อนไขจากปฏิบัติการ

หากสามารถลดเงื่อนไขจากฝ่ายรัฐได้ แม้ว่าสถานการณ์การสู้รบในปัจจุบันไม่สามารถบอกได้ว่าใครเหนือกว่าใครและใครอยู่ตรงไหนบ้าง แม้มองแล้วรัฐได้เปรียบกว่า แต่การถอยบางอย่างและการรุกคืบบางอย่างก็มีความสำคัญเช่นกัน

แม้ว่าปฏิบัติการบางอย่างมีการทำตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด แต่บางครั้งก็กลับไปทำลายสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพูดคุย ดังนั้นข้อเสนอแนะก็คือ ให้ดูเป็นกรณีที่ทำให้ประชาชนเห็นว่ารัฐมีความยุติธรรมจริง โดยไม่เลือกปฏิบัติ

ต้องขยับจากข้างล่าง

ผู้เข้าร่วมบางส่วนแสดงความเห็นว่า ส่วนการสร้างพื้นที่ปลอดภัยทำให้เกิดความกดดันต่อทั้งสองฝ่ายที่ใช้ความรุนแรง (ฝ่ายรัฐปฏิบัติการมีการวิสามัญฆาตกรรม ส่วนฝ่ายขบวนการมีการตอบโต้) ซึ่งทำให้ข้อเรียกร้องเรื่องพื้นที่ปลอดภัยแผ่วลงได้ ดังนั้น การสร้างพื้นที่ปลอดภัยได้ต้องมีกลไกจากข้างล่าง และนำไปสู่การสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อมากขึ้น โดยต้องขยับจากข้างล่าง

ใช้เครื่องมือการพัฒนาเป็นตัวช่วย

ขณะเดียวกันก็มีความเห็นว่า กลุ่มขบวนการมีความตั้งใจจริงในการทำงานร่วมกับรัฐ แต่อาจมี ปัญหาที่ฝ่ายไทยยังไม่กล้าตัดสินใจ และหากยังไม่ลงมือปฏิบัติก็จะเป็นปัญหาระยะยาวได้

“ในการลงมือนั้น อาจใช้เครื่องมือการพัฒนาในพื้นที่มาเป็นตัวช่วยก็ได้ โดยผ่านการดำเนินงาน ในระดับเล็กก่อน เช่น ระดับหมู่บ้านหรือระดับตำบล โดยนโยบายในทุกระดับต้องเชื่อมโยงกันทั้งรัฐ ส่วนกลางและประชาชน”

ทำงานร่วมภาครัฐกับสภาประชาสังคม

ส่วนประเด็นอื่นๆ ที่มีการหารือด้วย เช่น ทิศทางที่ควรจะเป็นในการทำงานร่วมกันระหว่างสภา ประชาสังคมชายแดนใต้กับหน่วยงานภาครัฐ และการทำงานร่วมกันระหว่างภาคประชาสังคมที่มีความ แตกต่างหลากหลาย

พัฒนาโครงการวิจัยร่วมและแนวทางพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

รวมทั้ง ความเป็นไปได้ในการพิจารณาแนวทางการสนับสนุนทางวิชาการต่อสำนักเลขาธิการฯ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือเชื่อมต่อและหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ เช่น การพัฒนาโครงการวิจัย ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและสภาประชาสังคมชายแดนใต้ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่ความขัดแย้งเพื่อสนับสนุนสันติภาพ (Peace Survey) หรือโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในระดับ ปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพ เป็นต้น

เช่นเดียวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในฐานะที่เป็น ปัจจัยเกื้อหนุนการสร้างสันติภาพ

เชื่อมร้อยเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในความขัดแย้ง

ขณะที่บทบาทของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ในการหนุนเสริมสันติภาพในห้วงที่ผ่านมา มีทั้ง การเชื่อมร้อยเครือข่ายของภาคประชาสังคมที่มีภูมิหลังแตกต่างกันและยังเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ ในความขัดแย้งด้วย โดยมีการจัดเวทีเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และการ ผลิตข้อเสนอเชิงนโยบายที่นำเสนอต่อรัฐบาลและกลุ่มผู้มีความเห็นต่างจากรัฐ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ขับเคลื่อนงานสันติภาพเข้มข้นข้ามปีทั้ง Mapping และ Empower

อิมรอน ซาหะ และมอซาลี อาแว

3 งานสุดท้ายของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ในปี 2559 เสวนาสาธารณะ เรื่อง กระบวนการสันติภาพสู่ สู่ภาวะชายแดนใต้ ในมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย ที่เมืองทองธานี กรุงเทพฯ ซึ่งรากเหง้าของปัญหา ความเป็นของการเคลื่อนไหวภาคประชาสังคม และหวังให้ประชาชนทั่วประเทศหนุนเสริมกระบวนการ สันติภาพชายแดนใต้ ด้านงานในพื้นที่ สภาฯ หนุนเยาวชนขับเคลื่อนงานสันติภาพ และงานสุดท้าย Mapping ประชาสังคมนราธิวาสเพื่อหาแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนประเด็นสู่ประเด็นจาก ผลโหวตเพื่อหนุนเสริมสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี

ระหว่างวันที่ 21-23 ธันวาคม 2559 ที่ผ่านมา ในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ที่อิมแพ็ค อารีน่า เมืองทองธานี สภาประชาสังคมชายแดนใต้ ได้รับเกียรติให้เข้าร่วมเสวนา ในหัวข้อ “กระบวนการ สันติภาพสู่ภาวะชายแดนใต้ ในมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย” โดยวงเสวนาจัดขึ้นในห้องวิชาการเพื่อ ดำเนินการไปสู่ นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม

วิทยากรในการร่วมเสวนาประกอบไปด้วย ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตต์ภิรมย์ศรี ผู้อำนวยการสถาน วิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ ม.อ.ปัตตานี และที่ปรึกษาสภาประชาสังคม ชายแดนใต้ มุฮัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ และ ลม้าย มานะการ เครือข่าย ชาวพุทธเพื่อสันติภาพ คณะทำงานวาระผู้หญิงชายแดนใต้ และกรรมการสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ดำเนินรายการ โดย ผศ.ดร.ภก.พงศ์เทพ สุธีรัฐภูมิ โดยมีเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจากทั่วประเทศและ ประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าร่วมฟังและแลกเปลี่ยนจำนวนมาก

ศรีสมภพ จิตต์ภิรมย์ศรี : อัตลักษณ์ทางการเมืองคือปัญหาใจกลาง

ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตต์ภิรมย์ศรี ได้กล่าวถึงประเด็นปัญหาใจกลางของจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ อัตลักษณ์ทางการเมือง (Identity Politics) ซึ่งประกอบด้วย ชาตินิยม ประวัติศาสตร์ และศาสนา ทั้งสามองค์ประกอบนี้เป็นหลักพื้นฐานสำหรับพื้นที่อื่นๆ ทั่วโลกที่มีความขัดแย้ง หากมองดูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเห็นว่า ความเป็นชาตินิยมลบลาย มีประวัติศาสตร์ปาตานีเป็นของตัวเอง และนับถือศาสนาอิสลาม ทั้งสามล้วนมีความเชื่อมโยงและเป็นอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตต์ภิรมย์ศรี ได้ให้ความเห็นเพิ่มอีกว่า จังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานี เป็นความขัดแย้งที่รุนแรงยืดเยื้อเรื้อรัง (Protracted Violent Conflict : PVC) จึงต้องใช้เวลาในการแก้ไขและต้องมีส่วนร่วมจากหลากหลายฝ่ายและหลายระดับ

ในส่วนของกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข ทางรัฐบาลไทยได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่รัฐบาลยิ่งลักษณ์ โดยเปิดการพูดคุยอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 ซึ่งในช่วงนั้น ทางรัฐบาลไทยได้มีการพูดคุยกับ BRN นำโดย ฮัสซัน ดอยิบ ทางฝ่าย BRN ได้มีข้อเสนอ 5 ข้อ จากนั้นกระบวนการพูดคุยก็หยุดลงเนื่องจากเปลี่ยนแปลงรัฐบาล และได้เริ่มต้นใหม่แต่ได้เปลี่ยนคู่พูดคุยจาก BRN กลุ่มเดียวเป็นคณะผู้คิดเห็นต่างจากรัฐกลุ่มอื่นอีก ภายใต้ชื่อ MARA Patani ซึ่งมีข้อเสนอ 3 ข้อ สำหรับรัฐไทย คือ 1. การพูดคุยต้องเป็นวาระแห่งชาติ 2.การคุ้มครองทางกฎหมาย (Immunity) และ 3. ยอมรับว่า MARA Patani เป็นตัวแทนในการพูดคุย

ลม้าย มานะการ : ที่มาของเครือข่ายชาวพุทธเพื่อสันติภาพ

ลม้าย มานะการ ได้กล่าวถึง บทบาทของภาคประชาสังคม ในการลงมาทำงานช่วยเหลือชาวบ้าน เนื่องจากฐานของตัวเองมีการทำงานอยู่กับชาวบ้านมายาวนานในประเด็นทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ช่วงปี 2547 เหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ปะทุ มีเหตุการณ์ใหญ่ เช่น เหตุการณ์กรือเซะ และตากใบ ทำให้กลุ่มภาคประชาสังคมและกลุ่มนักศึกษา ในช่วงนั้น เริ่มลงไปเยี่ยมเยียน

ให้กำลังใจกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เนื่องจากในช่วงเวลานั้น ยังไม่รู้จะทำอะไรอีกได้แต่ให้กำลังใจ เชื่อมกลุ่มที่ได้รับผลกระทบด้วยกันและรวบรวมข้อมูลเท่าที่จะสามารถทำได้

ต่อมาได้มีการขับเคลื่อนของภาคประชาสังคมที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นในหลายๆ ประเด็น ทำให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นสภาประชาสังคมชายแดนใต้อย่างเป็นทางการ ในวันที่ 20 สิงหาคม 2554 จนทำให้มีการขับเคลื่อนเป็นขบวนการองค์กรภาคประชาสังคมจนถึงปัจจุบันนี้

แต่ในช่วงปี 2556 เป็นปีที่ชาวพุทธมีการสูญเสียในชีวิตมากที่สุดในข้อมูลสถิติที่มี ดังนั้น ได้มีการรวมตัวเป็นพุทธชนกลุ่มน้อย และต่อมาเปลี่ยนมาเป็นเครือข่ายชาวพุทธเพื่อสันติภาพ (Buddhist for Peace: B4P)

มุฮัมมัดอายุบ ปาทาน : อยากให้ประชาชนทั่วประเทศหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้

มุฮัมมัดอายุบ ปาทาน กล่าวว่า เหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2547 จนถึง 2559 การสูญเสียชีวิตแล้ว 6,000 กว่าคน และพบว่าคนที่เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นพลเรือน ประชาชนทั่วไปทั้งพุทธและมุสลิม คนที่เสียชีวิตส่วนใหญ่ เป็นคนที่อยู่ตรงกลาง ดังนั้น อยากเรียกร้องจากคนไทยในภูมิภาคอื่นๆ รับรู้ในสิ่งนี้ด้วยว่าคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้มีคนเสียชีวิตทุกวันและจำนวนมากด้วย และไม่อยากเห็นประชาชนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องสูญเสียชีวิต ซึ่งอย่างที่ทราบกันดีว่า คู่ขัดแย้งหลักนั้น คือ รัฐไทยกับขบวนการที่คิดเห็นต่างจากรัฐ

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการใช้กฎหมายพิเศษ หน่วยพิเศษ ทุกรูปแบบ เนื่องจากเป็นการต่อสู้ทางความคิดหรือการต่อสู้ทางการเมือง จะอย่างไรก็ตามเมื่อกลับไปดูพื้นที่ความขัดแย้งจากทั่วโลกจะพบว่า ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งและความรุนแรงนั้น เกือบทุกที่สามารถยุติลงได้ด้วยกระบวนการพูดคุย ซึ่งในประเด็นนี้อยากให้สังคมจากกรุงเทพฯ และที่อื่นในสังคมไทยช่วยกันเสริมพลังให้กระบวนการสันติภาพชายแดนใต้เดินหน้าต่อไป

สภาฯ หนุนเครือข่ายเยาวชนร่วมขับเคลื่อนสันติภาพ

ขณะเดียวกันในพื้นที่ชายแดนใต้ สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้จัดเวทีอบรมทักษะความรู้ในการขับเคลื่อนสันติภาพในกลุ่มเยาวชน ระหว่างวันที่ 16-17 ธันวาคม 2559 โดยมีเครือข่ายเยาวชนชายแดนใต้จำนวน 24 กลุ่ม เข้าร่วมประชุมและเรียนรู้การเชื่อมโยง (mapping) โดยได้รับการสนับสนุนจากโครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ช.ช.ต.) สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ณ โรงแรมปาร์ควิวรีสอร์ท ปัตตานี

สำหรับข้อสรุปร่วมของเด็กและเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ที่ร่วมเสนอและลงคะแนนเสียงหรือโหวตประเด็นที่จะขับเคลื่อนเพื่อหนุนเสริมสันติภาพชายแดนใต้ สามารถเรียงลำดับอันดับ 1-7 ได้ดังนี้

อันดับที่ 1 สร้างอาชีพให้เยาวชน อันดับที่ 2 จัดแข่งกีฬาสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ อันดับที่ 3 ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพในพื้นที่ อันดับที่ 4 สร้างเครือข่ายในกระบวนการขับเคลื่อนสันติภาพ อันดับที่ 5 สร้างแกนนำจิตอาสา อันดับที่ 6 ธรรมนูญยุติความรุนแรง เคนธรรมนูญสร้างพื้นที่ปลอดภัย และ อันดับที่ 7 เปิดเวทีรับฟังโดยเยาวชน

Mapping CSOs หนทาง งานสุดท้ายของสภาฯ ในปีนี้

ขณะที่ เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2559 ที่ผ่านมา สภาประชาสังคมชายแดนใต้ ร่วมกับ เครือข่ายประชาสังคมนราธิวาส จัดโครงการ การประชุมเชิงปฏิบัติการเวทีการจัดทำแผนที่ (mapping) ระดับจังหวัดนราธิวาส โดยมีตัวแทนองค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดนราธิวาสเข้าร่วมกว่า 30 องค์กร

กระบวนการช่วงแรกของงานจะเป็นการบรรยายให้ความรู้และแลกเปลี่ยนความเห็นในประเด็นบทบาทองค์กรภาคประชาสังคมในขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพ โดย มุฮัมมัดอาซุบ ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ซึ่งได้ย้ำว่า สิ่งที่ภาคประชาสังคมรุ่นใหม่ ควรมี คือ 1. มีความมุ่งมั่นที่จะยุติความรุนแรงและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งดังกล่าวอย่างจริงจัง 2. ต้องสะท้อนเสียงของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับขัดแย้งให้ได้ 3. ต้องมีเครือข่ายการทำงานที่สามารถขยายผลการทำงานต่อไปได้

4. ต้องเป็นคนที่มีความคิดเปิดกว้างที่พร้อมจะทำงานกับคนที่เห็นต่างหรือมีภูมิหลังที่ต่างกันได้ 5. ต้องทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6. ต้องกล้าที่จะคิดแตกต่าง แสวงหาทางเลือก ที่จะไม่ใช้ความรุนแรง 7. ต้องเป็นตัวเชื่อม และเกาะเกี่ยวระหว่างประชาชนกับคู่ขัดแย้งทั้งสองฝ่าย และสร้างเครือข่ายภาคประชาสังคม เพื่อหนุนเสริมการพูดคุยสันติภาพ และ 8. ต้องกระตุ้น ผลักดัน เชิญชวน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการยืนยันให้การพูดคุยเดินหน้าต่อไป

ช่วงที่สองเป็นการจัดทำกระบวนการเปิดพื้นที่สาธารณะ เพื่อกำหนดประเด็นร่วมโดยคัดเลือกประเด็นเดิม จากเวที mapping ที่มีผู้เข้าร่วมจากสามจังหวัดชายแดนใต้ เมื่อวันที่ 5 พ.ย.ที่ปัตตานี และประเด็นเดิมจากมติของเครือข่ายประชาสังคมนราธิวาส เพื่อคัดเลือก 4 ประเด็นเร่งด่วนที่จะขับเคลื่อนต่อไปในปีหน้า และให้ร่วมกัน โหวต (dot democracy) ซึ่งผลการโหวตอันดับ 1 - 4 มีดังนี้

อันดับที่ 1. วาระเด็กและเยาวชน (ครอบครัว) อันดับที่ 2. ห้องเรียนสันติภาพในชุมชน อันดับที่ 3. กระบวนการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน และ อันดับที่ 4. การส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการสันติภาพสู่ปอเนาะ ศาลิกา และสำนักงานการศึกษาเอกชน

ช่วงที่สามได้แบ่งกลุ่มออกเป็นสี่กลุ่มตามประเด็นที่ต้องการขับเคลื่อน เพื่อร่วมกันระดมความเห็นในกลุ่มย่อยในหาคำตอบและวิธีการปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรมในการที่จะขับเคลื่อนในแต่ละประเด็นต่อไปในปีหน้า

สภาประชาสังคมชายแดนใต้เตรียมจัดสมัชชาสันติภาพ 2017 ชู 5 ประเด็นขับเคลื่อนนโยบาย สาธารณะแบบมีส่วนร่วม

อิมรอน ซาหะหะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ร่วมกับเครือข่ายกำหนดทิศทางขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม 5 ประเด็น ความมั่นคงทางอาหารและสิ่งแวดล้อม, พื้นที่สาธารณะปลอดภัย, ห้องเรียนสันติภาพ, เด็ก/เยาวชน และการสื่อสารสาธารณะ พร้อมเตรียมจัดสมัชชาสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี 2017 วันที่ 18 มีนาคมนี้

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ร่วมพบปะแลกเปลี่ยนกับตัวแทนเครือข่ายประชาสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประมาณ 30 องค์กร เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานี ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2560 ที่ผ่านมา โดยมีนายมุฮัมมัดอายุบ ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้เป็นประธานการประชุม

ทั้งนี้ ได้แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมถกอภิปรายและให้ข้อคิดเห็นที่จะนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายใน 5 ประเด็น คือ ความมั่นคงทางอาหารและสิ่งแวดล้อม, พื้นที่สาธารณะปลอดภัย, ห้องเรียนสันติภาพ, เด็ก/เยาวชน และการสื่อสารสาธารณะ โดยให้แต่ละกลุ่มได้กำหนดเป้าหมายที่อยากเห็นในระยะเวลา 3 ปี และกำหนดประเด็นข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อจะนำเสนอในงานสมัชชาสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี 2017 ในวันที่ 18 มีนาคม 2560 นี้ด้วย ดังนี้

ความมั่นคงทางอาหารและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นนี้เคยได้รับการโหวตมาเป็นอันดับที่ 1 ในเวที Mapping CSOs เมื่อปีที่ผ่านมาจาก 5 ประเด็นเร่งด่วนในการหนุนเสริมสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี โดยในวงย่อยของกลุ่มนี้ได้พูดถึงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน เช่น แรงงานภาคการเกษตรและการประมงส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ การผลิตของคนในพื้นที่ไม่เพียงพอ อาหารมีราคาสูง นายทุนครองตลาด เป็นต้น

เป้าหมายที่อยากเห็นในระยะเวลา 3 ปีคือ การสร้างเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ และอยากเห็นนโยบายของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และแนวทางการดำเนินงานก็คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเกษตรอินทรีย์ เช่น การอบรมทั่วไป อบรมในสถาบันการศึกษา ธารงศ์สร้างจิตสำนึกของการบริโภค เป็นต้น

ข้อเสนอเชิงนโยบายของกลุ่มนี้ คือ ประกาศให้พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ต้นแบบด้านการเกษตรอินทรีย์ โดยการให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

ห้องเรียนสันติภาพในชุมชน

ในกลุ่มนี้ได้พูดถึงสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบันหลายประเด็นที่น่าสนใจ เช่น ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในชุดองค์ความรู้ที่เอื้อต่อเรื่องการสร้างสันติภาพ ชุมชนขาดความไว้วางใจต่อกัน ความคิดหรือมุมมองที่ต่างกันทำให้ขาดการแสวงหาเป้าหมายร่วม เวทีเรียนรู้ประเด็นสันติภาพมีน้อย ไม่ครอบคลุมพื้นที่ทำให้ขาดโอกาส พื้นที่เรียนรู้ไม่เอื้อต่อชุมชน ไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความตระหนักและสนใจประเด็นสันติภาพมีน้อยเพราะคิดและรู้สึกว่าเป็นเรื่องไกลตัว รวมถึงขาดความร่วมมือระหว่างองค์กรและหน่วยงานภาคีภาครัฐในการที่จะหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ประเด็นสันติภาพแก่ชุมชนอย่างจริงจัง เป็นต้น

เป้าหมายในระยะเวลา 3 ปีของกลุ่มนี้ คือ มีห้องเรียนสันติภาพชุมชนในทุกชุมชนเพื่อการศึกษาเรียนรู้ประเด็นสันติภาพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่จริง และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในการเปลี่ยนผ่านของสถานการณ์ความขัดแย้ง

ข้อเสนอเชิงนโยบายของกลุ่มนี้คือ ให้รัฐบาลกำหนดเป็นวาระชายแดนใต้ ในเรื่องที่จะให้มีและหนุนเสริมห้องเรียนสันติภาพในพื้นที่และสถานศึกษา

การสื่อสารสาธารณะ

กลุ่มนี้ได้พูดถึงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน เช่น ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกลุ่มสื่อ กับเครือข่ายในพื้นที่ทำให้ไม่ทราบความเคลื่อนไหวต่างๆขององค์กรเครือข่ายที่สามารถนำมาช่วยสื่อสารผ่านสื่อได้ ขาดการเรียนรู้เรื่องการสื่อสารเพื่อสันติภาพ ยังไม่มี TV ชุมชน เป็นต้น

เป้าหมายในระยะเวลา 3 ปี คือ การมีนักสื่อสารมืออาชีพที่เพิ่มมากขึ้น การมีเครือข่ายนักสื่อสารชายแดนใต้ มีเวทีฝึกอบรมเทคนิคเรื่องการสื่อสารเพื่อสันติภาพแก่นักสื่อสารชายแดนใต้ เกิด TV ชุมชนชายแดนใต้เกิดศูนย์เรียนรู้ด้านการสื่อสารให้คนชายแดนใต้ทุกด้าน

ข้อเสนอเชิงนโยบายของกลุ่มนี้ คือ จัดตั้งกองทุนนักสื่อสารสันติภาพ/สันติสุขชายแดนใต้ นำร่อง TV ชุมชนชายแดนใต้ และสนับสนุนศูนย์เรียนรู้ด้านการสื่อสารชายแดนใต้

เด็ก/เยาวชน

กลุ่มนี้ได้พูดถึงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในปัจจุบันหลายประเด็น เช่น ปัญหายาเสพติด เด็กติดเกมส์ ท้องไม่พร้อม หลุดจากระบบการศึกษา ครอบครัวหย่าร้าง เด็กแว้น เด็กห่างไกลจากศาสนา เป็นต้น

เป้าหมายที่อยากเห็นในระยะเวลา 3 ปี คือ เด็กอยู่ในระบบการศึกษา เด็กรู้จักภาษาที่หลากหลาย เด็กมีพื้นที่สร้างสรรค์ มีสื่อสร้างสรรค์ ครอบครัวสันติสุข ลดปัญหายาเสพติด ท้องไม่พร้อมต้องหมดไป และเด็กเข้าใจหลักการสิทธิมนุษยชน

ข้อเสนอเชิงนโยบายของกลุ่มนี้ พูดถึงประเด็นการศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบ และศาสนา ประเด็นครอบครัว ประเด็นการสื่อสารรวมไปถึงพื้นที่กลาง และกลไกในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

พื้นที่สาธารณะปลอดภัย

กลุ่มนี้ได้พูดถึงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน คือ การใช้ความรุนแรงโดยใช้ระเบิดและการยิงทำร้ายผู้บริสุทธิ์ ทหารปืนเสียหาย ผู้คนเสียชีวิตและพิการ บาดเจ็บ มีหญิงหม้าย เด็กกำพร้า ผู้คนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ดำเนินมากเกินไป รวมไปถึงมีเจ้าหน้าที่ที่มากจนเกินความจำเป็น และเจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจวัฒนธรรมของพื้นที่

เป้าหมายในอนาคต คือ อยากให้คนดำเนินชีวิตประจำวันโดยปกติสุข ลดจำนวนเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ไม่ปฏิบัติภารกิจทางอาวุธในพื้นที่

ข้อเสนอเชิงนโยบายของกลุ่มนี้ คือ ยุติการปฏิบัติการทางอาวุธในพื้นที่สาธารณะทั้ง 2 ฝ่าย ลดจำนวนเจ้าหน้าที่ความมั่นคงในพื้นที่ การพูดคุยเป็นวาระแห่งชาติ จัดตั้งคณะกรรมการในการกำหนดกลไกมาตรการการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่จากทุกภาคส่วน

เตรียมจัดสมัชชาสันติภาพ 2017

ในช่วงบ่าย คณะกรรมการสภาประชาสังคมและองค์กรเครือข่ายได้ประชุมกันต่อเพื่อเตรียมจัดสมัชชาสันติภาพแดนใต้/ปาตานี 2017 ในวันที่ 18 มีนาคม 2560 ที่จะถึงนี้

ในงานจะมีหลายโปรแกรมที่น่าสนใจ เช่น การบรรยายพิเศษ เรื่องภาคประชาสังคมกับการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพในชุมชน โดย Dr. Nibert Ropers นอกจากนี้ยังมีวงเสวนาประเด็นการต่อสู้ทางการเมืองของประชาชนในแนวทางสันติวิธี จากผู้ที่เคยเป็นแกนนำการเคลื่อนไหวทางการเมืองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ส่วนโปรแกรมอื่นๆที่น่าสนใจ เช่น การนำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพ 5 ประเด็นหลัก คือ 1. ความมั่นคงทางอาหารและสิ่งแวดล้อม 2. ห้องเรียนสันติภาพในชุมชน 3. การสื่อสารสาธารณะ 4. วาระเด็กและเยาวชนชายแดนใต้ และ 5. พื้นที่สาธารณะปลอดภัย”

และวงเสวนา เรื่อง “ความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ กับการขับเคลื่อนสมัชชาสันติภาพชายแดนใต้” โดยตัวแทนนักวิชาการ ตัวแทน ศอ.บต. ตัวแทน กอ.รมน. ตัวแทนรัฐบาลส่วนหน้า เป็นต้น

พันธมิตร CSOs จัดงานสมัชชาสันติภาพปาตานี ย้อนรอย 40 ปีการต่อสู้ของประชาชนเพื่อ “พลังประชาสังคม พลังสันติภาพ”

สระรอนี้ คือระ

ประชาสังคมชายแดนใต้ระดมเครือข่ายสร้าง “พลังประชาสังคม พลังสันติภาพ” จัดสมัชชาสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี วันที่ 18 มีนาคม ณ หอประชุม คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา พร้อมปาฐกถาพิเศษ ในหัวข้อ การต่อสู้ทางการเมืองในความขัดแย้ง: จะเสริมปัญหาหรือจะสร้างทางออก? (Politicisation of Conflicts: Part of the Problem or Part of the Solution?) โดย ดร.นอร์เบิร์ต โรเปอส์ ผู้อำนวยการศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ เสวนาสาธารณะ และการเสวนาสาธารณะ “4 ทศวรรษการเมืองประชาชน: เราเดินมาไกลถึงไหนแล้ว?”

การจัดงาน สมัชชาสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี 2017 PA(T)TANI PEACE ASSEMBLY 2017 "พลังประชาสังคม พลังสันติภาพ" โดยสภาประชาสังคมชายแดนใต้และองค์กรพันธมิตรในครั้งนี้เป็นการจัดงานต่อเนื่องทุกปีของเครือข่ายประชาสังคมปาตานี โดยเริ่มครั้งแรกที่เป็นการจัดงานวันเลือกตั้งชายแดนใต้ในปี 2556 และงานวันสื่อสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี วันที่ 28 ก.พ. 2558 ที่ผ่านมา

สำหรับการจัดงานสมัชชาสันติภาพในครั้งนี้จะมีไฮไลท์ที่สำคัญคือ การเสวนาสาธารณะ 4 ทศวรรษการเมืองประชาชน เราเดินทางไกลมาถึงไหนแล้ว โดยจะเป็นการย้อนรำลึกถึงบทบาทการต่อสู้ของประชาชนปาตานีในช่วงตลอดระยะเวลา 40 ที่ผ่านมา เริ่มตั้งแต่การต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมของประชาชนที่หน้ามัสยิดกลางปัตตานีในปี 2518 จนถึงปัจจุบัน โดยมีบุคคลที่มีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในแต่ละเหตุการณ์มาบอกเล่าบนเวที

40 ปีการต่อสู้ของประชาชน บนเส้นทางสู่สันติภาพ

การเสวนาเรื่องการเมืองประชาชนที่จะสะท้อนเรื่องราวของการต่อสู้ในเวทีนี้เริ่มจากเหตุการณ์การเรียกร้องความเป็นธรรมและการประท้วงใหญ่ที่ปัตตานีใน 2518 ซึ่งจะมีนายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์ อดีตผู้นำนักศึกษากลุ่มสลาตันที่บทบาทในการเรียกร้องความเป็นธรรมต่อรัฐบาลไทยในขณะนั้นและเป็นผู้ดำเนินการเมืองผู้คร่ำหวอดคนหนึ่งของสังคมนุสลิมจะเป็นผู้ร่วมเสวนาและบอกเล่าถึงบทบาทการต่อสู้ทางการเมืองของช่วงเวลานั้น

เหตุการณ์การต่อสู้ทางการเมืองที่สำคัญอีกช่วงเลาหนึ่งของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ กรณีการเรียกร้องเรื่องอัญญาบและกรณีการเรียกร้องให้รัฐบาลถอนมัสยิดหรือชะอะออกจากความเป็นโบราณสถาน ซึ่งทั้งสองเหตุการณ์มักเป็นเหตุการณ์การต่อสู้ทางการเมืองที่เป็นหมุดหมายสำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สามารถเรียกได้ว่าเป็นเหตุการณ์ร่วมสมัย ซึ่งการย้อนรอยบทบาทการต่อสู้ทางการเมืองครั้งนี้จะมีนายมุฮัมมัดอายุบ ปาทาน ที่เป็นผู้นำในการเคลื่อนไหวในขณะนั้นในฐานะประธานกลุ่มยุวมุสลิมยะลา (ยมย.) และเป็นประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ในขณะนี้เป็นผู้นำเสนอในเวทีเสวนา

ในช่วงทศวรรษที่ 1990 ประเด็นการต่อสู้ทางการเมืองของภาคประชาชนปาตานีได้เกิดการขับเคลื่อนขนานใหญ่ในเรื่องการปกป้องละเรียกร้องสิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นประเด็นเรื่องการเรียกร้องยกเลิกเขื่อนสายบุรี การต่อสู้ในเรื่องเหมืองถ่านหินสะบ้าย้อยจนเกิดขบวนการต่อสู้ภาคประชาชนอย่างขนานใหญ่ ซึ่งในประเด็นนี้จะมีคุณละม้าย มานะการ ผู้ประสานงานเครือข่ายทรัพยากรธรรมชาติจะเป็นผู้ร่วมเสวนาบอกเล่าการต่อสู้ของประชาชนเพื่อน้ำ ป่า นา เล

ในปี 2550 ในห้วงสถานการณ์ความรุนแรงรอบใหม่ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนใต้ ในสถานการณ์ที่ต้องอยู่ภายใต้กฎอัยการศึกและกฎหมายพิเศษ พรก.ฉุกเฉิน แม้ว่าสถานการณ์ในพื้นที่อยู่ในสภาวะกดดันและอันตราย แต่นักศึกษากลุ่มหนึ่งได้แสดงพลังการต่อสู้ของภาคประชาชนที่นำโดยเครือข่ายนักศึกษาพิทักษ์ประชาชนได้รวมพลังก่อการชุมนุมใหญ่ที่หน้ามัสยิดกลางจังหวัดปัตตานีโดยแสดงให้เห็นถึงพลังของสันติวิธีในการต่อสู้ทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรมที่สุด ซึ่งในเวทีนี้ ตูแควดาเนียา ตูแควแมแอง อดีตประธานเครือข่ายนักศึกษาพิทักษ์ประชาชน จะมาร่วมย้อนรอยปรากฏการณ์สันติธรรมกับการชุมนุมใหญ่ในสถานการณ์ความขัดแย้งปี 50 ด้วยตัวเอง

ประกาศข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์สันติภาพ เพื่อการสร้างสันติภาพในพื้นที่กลางที่เปิดกว้าง

อีกไฮไลท์หนึ่งของงานสมัชชาสันติภาพคือ การนำเสนอ 5 ประเด็นยุทธศาสตร์สันติภาพ ชายแดนใต้/ปาตานี “พื้นที่การเมือง: การสร้างสันติภาพในพื้นที่กลางที่เปิดกว้าง” ที่จะเป็นการยื่นข้อเสนอเชิงนโยบายต่อสาธารณะของเครือข่ายองค์กรประชาสังคม ซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์สันติภาพนี้เป็นผลการดำเนินงานตามกรอบของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ที่ต้องการเห็นสังคมแห่งนี้เป็น “สังคมที่เป็นธรรมและมีสันติภาพสำหรับทุกคน”

ทั้งนี้กระบวนการจัดทำข้อเสนอที่เริ่มตั้งต้นขึ้นหลังจากการระดมสมองในกลางปี 2559 เพื่อสรุปบทเรียนการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ในรอบ 12 ปี กระทั่งผลิตเป็นยุทธศาสตร์สภาประชาสังคมชายแดนใต้ข้างต้น จากนั้นในเดือนสิงหาคมและต่อเนื่องอีกครั้งในเดือนพฤศจิกายน 2559 จึงได้ริเริ่มเปิดพื้นที่พบปะระหว่างตัวแทนองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ผ่านกระบวนการจัดทำแผนที่การทำงานของเครือข่ายภาคประชาสังคม (Mapping) เพื่อตระหนักถึงตำแหน่งแห่งที่ขององค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่และศักยภาพที่จะทำงานร่วมกันในอนาคต

สำหรับองค์กรที่เข้าร่วมมีกว่าเจ็ดสิบกลุ่ม กิจกรรมดังกล่าวยังกลั่นให้ได้ว่าซึ่งประเด็นปัญหาสาธารณะที่กลุ่มต่าง ๆ กำลังรับมืออยู่ โดยสามารถจำแนกแยกแยะได้ถึง 14 ประเด็นและกลุ่มงาน ในจำนวนนี้มี 5 ประเด็นสำคัญที่ผู้เข้าร่วมเรียงลำดับความสำคัญไว้สูงที่สุด อันได้แก่ ความมั่นคงทางอาหารบนฐานทรัพยากร พื้นที่สาธารณะปลอดภัย ห้องเรียนสันติภาพในชุมชน วาระการพัฒนาเด็กและเยาวชน และการสื่อสารที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

5 ประเด็นสาธารณะข้างต้น สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้ร่วมกันพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยมีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมที่รับผิดชอบในการยกร่างข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็น มีการเปิดเวทีย่อยอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีการระดมความคิดเห็นในสาระสำคัญของทั้งห้าประเด็น ตั้งแต่การประเมินสถานการณ์ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ การพิจารณานโยบายหรือทิศทางของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ตลอดจนการระดมข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมที่มาจากองค์กรภาคประชาสังคม ทั้งในส่วนที่เป็นองค์กรสมาชิกของสภาเองและองค์กรพันธมิตรต่าง ๆ กระทั่งสามารถสรุปข้อเสนอเชิงนโยบายที่เปิดต่อสาธารณะในงานสมัชชาสันติภาพในครั้งนี้

ประชาสังคมประกาศปฏิญญาสันติภาพ เรียกร้อง 5 พื้นที่ทางการเมืองสร้างสังคมวุฒิกวาระ

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้

การจัดงานสมัชชาสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี 2017 PA(T)TANI PEACE ASSEMBLY 2017 "พลังประชาสังคม พลังสันติภาพ" โดยสภาประชาสังคมชายแดนใต้และองค์กรพันธมิตร เมื่อวันที่ 18 มีนาคมที่ผ่านมา สมาชิกและองค์กรเครือข่ายที่ร่วมจัดทั้ง 118 องค์กรได้ประกาศปฏิญญาสันติภาพเรียกร้องการเปิดพื้นที่ทางการเมืองใน 5 มิติและเรียกร้องสันติวิธี

การประกาศปฏิญญาสันติภาพชายแดนใต้ อ่านโดยมุฮัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้พร้อมๆ กับสมาชิกเครือข่ายองค์กรประชาสังคมที่มาร่วมงานกว่า 500 คน ในช่วงสุดท้ายของการจัดงาน

นายมุฮัมมัดอาบู กล่าวว่าการดำเนินงานในครั้งนี้เป็นการดำเนินงานตามกรอบของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ระยะที่สอง ในห้วงปี 2559 – 2561 โดยสภาของเป็นแหล่งรวมตัวของเครือข่ายของคณาภิกรภคประชาสังคมในชายแดนใต้หลายองค์กร โดยในช่วงของการดำเนินงานในช่วงนี้ เราให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการ “หนุนเสริม” การสร้างสันติภาพและกระบวนการสันติภาพอย่างยั่งยืน โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) พยายามที่จะสร้าง พื้นที่กลางเพื่อผลักดันนโยบาย
- 2) การสร้างความแข็งและอำนาจต่อรองให้กับภาคประชาสังคม
- 3) การสร้างและขยายเครือข่ายของสภาฯ เอง

โดยในวันนี้จึงเอกสารข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์สันติภาพ ซึ่งกว่าจะมาถึงวันนี้ได้วางกระบวนการระดมสมองในเวทีย่อย มาตั้งแต่กลางปี 2559 โดยพบปะพูดคุยและทำ “แมปปิ้ง”

ข้อเสนอนี้จากสมาชิกกว่า 70 กลุ่ม โดยมีกลุ่มประเด็นการทำงานอยู่ถึง 14 ประเด็น จากนั้นจึงทำกระบวนการเพื่อจัดลำดับความสำคัญของประเด็นนำมาสู่ข้อเรียกร้องในวันนี้

ปฏิญญาสันติภาพชายแดนใต้ 2017

พวกเราที่มารวมกันในวันนี้เป็นประชาชนที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้หรือภูมิภาคปาตานี และเป็นประจักษ์พยานต่อความรุนแรงที่ยืดเยื้อเรื้อรังมาต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 13 ปี การรวมตัวในวันนี้เป็นการยืนยันเจตนารมณ์ที่ไม่เพียงแต่ต้องการแก้ไข คลี่คลายความขัดแย้งดังกล่าวนี้นี้เท่านั้น หากแต่มุ่งมาดปรารถนาที่จะสร้างสันติภาพร่วมกันอีกด้วย

การร่วมดำเนินงานตลอดหลายเดือนที่ผ่านมาเพื่อนำเสนอ ถกเถียง โต้แย้ง ไคร่ครวญ กลั่นกรอง และสกัดประเด็นปัญหาสาธารณะต่างๆ ที่ดำรงอยู่ในพื้นที่แห่งนี้จนกระทั่งได้มาซึ่งข้อเสนอกับที่เราจะเรียกร้องจากทุกฝ่าย รวมถึงตัวเราเอง ว่าให้มุ่งมั่นในการสถาปนา รักษาและขยาย “พื้นที่ทางการเมือง” ให้กว้างไกลที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยสัมพันธ์กับแนวคิดเกี่ยวกับ “พื้นที่” ใน 5 มิติดังต่อไปนี้

1. เรายินดีที่จะให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการผลักดันให้เกิด “พื้นที่ปลอดภัย” ที่ไม่เพียงแต่ปลอดภัยจากความรุนแรงทางตรงต่อพลเรือนที่ไม่ได้มีส่วนในการสู้รบเท่านั้น หากแต่ต้องเคารพในความเป็นมนุษย์และการแสดงออกทางการเมือง
2. เรายินดีที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้มี “พื้นที่เรียนรู้” เกี่ยวกับความขัดแย้งและสันติภาพที่กระจายไปสู่ชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. เรายินดีที่จะร่วมมือกับทุกฝ่ายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มี “พื้นที่สื่อสาร” ที่คนในพื้นที่จะสามารถส่งเสียงความกังวล ความต้องการและความหวังได้อย่างเสรีและสอดคล้องกับบริบทแวดล้อมในสังคมของที่นี่
4. เราพร้อมให้ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อน ความมั่นคงทางอาหาร ที่ให้อำนาจกับประชาชนและชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและผลิตอาหารจากชุมชนอย่างเต็มศักยภาพ

5. เรายินดีที่จะร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มี “พื้นที่สร้างสรรค์” สำหรับสมาชิกชุมชนเยาว์ของเราให้เติบโต ต่อยอด และสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้นและพร้อมสำหรับอยู่ร่วมกันต่อไป

พื้นที่การเมืองเหล่านี้จะเอื้อให้ผู้คนในความขัดแย้งได้เผชิญหน้ากับความแตกต่างอย่างมีวุฒิภาวะ ตระหนักถึงความสำคัญของความรู้และการทำความเข้าใจต่อสิ่งที่ไม่คุ้นเคย มั่นใจและยืนหยัดในแนวทางไม่ใช้ความรุนแรง และถึงที่สุดแล้วจะสามารถรับมือกับความขัดแย้งที่อยู่บนฐานของอัตลักษณ์และความปรารถนาทางการเมืองที่แตกต่างกันซึ่งดำรงอยู่ในชายแดนใต้/ปาตานีอย่างสร้างสรรค์นั่นเอง

สภาประชาสังคมชายแดนใต้

ประกาศ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วันที่ 18 มีนาคม 2560

สมช. เปิดเวทีถก หาท่างถึง CSOs ร่วมกระบวนการพูดคุยสันติสุขโดยตรง

อิมรอน ซาหะ

สมช.จัดประชุมที่ราฐิวาสเพื่อหารือแนวทางในการดึงภาคประชาสังคมเข้าร่วมกระบวนการพูดคุยสันติสุขโดยตรง พร้อมเปิดพื้นที่ถกแถลงอย่างเสรี ด้านสภาประชาสังคมชายแดนใต้เตรียมจัดเวิร์กช็อปกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ IHL กับ Genevacall ด้าน NDI อเมริกา, FNFเยอรมันเชิญร่วมจัดเวทีประชาธิปไตย

สมช. เชิญถกหาท่างถึงประชาสังคมร่วมกระบวนการพูดคุยโดยตรง

นายอัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้แจ้งว่า ในวันที่ 10 เมษายน 2560 นี้ สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้รับเชิญจากสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเข้าร่วมประชุมหารือกับหัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะพูดคุยฯและผู้แทนส่วนราชการที่รับผิดชอบงานกระบวนการพูดคุยฯ ณ โรงแรมอิมพีเรียล อ.เมือง จ.นราธิวาส

เป้าหมายของการประชุมหารือครั้งนี้มุ่งหวังให้องค์กรภาคประชาสังคม หรือ CSOs และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขโดยตรง และมุ่งหมายเปิดพื้นที่ให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสถกแถลงสะท้อนความคิดเห็นอย่างเสรีและปลอดภัยแก่ผู้รับผิดชอบในระดับนโยบายโดยตรง

อีกทั้งเพื่อประโยชน์ต่อการเสนอแนะและกำหนดนโยบายของรัฐต่อกระบวนการสร้างสันติภาพและพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันด้วย

ก่อนหน้านี้ สภาประชาสังคมชายแดนใต้เคยร่วมประชุมหารือกับสำนักงานเลขาธิการคณะ
พูดคุยมาแล้วเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2559 (อ่านรายละเอียดจากข่าวที่เกี่ยวข้อง)

สภาประชาสังคมเตรียมจัดเวิร์กช็อป IHL กับ Genevacall

ในช่วงบ่ายวันที่ 2 เมษายน 2560 ที่ผ่านมา คณะกรรมการสภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้ประชุม
เตรียมจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) เกี่ยวกับกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (IHL) ร่วมกับ
องค์กรเจนีวาคอล (Genevacall) ซึ่งเป็นองค์กรต่างประเทศจากยุโรปที่ทำงานด้านสันติภาพ ในเดือนหน้า

NDI อเมริกา, FNF เยอรมันเชิญร่วมจัดเวทีประชาธิปไตย

ต่อมา เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560 ที่ผ่านมา National Democratic Institute- NDI จากประเทศ
สหรัฐอเมริกา และ Friedrich Naumann Foundation - FNF จากประเทศเยอรมันเชิญคณะกรรมการสภา
ประชาสังคมชายแดนใต้เข้าร่วมหารือในการเตรียมจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง“การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยประเทศไทยจะเรียนรู้จากวิธีปฏิบัติอันเป็นเลิศระดับสากลอย่างไร”ในเดือนพฤษภาคมนี้ ณ
โรงแรมอิมพีเรียล อ.เมือง จ.นราธิวาส โดยเชิญตัวแทนนักการเมือง สื่อและภาครัฐเข้าร่วมหารือด้วย

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ขยายพื้นที่เรียนรู้ จัดเวทีสันติภาพนอกชายแดนใต้ ดำเนินทำแผน ยุทธศาสตร์ร่วม

อิมรอน ซาหะฮะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้เผยคนรุ่นใหม่สนใจประเด็นสันติภาพเพิ่ม ดูจากงานสมัชชาฯสันติภาพ พร้อม
ผลักดัน 5 ประเด็นเป็นแผนยุทธศาสตร์ร่วม ขยายพื้นที่เรียนรู้ จัดเวทีสันติภาพนอกชายแดนใต้ จัด
สัมมนาวิชาการ จัดเวิร์กช็อป IHL กับ Genevacall ร่วมจัดเวทีประชาธิปไตยกับ NDI-FNF

ผลงานสมัชชาฯ ยืนยันคนรุ่นใหม่สนใจประเด็นสันติภาพเพิ่ม

สภาประชาสังคมชายแดนใต้เผยแพร่เรียนจากงานสมัชชาสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี 2017 โดย
ยืนยันว่าประชาชนสนใจประเด็นสันติภาพมากขึ้น โดยวัดจากจำนวนผู้เข้าร่วมที่มากขึ้นที่คาดไว้
โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่หลากหลาย โดยมาจากต่างพื้นที่ ต่างองค์กรและต่างวิชาชีพ เป็นต้น
ซึ่งงานสมัชชาดังกล่าว จัดขึ้นตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2560 ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

การถอดบทเรียนดังกล่าวมีขึ้นในการประชุมประจำเดือนเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2560 ที่คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยมีตัวแทนองค์กรภาคี
เครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่เข้าร่วมด้วย

ที่ประชุมยังได้ติดตามการขับเคลื่อนงานต่างๆ จาก 5 ประเด็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่นำเสนอใน
งานสมัชชาสันติภาพดังกล่าวด้วย ซึ่งได้แก่ ประเด็นอธิปไตยและความมั่นคงทางอาหารและสิ่งแวดล้อม,
พื้นที่สาธารณะปลอดภัย, ห้องเรียนสันติภาพ, เด็กและเยาวชน และการสื่อสารสาธารณะ

ผลิตภัณฑ์ 5 ประเด็นเป็นแผนยุทธศาสตร์ร่วม

พร้อมกันนี้ ที่ประชุมยังได้ร่วมหารือถึงโครงการและกิจกรรมในอนาคตเพื่อหนุนเสริมสันติภาพในพื้นที่ชายแดนใต้ต่อไปด้วย โดยกิจกรรมหรือโครงการที่สภาประชาสังคมชายแดนใต้จะขับเคลื่อนหลังจากนี้มีหลากหลาย ดังนี้

การอบรมให้ความรู้เรื่องสันติภาพในกลุ่ม 4 เสาหลัก เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพในชุมชน

การจัดประชุมร่วมกับภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับ 5 ข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าว เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาเป็นแผนยุทธศาสตร์ร่วม อีกทั้งเพื่อนำเสนอแผนยุทธศาสตร์ 5 ประเด็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขยายพื้นที่เรียนรู้ จัดเวทีสันติภาพนอกชายแดนใต้

นอกจากนั้น ยังมีแผนที่จะจัดเวทีสานเสวนาภาคประชาสังคมใน 4 อำเภอของสงขลา เพื่อสร้างการเรียนรู้แก่ประชาชนใน 4 อำเภอดังกล่าวด้วย และยังมีแผนที่จะจัดเวทีสานเสวนา 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการและภาคประชาสังคมอีกด้วย

นอกจากนั้น ยังหารือร่วมกันในการที่จะร่วมกันจัดเวทีสานเสวนาคนนอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกันในการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้

เตรียมจัดเวิร์กช็อป IHL – สัมมนาวิชาการ

ที่ประชุมยังมีแผนจัดสัมมนาทางวิชาการ กระบวนการสันติภาพชายแดนใต้ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เรื่องการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้

ในช่วงบ่ายวันเดียวกัน คณะกรรมการสภาประชาสังคมชายแดนใต้บางส่วนได้ประชุมเตรียมจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) เกี่ยวกับกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (IHL) ร่วมกับองค์กร

เจนีวาคอล (Genevacall) ซึ่งเป็นองค์กรต่างประเทศจากยุโรปที่ทำงานด้านสันติภาพในวันที่ 10-11 พฤษภาคม 2560 ที่โรงแรมซีเอส.ปัตตานี

ร่วมจัดเวทีประชาธิปไตย

ต่อมาเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560 ที่ผ่านมานา National Democratic Institute- NDI จากประเทศสหรัฐอเมริกา และ Friedrich Naumann Foundation - FNF จากประเทศเยอรมันเชิญคณะกรรมการสภาประชาสังคมชายแดนใต้เข้าร่วมหารือในการเตรียมจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง“การปกครองระบอบประชาธิปไตยประเทศไทยจะเรียนรู้จากวิธีปฏิบัติอันเป็นเลิศระดับสากลอย่างไร”ในวันที่ 9 พฤษภาคมนี้ ณ โรงแรมอิมพีเรียล อ.เมือง จ.นราธิวาส โดยเชิญตัวแทนนักการเมือง สื่อและภาครัฐเข้าร่วมหารือด้วย

ผู้นำกลุ่ม 4 เสาหลักชี้ชุมชนต้องมีเอกภาพเพื่อหนุนเสริมสันติภาพในพื้นที่ชายแดนใต้

อิมรอน ซาหะหะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้จัดกิจกรรมหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพกับกลุ่มผู้นำ 4 เสาหลัก
 ประชานสภาฯ และจะพัฒนาอย่างยั่งยืนจะต้องทำงานอย่างเข้มแข็งและมีความต่อเนื่อง ด้านรอง
 ประชานสภาฯ ชี้ควรพัฒนาภายใต้หลักการของศาสนาอิสลาม ด้านผู้นำ 4 เสาหลักหวังอยากเห็นความ
 มีเอกภาพของกลุ่มผู้นำเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสันติภาพในพื้นที่

เมื่อวันที่ 16-17 เมษายน 2560 ที่ผ่านมา สภาประชาสังคมชายแดนใต้ จัดโครงการหนุนเสริม
 กระบวนการสันติภาพโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม เวทีอบรมความรู้ ทักษะ "กระบวนการ
 สันติภาพสำหรับภาคประชาสังคมในกลุ่ม 4 เสาหลัก (ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และผู้นำ
 ชุมชนชาติ) โดยมีผู้นำในกลุ่ม 4 เสาหลักจากหลายพื้นที่ได้รับเชิญเข้าร่วมโครงการ

โดยมีกิจกรรมการทำความเข้าใจกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี นำโดย หมอชาลี อาแว
 นักวิจัย จากสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล และรองเลขาธิการ สภาประชา
 สังคมชายแดนใต้ และ อิมรอน ซาหะหะ ผู้ปฏิบัติงานศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ และกรรมการฝ่าย
 วิชาการและการสื่อสาร สภาประชาสังคมชายแดนใต้

ขณะที่วันที่ 2 ของโครงการมีเวทีเสวนา เรื่อง ปฏิบัติกรทำงานเชิงพื้นที่พลัง 4 เสาหลัก วิทยากร
 โดย อาจารย์แวรอมลี แวบูละ ประธานเครือข่ายชุมชนศรัทธา (กัมปงตักวา) และ คุณชานนท์ เจะหะมะ
 ประธานองค์กรภาคประชาชนเพื่อสันติและเศรษฐกิจพอเพียงชายแดนใต้ ดำเนินรายการโดย อาจารย์อับ
 ดุลการิม อัสมะแอ หัวหน้าภาควิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ก่อนจะทำการแบ่งกลุ่มกลุ่มระดม
 ความเห็นจากผู้เข้าร่วม

ประธานสภาซึ่งประสบความสำเร็จผู้นำมีความสำคัญและต้องต่อเนื่อง

โครงการนี้มีหลายกิจกรรมที่น่าสนใจ อาทิ การกล่าวปาฐกถา นำโดย มุฮัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของผู้นำในระดับชุมชนซึ่งใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ และสามารถทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมในกระบวนการสันติภาพได้

นอกจากนั้นยังได้เสนอแนะอีกว่า การจะพัฒนาในชุมชนอย่างยั่งยืน นอกจากเรื่องศาสนาและวัฒนธรรมที่เป็นประเด็นสำคัญซึ่งกลุ่มผู้นำในชุมชนมีต้นทุนที่สูงอยู่แล้ว ยังต้องมีการทำงานที่เข้มแข็งและมีความต่อเนื่อง

สิ่งสำคัญไม่แพ้กันในการทำงานเชิงพื้นที่ก็คือ การจะปรับใช้ความรู้ในทางทฤษฎีกับประสบการณ์การทำงานของผู้ผู้นำในชุมชนได้อย่างไร ที่ขาดไม่ได้ก็คือประเด็นเรื่องการสื่อสารว่าเราได้ทำอะไรไปบ้างเป็นสิ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน

มันโซร์ เนการจัดการชุมชนต้องใช้แนวทางอิสลามด้วย

ขณะที่ การบรรยายในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาและการบริหารจัดการชุมชนในมุมมองอิสลาม" ของ มันโซร์ สาและ รองประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ฝ่ายการต่างประเทศ ก็น่าสนใจไม่แพ้กัน โดยรองประธานสภาฯ ได้แนะนำหลายประเด็นที่น่าสนใจ อาทิ การลดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย การจัดตั้งและดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจที่มาจากคำสอนของศาสนา เช่น การจัดการหลักการชะกาดและบัยตุลมาล เป็นต้น การจัดตั้งกองทุนออมและการลงทุนในชุมชนโดยใช้แนวทางอิสลาม หรือการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม เป็นต้น

สิ่งที่ 4 เสาหลักอยากเห็นคือความเป็นเอกภาพ

ผลจากการระดมความเห็นที่น่าสนใจมีดังนี้ ผู้เข้าร่วมอยากเห็นผู้นำ 4 เสาหลักเป็นเอกภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี เปิดใจกว้าง ยอมรับความแตกต่าง ไม่มีความขัดแย้ง มีการพูดคุยถึงเรื่องปัญหาและการพัฒนาชุมชน เช่น การแก้ไขปัญหายาเสพติด การสร้างอาชีพ การสร้างกติกาสหชุมชน ใช้หลักการอิสลามนำการพัฒนา และใช้มัศยิดเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน

ที่สำคัญอยากเห็นชุมชนเข้มแข็งในทุกมิติ มีพื้นที่ปลอดภัย ประชาชนมีการละหมาดที่มัศยิด มีการศึกษาสูงๆ มีอาชีพมีงานทำ รู้จักสิทธิของชุมชน

กลุ่มผู้นำ 4 เสาหลัก กังวลในเรื่องที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจกระบวนการสันติภาพ กังวลเรื่องผู้นำ 4 เสาหลักไม่มีความเป็นเอกภาพ โครงการต่างๆ ที่ลงมายังชุมชนเกรงว่าจะเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม ปัญหาเยาวชนนอกระบบเยาวชนว่างงานก็เป็นเรื่องที่น่ากังวลอยู่เช่นเดียวกัน

ประเด็นระบบและระเบียบทางราชการเป็นสิ่งที่น่ากังวลอยู่ไม่น้อย นอกจากนั้นกังวลในเรื่องความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน กังวลจะไม่มียงบประมาณในการขับเคลื่อนกิจกรรม ที่สำคัญกลัวจะกระทบต่อหน้าที่การงานและกลัวจะเสียผลประโยชน์ ที่สำคัญกังวลในเรื่องความเข้าใจที่ไม่ตรงกันหรือความคิดเห็นที่แตกต่างกันของกลุ่มผู้นำ 4 เสาหลักจะนำไปสู่ความขัดแย้ง นอกจากนั้นยังกลัวว่าจะโดนแทรกแซงจากการเมืองทั้งการเมืองภายในและภายนอก

ข้อเสนอแนะ ให้ใช้หลักจริยธรรมของศาสนาขับเคลื่อนงาน

ควรสร้างความเป็นเอกภาพในกลุ่ม 4 เสาหลัก โดยการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรึกษาหารือ และถอดบทเรียนระหว่าง 4 เสาหลักของแต่ละชุมชน พร้อมกับหาข้อสรุปแนวทางปฏิบัติในการทำงานร่วมกันของ 4 เสาหลัก โดยใช้หลักจริยธรรมของศาสนาในการขับเคลื่อนงาน

ที่สำคัญควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และร่วมเป็นเจ้าของโครงการ โดยการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผลประโยชน์ด้วย ที่ขาดไม่ได้คือกิจกรรมทำความเข้าใจต่อประชาชนในประเด็นเรื่องกระบวนการสันติภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประเด็นนี้ด้วย

เปิดเวทีถกสันติภาพใน 4 อำเภอของสงขลา ยืนยันต้องมีเวทีพูดคุยมากกว่านี้ กังวลโตะเจรจา ไม่ต่อเนื่อง

อิมรอน ซาเหาะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ เปิดเวทีสานเสวนาหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพในชุมชน ในพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา สร้างความเข้าใจกระบวนการสันติภาพ พร้อมเปิดรับข้อเสนอความคาดหวัง และความกังวลต่อกระบวนการสันติภาพ และร่วมกันหาแนวทางหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้

เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2560 ที่ผ่านมา สภาประชาสังคมชายแดนใต้ ร่วมกับ มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา จัดการสานเสวนา เรื่อง “การหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพในชุมชน” ณ ดิอามานด์ รีสอร์ท ตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

การเสวนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก ในเรื่องสันติภาพและกระบวนการหนุนเสริม โดยผู้เข้าร่วมประกอบไปด้วย แกนภาคประชาสังคม ข้าราชการ ผู้นำท้องถิ่น/ท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ผู้นำธรรมชาติ นักวิชาการ นักศึกษา และประชาชนในพื้นที่ อำเภอเทพา อำเภอนาหวี และอำเภอสะบ้าย้อย โดย มุฮัมมัดอาบูบ ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ โดยได้กล่าวถึงที่มาที่ไปของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ พร้อมบทบาทในช่วงที่ผ่านมา และได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาคส่วนต่างๆ ต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการสันติภาพ

นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมทำความเข้าใจกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี วิทยากรโดย อาจารย์สมัชชา นิลปัทม์ คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และ อิมรอน ซาเหาะ ผู้ปฏิบัติงานศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ และกรรมการฝ่ายวิชาการและการสื่อสาร สภาประชาสังคมชายแดนใต้

ก่อนจะมีการแบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อระดมความเห็นในประเด็น ความคาดหวังต่อกระบวนการสันติภาพ ความกังวลต่อกระบวนการสันติภาพ และการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ

คาดหวังความยุติธรรม เท่าเทียม และเกิดสันติภาพในชุมชน

จากการระดมความเห็นจนตกผลึก แต่ละกลุ่มได้นำเสนอข้อเสนอที่ได้จากการระดมความเห็น ซึ่งข้อเสนอเกี่ยวกับความคาดหวังต่อกระบวนการสันติภาพ ประกอบไปด้วยประเด็นความยุติธรรมที่หลายกลุ่มต้องการให้เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนใต้ และอยากให้เกิดความเท่าเทียมในเรื่องต่างๆ

นอกจากนั้นยังหวังให้เกิดความสงบ เกิดสันติภาพในชุมชน โดยระบุว่าต้องการสันติภาพที่แท้จริง และเน้นว่าไม่ต้องการเห็นความรุนแรง ลดความหวาดระแวงระหว่างประชาชน ที่สำคัญหวังว่าปัญหาเสพติดจะได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

ในส่วนกระบวนการสันติภาพ ผู้เข้าร่วมมีข้อเสนอว่า คาดหวังว่าการเจรจาจะประสบผลสำเร็จ โดยทำการเจรจาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และอยากให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการเจรจา และข้อเสนอของประชาชนจะได้รับการตอบรับจากทั้ง 2 ฝ่าย เช่น ต้องการเห็นประเด็น โรงไฟฟ้าถ่านหินขึ้นสู่โต๊ะเจรจา เป็นต้น ที่สำคัญคาดหวังว่าประชาชนจะเห็นว่ากระบวนการสันติภาพเป็นเรื่องของทุกคน

นอกจากนั้นยังหวังว่าทุกฝ่ายจะต้องช่วยกันสร้างความเข้าใจต่อกระบวนการสันติภาพ โดยเฉพาะที่มาที่ไปของปัญหาความขัดแย้งเพื่อร่วมกันหาทางออก ที่สำคัญหวังว่าทุกฝ่ายจะเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะภาคประชาชนในการช่วยกันเสนอและผลักดันข้อเสนอไปยังผู้มีอำนาจ

ความกังวลต่อกระบวนการสันติภาพที่ไม่ต่อเนื่อง ไม่จริงจัง

ผลการระดมความเห็นในประเด็นความกังวลต่อกระบวนการสันติภาพมีหลายประเด็นที่น่าสนใจ อาทิ กังวลว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม กังวลว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นเสมือนการเลี้ยงไข้ให้รุนแรงยังคงอยู่เพียงประมาณและอื่นๆ นอกจากนี้ยังกังวลว่าฝ่ายเห็นต่าง

จากรัฐไม่สามารถสร้างเอกภาพในองค์กรของตัวเองได้ ส่งผลต่อความกังวลว่าผู้บริสุทธ์จะเกิดความสูญเสียมากขึ้นกว่าเดิม

ในประเด็นการเจรจาสันติภาพ กังวลว่าการเจรจาจะล้มเหลว กังวลว่าคู่เจรจาทั้ง 2 ฝ่ายไม่มีความจริงจัง และเจรจาไม่ต่อเนื่อง กลัวว่าการพูดคุยเป็นเพียงแค่การสร้างภาพ และเกรงว่าจะเสียงบประมาณจำนวนมากในกระบวนการเจรจาสันติภาพ อีกทั้งยังกังวลมือที่ 3 จะสวมรอยสร้างความรุนแรงในพื้นที่ และกังวลประเด็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ที่สำคัญยังกังวลในเรื่องการบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร

นอกจากนั้นยังกังวลในประเด็นความเข้าใจต่อเรื่องกระบวนการสันติภาพของฝ่ายต่างๆ ว่าอาจมีเข้าใจที่ไม่ตรงกัน และยังมีอีกหลายประเด็นที่น่ากังวล เช่น เรื่องผลประโยชน์ เป็นต้น ที่สำคัญกังวลว่าผู้รู้ไม่ได้ไขความกระจ่างแก่สาธารณชนได้รับรู้

การหนุนเสริมการสันติภาพต้องมีเวทีพูดคุยมากขึ้น

ประเด็นการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพมีหลายข้อเสนอที่น่าสนใจ อาทิ เปิดเวทีพูดคุยเรื่องกระบวนการสันติภาพให้มากขึ้น รวมไปถึงให้ความรู้กับประชาชนเรื่องกระบวนการสันติภาพ เช่น บรรจู่เป็นหลักสูตรในชุมชน เป็นต้น เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกระบวนการสันติภาพให้กว้างขวาง ที่สำคัญสถาบันครอบครัวต้องใส่ใจต่อประเด็นกระบวนการสันติภาพ

อีกทั้งการเชื่อมความสัมพันธ์ด้วยรูปแบบพหุวัฒนธรรมในชุมชนก็เป็นสิ่งที่จำเป็น นอกจากนั้นยังควรจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เช่น ฟุตบอล (กีฬา) ส่งเสริมอาชีพ และการศึกษา เป็นต้น สร้างเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติเรื่องกระบวนการสันติภาพในทุกระดับ ที่สำคัญควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ชี้ พุทธศาสนิกศูขยังไม่ล้มนะทุกฝ่ายออกมาสื่อสาร หนุนเสริมสันติภาพ

สถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี

ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้แนะรัฐจำเป็นต้องมีการสื่อสารสาธารณะในประเด็นการพุดคยสันติศูขกับมาราปาตานีให้สังคมได้รับรู้ ชี้การขัดข้องทางเทคนิคใน TOR เป็นเรื่องปกติของการเจรจาที่ทั้งสองฝ่ายต้องปรับแก้ พร้อมย้ารัฐบาลมีคำสั่งสำนักนายกที่ 230 เป็นกลไกสอดรับให้การพุดคยต้องเดินหน้าต่อ

นายฮัมมัดอาบูป ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ กล่าวกับสถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี ถึงการพุดคยสันติศูขระหว่างรัฐบาลไทยกับมารา ปาตานีที่อาจจะหยุดชะงักว่า การพุดคยสันติศูขจะเดินหน้าต่อ แม้จะมีปัญหาเรื่องกรอบข้อตกลงร่วมของทั้งสองฝ่าย (TOR) ที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ก็ตาม ประเด็นดังกล่าวเป็นปัญหาทางเทคนิคที่ทั้งสองฝ่ายจะต้องหาทางตกลงกันว่า TOR ที่ทั้งสองฝ่ายพอจะตกลงกันได้นั้นอยู่ในระดับไหน เพราะเป็นเรื่องที่ประชาชนมีความคาดหวังและต้องการทราบข้อเท็จจริง ไม่เช่นนั้นก็อาจทำให้ถูกตีความไปแบบอื่นกว่า การพุดคยจะล้มนะหรือไม่มีการพุดคยสันติศูขแล้ว

“ผมคิดว่าอันนี้เป็นเรื่องทางเทคนิค การพุดคยโดยธรรมชาติจะมีการต่อรองแบบนี้อยู่แล้ว ข้อกังวลของประชาชนที่ติดตามข่าวสารคือจะคยต่อมัย หรือว่าจะเลิกกัน เท่าที่ฟังดูผมคิดว่า กระบวนการพุดคยยังเดินต่ออยู่เพราะว่ากระบวนการพุดคยจะเดินต่อหรือไม่เดินต่อก็ต้องดูที่มาเลเซียด้วย ยังไม่เห็นฝ่ายกลางอย่างมาเลเซียออกมาพุดอะไรเพราะว่าเป็นคนที่อำนวยความสะดวก ผมคิดว่าเท่าที่ฟังดู เท่าที่ประเมินการขัดข้องทางเทคนิค เรื่อง TOR เวลาจะตกลงทำข้อตกลงกันจะต้องนำกลับไปให้หัวหน้าฝ่ายทั้งสองฝ่ายได้ดูรายละเอียดแล้วมว่ากัน ผมยังมองในแง่ดีกระบวนการพุดคยยังไม่ถึงขั้นว่าจะล้มนะ เป็น การขัดข้องทางเทคนิค” ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ กล่าวและว่า

ประเด็นที่สอง คนรู้สึกว่ามีช่องทางการสื่อสาร คือฝ่ายไทยเองตอนที่ไปคุยกับมาร่า ปาตานี ไม่ได้กลับมาสื่อสารเป็นเรื่องเป็นราว ประเด็นการสื่อสารสำคัญต้องเอามาชี้แจงกัน หัวหน้าฝ่ายไทยต้องชี้แจงว่าวันนี้เป็นอย่างไร ถึงไหน ท่านพลเอกอักษรา ออกมาชี้แจงว่าการพูดคุยยังคงติดต่อ เป็นการขัดข้องในเรื่องการทำ TOR ซึ่งเป็นเรื่องปกติของการพูดคุย คนได้เห็นพลตรีชินวัฒน์ แม้นเดช รองแม่ทัพภาคที่ 4/ ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และท่านเองเป็นหนึ่งในคณะพูดคุยฝ่ายไทยก็ออกมาพูดด้วยเช่นกัน การพูดคุยยังคงติดต่อเพียงแต่ว่าข้อตกลงบางเรื่องที่จะต้องรอการพูดคุยของทั้งสองฝ่าย หัวหน้าทั้งสองฝ่ายตกลงกัน กลับไปคุยต่อในเดือนพฤษภาคม

นายมุฮัมมัดอาบูบ กล่าวอีกว่า ธรรมชาติของการพูดคุยมีบางข้อที่รับได้และรับไม่ได้ ต้องตกลงกัน เป็นธรรมชาติของกระบวนการพูดคุยทั่วโลกก็เป็นเช่นนี้ จะเป็นลักษณะคุยไปคุยมา แต่ว่าเวลาสื่อสารกับสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญ เพราะประเด็นการสื่อสารต้องสื่อสารให้ชัดว่าที่ตกลงไม่ได้คือประเด็นอะไร แต่การพูดคุยยังคงติดต่อ TOR ประเด็นไหนที่ฝ่ายมาร่า ปาตานี รับไม่ได้ หรือฝ่ายไทยตกลงกันไม่ได้ จำเป็นต้องคุยเพื่อให้ทุกคนรู้ว่ากระบวนการพูดคุยติดต่อ

อันหนึ่งที่ยังมีปัญหา คือ TOR ข้อตกลงรวมทั้งสองฝ่าย รายละเอียดของ TOR ที่เปิดเผยได้ควร จะเปิดเผยให้สาธารณะทราบเพื่อกันความเข้าใจผิด ไม่ใช่ว่า TOR ไม่ได้ลงนามแล้วจะหยุดคุยต่อ ทั้งสองฝ่ายต้องกลับไปคุยเรื่อง TOR ต้องสื่อสารกันให้ชัด คนทั้งประเทศคาดหวังต่อการพูดคุย ประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาคประชาสังคมก็คาดหวัง

“ผมคิดว่าการพูดคุยที่ขยี้เป็นคำสั่งนายกรัฐมนตรีเองนะครับ คำสั่ง 230 ว่าด้วยตั้งกลไกกระบวนการพูดคุย ซึ่งอันนี้มันสอดคล้องอยู่แล้ว ถามว่าภาคประชาสังคมเองที่กำลังทำงานอยู่สร้างบรรยากาศสภาวะแวดล้อมคือเป็นไปตามคำสั่ง 230 ทุกคนก็ทำ เปิดเวที รับฟังความคิดเห็น แล้วที่ผ่านมภาคประชาสังคมเองไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายผู้หญิง เครือข่ายเด็ก เครือข่ายเยาวชน เครือข่ายทุกเครือข่ายจะมีข้อเสนออยู่ตลอด ในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมาภาคประชาสังคมขยับเรื่องนี้มากเพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ พยายามสร้าง safety net เครือข่ายใยแมงมุมหนุนเสริมกระบวนการพูดคุยในแทรก 1 ผมคิดว่าภาคประชาสังคมทำงานเรื่องนี้อย่างดี พยายามจะหนุนเสริมทุกวิธีที่สามารถจะทำได้เพื่อให้มีทางเลือกทางออกต่อการพูดคุย” ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ กล่าวและว่า

ส่วนข้อเสนอของภาคประชาสังคมในความคิดเห็นของประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้นั้น นายมุฮัมมัดอาบูบ กล่าวว่า ส่วนกลางต้องสื่อสารให้คนทั้งประเทศเข้าใจว่ากระบวนการพูดคุยตอนนี้กับปี

ที่แล้วมันเป็นอย่างไร ไปถึงไหน จะเดินต่อไปอย่างไร ต้องสื่อสารข้างใน กองทัพภาคที่ 4 เอง กองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้า มีทีมที่จะสื่อสารว่าการพูดคุยนี้เดินไปถึงไหน เพื่อว่าภาคประชาสังคมที่คนไทยพุทธ คนที่อยู่ในพื้นที่เองได้รู้ว่ากระบวนการพูดคุยอยู่ระดับไหน เป็นไปอย่างไร สะดุดเรื่องอะไรบ้าง แต่ไม่ถึงกับล้ม จะเดินต่อไปอย่างไร เทียบหน้าจะมีการพูดคุยที่ไหนบ้าง อันนี้มันสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมด้วย คนจะได้เข้าใจ คนจะได้มีการพูดคุย ทำให้ไม่เกิดความเข้าใจผิดและเพื่อไม่ให้เกิดการตีความมากเกินไป

ตอนนี้กระบวนการพูดคุย มีพลวัตรจากข้างในสอดคล้องกันหมด จากการสำรวจความคิดเห็นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สิ่งที่ออกมา คือ ทุกคนหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพและสันติสุข คนบอกว่า ตั้งแต่เป็นรัฐบาลทหาร ไม่น่าจะมีการพูดคุย แต่เห็นชัดว่าตั้งแต่เป็นรัฐบาลทหารก็มีการพูดคุย โดยมีคำสั่ง 230 เป็นทิศทาง คนคิดว่ามันค่อยๆ ขยับไป กระบวนการเดินไปแล้ว แต่ไม่มีการสื่อสาร ยืนยันว่า ต้องมีการสื่อสาร ประชาชนยังหวังต่อกระบวนการพูดคุยแบบนี้ เป็นทางออกที่ดีที่สุด

นายมุฮัมมัดอาบูบ กล่าวด้วยว่า บทบาทภาคประชาสังคมทุกคนจะต้องลงไปคุยกับประชาชนว่า กระบวนการสันติภาพควรอยู่ต่อ ถ้ามันจะอยู่ต่อประชาชนควรต้องทำอะไรต่อไป เราต้องคุยทุกเวที สันติภาพต้องอยู่ต่อ เราต้องทำอะไรเพิ่ม เพื่อให้สันติภาพต่อไปข้างหน้าได้และทำสิ่งเหล่านี้ให้เป็นข้อเสนอ

ตอนนี้ข้อเสนอออกมาจำนวนมาก จะเสนอผ่านกองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้าก็ได้ เสนอตรงไปที่หัวหน้าคณะพูดคุยสันติสุขฝ่ายไทยก็ได้ หรือ จะแปลเป็นภาษามลายูเป็นภาษาอังกฤษ เสนอไปทางฝ่ายผู้เห็นต่าง มาร่วมปาดานี้ก็ได้ จะต้องทำ ที่ต้องทำที่สุด คือ การคุยไม่ใช่เฉพาะการคุยที่เป็นมาร่ากับฝ่ายไทยอย่างเดียว จะต้องทำให้เสียงคนเล็กคนน้อยที่อยู่ในพื้นที่ให้ส่งเสียงออกมากกว่าการพูดคุยจำเป็นอย่างไร ทำไมต้องเดิน แล้วก็ไม่ใช่คนที่อยู่ในตรงกลาง ต้องทำเสียงคนข้างล่างที่อยู่ตามตลาดอยู่ในชุมชน ให้คนเหล่านี้ส่งเสียงออกมา ภาคประชาชนอยากเห็นการพูดคุย ความก้าวหน้า และเดินไปข้างหน้าแล้วต้องสื่อสารให้เขาประทับใจว่าตอนนี้ไปถึงขั้นไหนแล้ว เป็นอย่างไร เพราะเขาติดตามอยู่ เป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องทำ

‘ชีวิตผู้บริสุทธิ์ คือเรื่องแรกที่ต้องคุยบนโต๊ะ談判ภาพ’: ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ)

ถอดคำสัมภาษณ์ “มุฮัมมัดอายุบ ปาทาน” ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ก่อนการพูดคุยไทย-มาเลเซีย ประเด็นผู้บริสุทธิ์คือเรื่องแรกที่ต้องคุยบนโต๊ะ談判ภาพเพราะคนข้างล่างต้องการ ชี้ถ้าพูดคุยไม่ชัดเจนคนกังวลสถานการณ์จะแรงขึ้น เผย 3 ความเปลี่ยนแปลงสำคัญในรอบ 3 ปีที่ต้องผลักดันการพูดคุยให้ไปข้างหน้า ทั้งประชาสังคมเข้มแข็ง ไม่มีใครโยนให้ทหารฝ่ายเดียวและทุกฝ่ายอยากมีส่วนร่วม ฝ่ายไทยต้องสื่อสารให้คนในประเทศเข้าใจ

นายมุฮัมมัดอายุบ ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ให้สัมภาษณ์สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น เรื่องทิศทางการเดินทางพูดคุยสันติสุข เมื่อวันศุกร์ที่ 26 สิงหาคม 2559 ซึ่งเป็นช่วงหลังเกิดเหตุการณ์บอมบ์หน้าโรงแรมเซาท์เทิร์นวิว อ.เมือง จ.ปัตตานีที่มีผู้เสียชีวิต 2 คนบาดเจ็บอีกหลายสิบคนและก่อนการพูดคุยสันติสุข/談判ภาพระหว่างคณะพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้กับกลุ่มมาราปาตานี ในวันที่ 2 กันยายน 2559 ที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญที่มุฮัมมัดอายุบพูดถึงคือเรื่องการทำร้ายผู้บริสุทธิ์ ซึ่งในวันนี้ยังเป็นปัญหาหลักที่ยังเกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะเหตุระเบิดที่หน้าโรงเรียนตาบา อ.ตากใบ จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2559 ที่ทำให้มีผู้เสียชีวิต 3 คนซึ่งจำนวนเป็นพอกับลูกสาววัย 5 ขวบที่เป็นนักเรียนอนุบาลซึ่งสร้างความสะเทือนใจอย่างมากและมีหลายกลุ่มออกมาประณามการก่อเหตุครั้งนี้อย่างกว้างขวาง

แม้ว่าการพูดคุยระหว่างคณะพูดคุยเพื่อสันติสุขฯกับกลุ่มมาราปาตานีครั้งล่าสุดได้ให้การยอมรับ TOR หรือกรอบกติกาการพูดคุยไปแล้วซึ่งถือว่าเป็นความคืบหน้าของการพูดคุยในระดับหนึ่งไปแล้วซึ่งมุฮัมมัดอายุบบอกว่าประเด็นเรื่อง TOR ที่ยังไม่ลงตัวเพราะว่าฝ่ายไทยอยากให้หยุดการใช้ความรุนแรงก่อนที่จะคุย ส่วนฝ่ายมาราปาตานีให้ยอมรับสถานะเขาก่อน

“คนข้างล่างพยายามบอกว่าควรพูดคุยเรื่องคนบริสุทธ์”

แม้การพูดคุยดำเนินไปและมีการยอมรับร่วมกันในระดับหนึ่งแล้ว แต่สิ่งที่มุฮัมมัดอาบูพยายามจะบอกก็คือว่า “คนข้างล่างพยายามจะบอกว่าการพูดคุยควรจะพูดคุยเรื่องคนบริสุทธ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ และน่าจะเป็นข้อตกลงแรกๆ หรือพูดคุยเรื่องพื้นที่ที่ปลอดภัย พื้นที่ที่คุณจะก่อเหตุต้องไม่เกี่ยวข้องกับผู้บริสุทธ์ แต่ยังไม่เห็นข้อตกลงแบบนี้”

มุฮัมมัดอาบู บอกว่า เรื่องผู้บริสุทธ์มีการคุยกันมานานแล้ว เช่น ขอให้กำหนดพื้นที่ปลอดภัย แต่ในรายละเอียดของ TOR ยังไม่มีเรื่องนี้ ซึ่งเรื่อง TOR คุยมากันมาหลายครั้งก่อนจะหยุดไปซักพักแล้วมาคุยกันใหม่ในวันที่ 2 กันยายน “การพูดคุยถ้าไม่ชัดเจนก็มีโอกาสที่ความรุนแรงจะตามมา หรือถ้าไม่คุยเลยความรุนแรงก็จะสูงขึ้นก็ได้ ซึ่งฝ่ายเจ้าหน้าที่ก็ต้องป้องกันพื้นที่อย่างเต็มที่”

ผู้ดำเนินรายการถามว่า การวางตัวของรัฐบาลไทยขณะนี้ควรเป็นอย่างไร มุฮัมมัดอาบูบอกว่า ฝ่ายไทยต้องไปคุยกับมาราปาตานีหรือฝ่าย BRN ให้ชัดมากกว่านี้ เพราะตนทำงานในพื้นที่ได้ฟังเสียงประชาชน มีการสำรวจความเห็นประชาชนพบว่า ทุกคนหนุนเรื่องการพูดคุยเพราะเป็นทางออกเดียวที่จะหาข้อยุติได้

ต้องพูดคุยเรื่องที่บ้านนอยากให้เป็น

ประเด็นที่สองคือคนส่วนใหญ่พูดว่า บนโต๊ะพูดคุยต้องพูดคุยเรื่องผู้บริสุทธ์ซึ่งน่าจะเป็นหัวข้อแรกที่กำหนดไว้ใน TOR ของการพูดคุย เป้าอ่อนแอต้องไม่มีหรือต้องลดลงในระหว่างการพูดคุย ฝ่ายไทยก็น่าจะเอาข้อเสนอนี้ไปคุยกับฝ่ายมาราปาตานีเพื่อให้รับรู้ว่านี่คือข้อเสนอจากประชาชน

“เพราะทั้ง 2 ฝ่ายมักอ้างว่าประชาชนคิดอย่างไร แต่เท่าที่เราฟังประชาชนพบว่าประชาชนขอเรื่องความปลอดภัย และผู้บริสุทธ์ต้องได้รับการยกเว้น เพราะเป็นผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง ซึ่ง TOR ต้องพูดคุยเรื่องที่บ้านนอยากให้เป็น แต่ไม่ใช่เรื่องที่ทั้ง 2 ฝ่ายอยากให้เป็น จึงจะทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าการพูดคุยมันก้าวหน้า” มุฮัมมัดอาบู กล่าว

ป้องกันเหตุได้ไม่นาน ถ้าวัดการพุดคุดไม่ชัดเจน

มุฮัมมัดอาบูบยังตอบคำถามเรื่องการดูแลความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ของผู้ดำเนินรายการด้วยการก่อเหตุในเขตเมืองในรอบปีนี้น่าจะทำไม่ได้เพราะเจ้าหน้าที่ป้องกันเต็มที่ ส่วนเหตุคาร์บอมที่โรงแรมเซาท์เทิร์นวิวก็อยู่นอกเขตเมืองแต่เป็นพื้นที่ชุมชนทางเศรษฐกิจ

“แต่การป้องกันนี้จะอยู่นานไม่ได้ถ้าข้อตกลงการพุดคุดมันไม่เดินไปข้างหน้า เพราะคนที่จ้องจะก่อเหตุจะดูประเด็นการพุดคุดของฝ่ายไทยและฝ่ายเห็นต่างด้วยว่าจะขยับอย่างไร เพราะเหตุการณ์จะเชื่อมกับการพุดคุด” มุฮัมมัดอาบูบ กล่าว

ทุกเวทีคนคาดหวังความต่อเนื่อง แต่กังวลสถานการณ์แรงขึ้น

เมื่อผู้ดำเนินรายการถามว่า “เราสามารถคาดหวังอะไร ได้บ้างจากการเจรจาครั้งนี้” มุฮัมมัดอาบูบตอบว่า “ตอนนี้ผมทำเวทีฟังความคิดเห็นจากผู้นำศาสนาและทำเวทีภาคประชาสังคม ทุกคนคาดหวังว่าการพุดคุดมีความต่อเนื่อง เป็นความเห็นประชาชนจากทุกฝ่ายทั้งฝ่ายพุทธ ฝ่ายมุสลิม นักธุรกิจ เป็นต้น แต่ขณะเดียวกันทุกคนก็กังวลว่า ถ้าวัดการพุดคุดไม่เดินไปข้างหน้าก็กลัวว่าสถานการณ์จะรุนแรงขึ้นไปอีก”

“เราต้องหนุนเสริม เพราะจะให้สถานการณ์กลับไปแบบที่เดิมคงไม่ได้แล้ว เพราะคนที่นี่ตายไป 6,000 กว่าคน มีเหตุการณ์หนักกว่าครั้ง มันต้องเดินไปข้างหน้าคนกรุงเทพก็ต้องช่วยด้วย ไมอย่างนั้นจะกลับไปทีเดิม ซึ่งคงไม่ได้แล้ว”

มุฮัมมัดอาบูบยังได้ยกผลการสำรวจของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีและมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่มีการสำรวจทุก 3 เดือนด้วยว่า มีการระบุชัดเจนว่าประชาชนอยากให้การพุดคุดเดินไปข้างหน้า ประชาชนหนุนเสริมการพุดคุด แม้บางส่วนไม่ทราบรายละเอียดของกระบวนการพุดคุด แต่ทุกคนเชื่อว่าการพุดคุดคือทางออก

ผู้ดำเนินรายการถามว่า หลังเกิดเหตุรุนแรง ขวัญและกำลังใจของประชาชนเป็นอย่างไร มุฮัมมัดอาบูบตอบว่า ประชาชนรู้สึกหดหู่นั่นเอง นี่แหละคือที่มาของการพุดคุด ถ้าไม่มีการพุดคุดก็ไม่รู้จะไปพุดคุดกับใคร แต่เมื่อมีโต๊ะพุดคุดแล้ว อย่างน้อยประชาชนก็ส่งเสียงได้

3 ความเปลี่ยนแปลงในรอบ 3 ปีที่ต้องดำเนินการพูดคุยไปข้างหน้า

“ผมไม่เคยเห็นภาคประชาสังคมต่างๆ หรือเว็บไซต์ต่างๆ ที่ออกแถลงการณ์ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงต่อผู้บริสุทธิ์อย่างนี้มาก่อน ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมาเห็นภาคประชาสังคมเติบโตเรื่องนี้มาก มีการออกแถลงการณ์ประณามว่าไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงกับผู้บริสุทธิ์ที่ไม่เกี่ยวข้อง”

“ในรอบ 3 ปีที่มีการพูดคุย เราเห็นประชาชนในพื้นที่บอกว่าเราต้องเสนอต่อทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งจากเดิมเรามากได้ยินคนพูดถึงฝ่ายทหารอย่างเดียวไม่ได้พูดถึงฝ่ายที่เห็นต่างจากรัฐ แต่ตอนนี้บอกว่าต้องเสนอความเห็นทั้ง 2 ฝ่าย”

และสิ่งที่มุฮัมมัดอาบูยัยคือ “ผมเจอทุกเวทีคือ ทุกคนอยากมีส่วนร่วมในการสร้างสันติภาพ ดังนั้นเราต้องสร้างเครือข่ายหนุนเสริมการพูดคุยเพื่อให้มันเดินไปข้างหน้า ผมว่าข้อมูลขนาดนี้เพียงพอแล้วที่ฝ่ายไทยและฝ่ายเห็นต่างจากรัฐต้องฟังเสียงของคนที่อยู่ฝ่ายที่ 3 เพราะเขาเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพราะมีญาติพี่น้องและเพื่อนๆที่เสียชีวิต”

มุฮัมมัดอาบูยัย บอกว่า นั่นคือเหตุผลที่จะต้องผลักดันให้การพูดคุยไปข้างหน้า เพราะประตุการพูดคุยมันเปิดแล้วและความรุนแรงไม่ใช่ทางออกนอกจากการพูดคุยหรือจะเรียกการเจรจาก็ได้ จะเรียกสันติภาพหรือสันติสุขก็ได้ แต่จะต้องเป็นรูปธรรมที่ทำให้คนรู้สึกว่ามันเดินไปข้างหน้า

ฝ่ายไทยต้องสื่อสารให้คนในประเทศเข้าใจ

ผู้ดำเนินรายการถามว่า รัฐบาลหรือนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จำเป็นต้องลงไปติดตามเหตุการณ์ในพื้นที่หรือไม่

มุฮัมมัดอาบูยัย ตอบว่า การลงพื้นที่เป็นเรื่องปกติของระบบราชการอยู่แล้ว แต่ผมคิดว่าถ้าสื่อมวลชนสนใจคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 230/2557 ว่าด้วยเรื่องการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นคำสั่งที่ให้การพูดคุยระหว่าง Track1 คือระหว่างฝ่ายไทยกับฝ่ายมาราปัตตานี ใน Track2 ระดับภาคประชาสังคม และ Track3 คือระดับชาวบ้านข้างล่าง ผมคิดว่าคำสั่งนี้ชัดเจนมาก ต้องเผยแพร่ให้พี่น้องในประเทศให้เห็นว่าการพูดคุยทั้งในระดับบนและระดับล่างไม่ใช่ในเรื่องผิดกฎหมาย และยิ่งทุกคนก็ต้องมีส่วนร่วมไปสู่กระบวนการพูดคุย

ผู้ดำเนินรายการถามว่า ประชาชนควรติดตามข่าวสารจากที่ไหนได้บ้าง

มูฮัมมัดอายุบ ตอบว่า คณะฝ่ายไทยต้องสื่อสารเรื่องนี้ว่าไปคุยอะไร ถ้าคุณไม่สื่อสารกับประชาชนกับคนทั้งประเทศมันก็จะเป็นอย่างอื่นไปเลย แต่ถ้าคุณสื่อสารมันจะเป็นประโยชน์ต่อคณะฝ่ายไทยมากกว่า คุณทำงานถึงไหน ตอนนี้มีข้อเสนออะไร ยอมรับอะไรได้บ้าง

อันนี้เป็นเรื่องธรรมดาของกระบวนการพูดคุย ไม่ใช่แถลงเฉพาะเรื่องที่ทำไปแล้วแต่ควรแถลงความคืบหน้าของการพูดคุยว่าตอนนี้เป็นอย่างไรรู้ อยู่ในระดับไหน อันนี้ประชาชนอยากจะรู้เพราะมันมีความหวัง

ประเด็นต่อมา ผมคิดว่าสื่อมวลชนทุกแขนงต้องเกาะติดในการนำเสนอเรื่องกระบวนการพูดคุย เพราะถ้าเราไม่เสนอเรื่องกระบวนการพูดคุย เสนอแต่ความรุนแรงอย่างเดียวอันนี้มันไม่สัมพันธ์กัน

สื่อเริ่มรู้แล้วว่าต้องเสนอด้านอื่นที่ไม่ใช่ความรุนแรงอย่างเดียว

ถามว่าจะติดตามจากที่ไหน ผมรู้สิว่าในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา สื่อมวลชนไทยมีการขยับขึ้นเยอะขึ้น ไม่ได้เสนอเฉพาะเรื่องตายนะ มีเหตุการณ์ที่ไหน แต่ตอนนี้มีสื่อมวลชนเริ่มรู้แล้วว่าต้องเสนอด้านอื่นไปด้วย เพื่อให้รู้ว่ากระบวนการพูดคุยจะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร

ประเด็นต่อมา ในพื้นที่ตอนนี้มีเว็บไซต์ที่รายงานเรื่องนี้มาตลอด 10 ปี ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์สำนักข่าวอิศรา เว็บไซต์ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ สามารถติดตามได้

อะไรที่สามารถเปิดเผยได้คุณก็เปิดเผย อะไรที่เปิดเผยไม่ได้ก็ไม่ต้องเปิดเผย เพราะมันเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ ไม่ใช่เรื่องระหว่างรัฐบาลกับผู้เห็นต่างจากรัฐอย่างเดียว คนทั้งประเทศต้องรับรู้ ถ้าไม่มีใครรับรู้ก็ไม่มีใครจะเข้าไปช่วย เพราะมีทหารจากภาคเหนือ ภาคอีสานมาเสียชีวิตที่นี่เยอะ เพราะฉะนั้นเครือข่ายที่เขาควรจะรับรู้ได้

ผู้ดำเนินรายการถามว่า อยากฝากอะไรถึงการพูดคุยครั้งต่อไปเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้ประชาชน

มูฮัมมัดอายุบ ตอบว่า เรื่องแรกที่ควรคุยบนโต๊ะเจรจาระหว่างฝ่ายไทยกับฝ่ายมาราปาตานี ก็คือต้องคุยเรื่องเป้าหมายอ่อนแอให้ชัดว่า การกระทำต่อผู้บริสุทธิ์จะต้องเป็นประเด็นที่คุยกันอย่างจริงจัง และต้องคุยแบบซีเรียสบนโต๊ะด้วยว่าการกระทำที่ประชาชนไม่รู้โอ้โหน้อเห็นมันผิดหลักของการต่อสู้

“รอซิดี เลิศอริยะพงษ์กุล” เลขานุการสภาประชาสังคมชายแดนใต้กับพันธกิจหนุนเสริม ประชาสังคมเข้มแข็ง

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้(DSJ)

สัมภาษณ์พิเศษนายรอซิดี เลิศอริยะพงษ์กุล เลขานุการสภาประชาสังคมชายแดนใต้ จากยุคเริ่มต้นก่อตั้ง
ที่หลายประเด็นขับเคลื่อนที่ไม่เป็นผล ผู้แนวทางการพัฒนาเครือข่ายองค์กรประชาสังคมให้เข้มแข็งทั้ง
งานขับเคลื่อน งานวิชาการ การหนุนเสริมองค์กรท่ามกลางข้อท้าทายของกระบวนการสันติภาพ

จุดเริ่มต้นของสภาประชาสังคมชายแดนใต้

รอซิดีกล่าวถึงการก่อเกิดของสภาประชาสังคมว่ามีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการทำงานขององค์กร
ภาคประชาสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งขึ้นในปี 2554 โดยองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่
กลุ่มหนึ่งได้จัดเวทีหนึ่งขึ้นมาโดยคุณ โชรยา จามจรี เป็นผู้ประสานงานในการจัดเวทีซึ่งได้รับทุนจาก
LDI

หลังจากเสร็จกิจกรรมเวทีครั้งนั้น มีการพูดคุยให้องค์กรประชาสังคมที่มาพูดคุยกันได้ตั้งสภา
ประชาสังคมชายแดนใต้ขึ้น โดยคุณ โชรยา จามจรี และคุณเตชะหาวอ สาและ จากเครือข่ายผู้หญิงภาค
ประชาสังคมชายแดนใต้เป็นผู้ประสานงาน หลังจากนั้นได้มีการประชุมกัน 3 ครั้ง ครั้งสุดท้ายคือประชุม
ที่ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ และมีการก่อตั้งสภาประชาสังคมขึ้นมาโดยมีอาจารย์ประสิทธิ์ เมฆ
สุวรรณ เป็นประธาน และรอซิดีได้รับตำแหน่งเลขานุการ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้มีการเปิดตัวต่อสาธารณะอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม
2554 ที่โรงแรมซีเอส ปัตตานี รอซิดีซึ่งขณะนั้นทำงานในตำแหน่งประธานคณะกรรมการโรคเอดส์
ภาคใต้จึงได้ลาออกจากการ เพื่อเข้ามาทำงานให้กับสภาประชาสังคมอย่างเต็มตัว

เริ่มแรกด้วยการเชื่อมเครือข่าย ผลักดันประเด็นประชาธิปไตย

รอซิติ กล่าวถึงงานยุคแรกของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ว่ามุ่งทำงานใน 4 เรื่องด้วยกัน คือ เรื่องแรกคือ การเชื่อมเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ทำงานสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ ประเด็นร่วมขององค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ ส่วนเป้าหมายของแต่ละองค์กรก็ว่ากันไป จึงเกิดการขับเคลื่อนเรื่องประชาธิปไตยในชุมชนหรือการบริหารการจัดการตนเอง ซึ่งเป็นแนวความคิดของสถาบันพระปกเกล้า โดยสภาประชาสังคมมองว่าการที่จะแก้ปัญหาในพื้นที่ต้องแก้ด้วยประชาธิปไตย โดยคนเคารพซึ่งกันและกัน

การทำงานในประเด็นประชาธิปไตยในตอนนั้นมีสมัชชาปฏิรูปของอาจารย์ อ.วรรณิ ปิ่นประทีป ภรรยาของนายแพทย์พลเดช ปิ่นประทีป เป็นเครือข่ายนำโดยเป็นแนวคิดที่มาจากนายแพทย์ ประเวศ วะสี มีธนาคารโลก (World Bank) สนับสนุนสภาประชาสังคมโดยผ่าน LDI มีการจัดงานใหญ่ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ใช้ชื่องานว่า “ชายแดนใต้ ไม่ทอดทิ้งกัน” ระหว่างวันที่ 4 – 5 มกราคม 2555 ภายในงานมีข้อเรียกร้องหลายข้อ แต่ข้อที่สำคัญคือ เอาทหารออกจากพื้นที่กับยกเลิกกฎอัยการศึก เป็นข้อเรียกร้องที่ใหญ่แต่ไม่ผลสำเร็จ

จุดประกายกระบวนการพูดคุยสันติภาพ

ต่อมาเกิดกระบวนการพูดคุยสันติภาพที่นำโดย พล.ท.ภราดร พัฒนถาบุตร เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 จริงๆ แล้วก่อนหน้านั้นสภาประชาสังคมชายแดนใต้ทำงานประเด็นการแก้ปัญหาในพื้นที่ด้วยการพูดคุยกันแล้ว โดยมีกิจกรรมเวที กระบวนการสันติภาพปาตานีในบริบทของอาเซียน เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2555 ที่หอประชุมนานาชาติ หาดใหญ่ มีการจัดเวิร์กช็อปวง IPP (Insider Peace Platform) โดยบุคคลในพื้นที่ที่เน้นหนักในเรื่องการเรียนรู้กระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาและแก้ปัญหาหาเสพติด ขับเคลื่อนแต่ไม่เป็นผล

เรื่องที่ 2 ที่เป็นยุทธศาสตร์สภาประชาสังคมชายแดนใต้คือ เรื่องการศึกษา ตอนนั้นมีทีมงานของสภาประชาสังคมฯ ที่ขับเคลื่อนงานด้านการศึกษา เพื่อให้การศึกษาในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ โดยมีการพิมพ์หนังสือขึ้นมา 1 เล่ม แต่ยังไม่มีการเผยแพร่ เป็นข้อเสนอเชิงนโยบายแต่ก็ไม่มีผลการผลักดันอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จ แต่อย่างไรก็ตาม ก็มีองค์กรอื่นๆที่นำประเด็นการศึกษาไปผลักดันต่อไป จึงทำให้เรื่องการศึกษาในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก

เรื่องที่สามของสภาประชาสังคมฯ คือ มีข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการแก้ปัญหาหาเสพติด โดยชุมชน แต่ไม่สามารถผลักดันได้เพราะอยู่ในช่วงสิ้นสุดโครงการ ประกอบทีมงานธนาคารโลกมาประเมินงานของสภาประชาสังคมฯ ว่าผลงานของสภาประชาสังคมฯ ไม่สามารถสร้างผลสะท้อนต่อพื้นที่ได้ ประกอบสภาประชาสังคมฯ ทำงานเชิงพื้นที่ที่ทับซ้อนกับธนาคารโลกที่ทำงานเชิงพื้นที่อยู่แล้ว

ปรับทิศทางสู่งานวิจัย ถอดบทเรียนภาคประชาสังคมสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย

การสนับสนุนในระยะที่ 2 ธนาคารโลกได้ให้สภาประชาสังคมฯ ได้ทำวิจัยเชิงวิชาการเรื่อง “11 ปี การขับเคลื่อนภาคประชาสังคมกับกระบวนการสันติภาพในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยใช้เวลาในการวิจัย 6 เดือน โดยมี ศ.ดร.สุริชัย หวันแก้ว เป็นหัวหน้าโครงการ หลังจากการวิจัยเสร็จได้มีเวที “ถอดบทเรียน 11 ปี ของการพัฒนาและการขับเคลื่อนภาคประชาสังคมกับการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้”

การถอดบทเรียนครั้งนั้นได้ข้อสรุปว่าออกมา คือสภาประชาสังคมชายแดนใต้จะต้องทำงานที่เกี่ยวกับการสร้างพื้นที่กลาง สร้างประเด็นร่วมและเชื่อมเครือข่ายองค์กรประชาสังคมในพื้นที่เพื่อนำไปสู่การมีข้อเสนอเชิงนโยบาย และผลิตนโยบายเพื่อไปสู่สาธารณะ

การทำงานในช่วงนั้นจึงงบประมาณของ อ.วรรณิ ปิ่นประทีป มาทำ Mapping เพื่อค้นหาประเด็นในการขับเคลื่อน ต่อด้วยการคัดเลือกประเด็นและเลือกกลุ่มเพื่อนำมาขับเคลื่อนกันไป โดยนำประเด็นเหล่านี้ขับเคลื่อนไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย

เข้าสู่ยุคเปลี่ยนผ่าน มุ่งพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็ง

ต่อมามีการเปลี่ยนประธานสภาประชาสังคมฯ จากอาจารย์ประสิทธิ์ เมฆสุวรรณ มาเป็นคุณมูฮำมัดอายุบ ปาทาน และที่สำคัญคือมีงบประมาณจากแหล่งทุนมาพอดี ทำให้สามารถขับเคลื่อนงานได้ดี ตอนนี้ก็มีแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุน คือ สหภาพยุโรป โดยทำในเรื่องการพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง โดยให้มีการบปะองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ 75 กลุ่ม สิ่งที่น่าสนใจคือทุกภาคีเครือข่ายมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แต่อย่างไรก็ตาม สภาประชาสังคมฯ ก็มีช่วงวิกฤตเหมือนกัน โดยเฉพาะช่วงรอยต่อโครงการ เราเองพยายามที่จะให้มีการพูดคุยกันให้ได้ โดยอย่างน้อยๆ ก็มีการประชุมสภาประชาสังคม 2 เดือนครั้ง โดยรอซีดีทำหน้าที่แทนประธานในการของบประมาณจากแหล่งทุนต่างๆ เพื่อให้มีประเด็นในการประชุม

การเชื่อมกับองค์กรภายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สำหรับทิศทางใหม่ของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ที่มุ่งเรื่องการเชื่อมองค์กรเครือข่าย แบ่งออกเป็น 3 ส่วนที่ 1 เชื่อมกับครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยสภาประชาสังคมฯ ทำเวทีจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ "ความหวัง ความกังวล และการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ" สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ 12 เหวที โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานการศึกษาเอกชน(สช.) กระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนที่ 2. คือการเชื่อมกับเครือข่ายนักวิชาการ ซึ่งเกิดจากข้อค้นพบว่าภาคประชาสังคมไม่ได้ทำงานร่วมกับนักวิชาการ แต่ในข้อเท็จจริงคือ การขับเคลื่อนประเด็นสาธารณะจำเป็นต้องมีองค์ความรู้มาประกอบด้วย หากไม่มีความรู้ก็กลายเป็นความรู้ลึกลับ ส่วนหนึ่งคือ จากการถอดบทเรียนทางผู้ศึกษา

แนะนำว่าให้สภาประชาสังคมฯ ทำงานกับภาควิชาการด้วย เพราะก่อนหน้านี้ที่ผู้ศึกษาไม่เห็นสภาประชาสังคมทำงานกับภาควิชาการเลย

ดังนั้นโครงการในปีนี้สภาประชาสังคมฯ ต้องทำงานกับภาควิชาการด้วย โดยเตรียมการจะทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับ 5 มหาวิทยาลัยในพื้นที่ด้วย เรื่องนี้มีการประชุมกับนักวิชาการในพื้นที่ไปแล้ว 2 ครั้ง และครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2560 งานวิชาการเหล่านี้เพื่อจะนำไปสู่งานสมัชชาสันติภาพที่จะมีขึ้นในวันที่ 18 มีนาคม 2560 เพราะงานสมัชชาสันติภาพต้องมีเอกสารเชิงวิชาการมาประกอบ และอาจจะมีการเซ็น MOU กับ 5 มหาวิทยาลัยในงานสมัชชาสันติภาพด้วย

ในส่วนของประเด็นทางวิชาการที่จะขับเคลื่อนกับนักวิชาการนั้นสภาประชาสังคมฯ ใช้วิธีการคือ เอาหัวข้อที่องค์กรภาคประชาสังคมที่ขับเคลื่อนใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1.ความมั่นคงทางอาหารและสิ่งแวดล้อม 2.พื้นที่สาธารณะ 3. เด็กและเยาวชน 4.ห้องเรียนสันติภาพ 5.การสื่อสาร มาให้นักวิชาการพูดว่า หากเราจะขับเคลื่อนใน 5 ประเด็นนี้ให้เป็นวิชาการต้องทำวิจัยในหัวข้ออะไรบ้าง

ส่วนที่ 3. คือการทำเวทีกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน สี่เสาหลักในชุมชน เพื่อสนับสนุนกระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่ ซึ่งงานทั้งหมดที่สภาประชาสังคมฯ ทำก็เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสภาประชาสังคมฯ ติดตามดูว่า เมื่อหน่วยงานรับข้อเสนอเชิงนโยบายแล้วมีการขับเคลื่อนไปอย่างไรบ้าง แต่ทั้งนี้ข้อเสนอเชิงนโยบายจะไม่เสนอไปยังรัฐอย่างเดียว แต่จะมีการเสนอต่อผู้ที่มีความคิดเห็นต่างจากรัฐด้วยโดยผ่านคนกลางคือมาเลเซีย

ประชาสังคมที่ไม่เห็นด้วยกับสภาประชาสังคม

รอซิดี กล่าวด้วยว่ามีองค์กรประชาสังคมที่ไม่เห็นด้วยกับการทำงานของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ซึ่งเป็นเรื่องปกติของการทำงานเครือข่ายที่อาจจะมีแนวทางที่ไม่สอดคล้องกันรวมทั้งกับแนวทางการพูดคุยสันติสุข แต่ตนก็บอกว่าองค์กรเครือข่ายสามารถมาขับเคลื่อนในประเด็นที่เป้าหมายร่วมกันได้ นั่นคืองานพัฒนาในพื้นที่ โดยเฉพาะการร่วมกันทำ Scenario วาดภาพอนาคตจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำไปขับเคลื่อน

รอซิดี บอกว่าการที่สภาประชาสังคมฯ มีเครื่องมือจำนวนมากในการทำงาน ด้วยสาเหตุมาจากคนในสภาประชาสังคมฯ มีประสบการณ์สูง แต่บางอย่างต้องอาศัยประสบการณ์จากคนอื่น ด้วยเหตุผลนี้

องค์กรต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุมสภาประชาสังคมฯ รู้สึกมีความสุข เพราะมาประชุมแล้วจะได้ประเด็นใหม่ๆ และมาแล้วสามารถแสดงความคิดเห็นอีกด้วย อันนี้เป็นจุดเด่นของสภาประชาสังคมฯ จะเปิดรับแสดงความคิดเห็นขององค์กรที่เข้าร่วมประชุม เพราะเขามาประชุมเขามีอะไรดีที่อยากจะบอกเรา

ขับเคลื่อนได้ไม่ตรงกับความต้องการของคนปาดานี

เมื่อถามถึงการขับเคลื่อนของสภาประชาสังคมที่ถูกมองว่าไม่ตรงกับความต้องการของคนในพื้นที่ รอชิดี กล่าวว่าอยู่ที่แต่ละคนมองอย่างไร แต่อย่างไรก็ตาม ขณะนี้สภามีประเด็นขับเคลื่อนใน 14 ประเด็น ซึ่งมาจากการ Mapping ภาคประชาสังคม เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนงานของสภา ซึ่งก็มาจากประเด็นของคนในพื้นที่ทั้งหมด

ทั้ง 14 ประเด็น ประกอบด้วย 1.การหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ 2.พื้นที่สาธารณะปลอดภัย 3.วาระเด็กและเยาวชนชายแดนใต้ 4.การพัฒนาเครือข่ายสื่อสาธารณะ 5.การสร้างความตระหนักแก่ประชาชนในเรื่องสิทธิ 6.ห้องเรียนสันติภาพในชุมชนและการพัฒนาชุมชน 7.การจัดตั้งเครือข่ายประชาสังคม 8.การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ 9.การสร้างหลักสูตรในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผู้เรียน 10.ความมั่นคงทางอาหารบนฐานทรัพยากรธรรมชาติ 11.เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 12.สร้างทักษะชีวิตเพื่อสร้างสันติ 13.การส่งเสริมอาชีพให้กับเยาวชนและผู้ได้รับผลกระทบ และ 14.ประเด็นอื่นๆ

ทั้ง 14 ประเด็นนี้สภาไม่ได้คิดเองหรือทำเอง แต่มาจากการระดมของคนในพื้นที่ ซึ่งประเด็นเหล่านี้ สภาก็ทำ คนที่ไม่เห็นด้วยกับสภา รวมทั้งคนที่เห็นต่างจากรัฐก็ทำ เพราะประเด็นเหล่านี้เป็นประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่ให้ดีขึ้น

“สภาประชาสังคมฯ ก็มีข้อแข็ง คือ มีนักวิชาการ คือ ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี Dr.Norbert Ropers ที่คอยให้คำแนะนำ ถามว่าคนที่มีความคิดเห็นต่างทำประเด็นเหล่านี้หรือเปล่า เขาทำเหมือนกัน ทำเรื่องเด็กกำพร้า เยียวยา สิทธิมนุษยชน ซึ่งประเด็นเหล่านี้สภาประชาสังคมฯ ก็ทำ เพราะประเด็นเหล่านี้คือทำให้คนในพื้นที่มีความสุขหรือเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนใน”

เปิดเวทีถก “พื้นที่การเมืองของภาคประชาสังคม” บทบาทประชาชนหนุนเสริมสันติภาพ ชายแดนใต้

อิมรอน ซาหะหะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ จับมือสถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา จัดสัมมนาวิชาการ เรื่อง “พื้นที่การเมืองของภาคประชาสังคมในความขัดแย้งชายแดนใต้/ปาตานี” ถอดบทเรียน 12 ปี พัฒนาการและบทบาทของประชาสังคมกับกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมอัปเดต ความก้าวหน้าของกระบวนการสันติภาพจากตัวแทนทั้งฝ่าย A และ B และข้อเสนอจาก CSOs

23 พฤษภาคม 2560 ที่ผ่านมา สภาประชาสังคมชายแดนใต้ สถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ร่วมกันจัดสัมมนาวิชาการ หัวข้อ “พื้นที่การเมืองของภาคประชาสังคมในความขัดแย้งชายแดนใต้/ปาตานี” ณ โรงแรมปาร์ควิว รีสอร์ท ปัตตานี มีผู้สนใจเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก

มุฮัมมัดอาบู ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ กล่าวเปิดงานสัมมนาในครั้งนี้ว่า วันนี้เป็นที่สำคัญมากวันหนึ่ง เพราะเมื่อปีที่ผ่านมามีในวันเดียวกันนี้เอง สภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้ทำการแถลงนโยบายของสภาฯ สู่นักวิชาการและสังคมนิยม ไปสู่ทุกฝ่ายในเรื่องการของการสร้าง “พื้นที่” ของการสร้างสันติภาพร่วมกัน

“หัวข้อวันนี้มีองค์ประกอบที่สำคัญ ที่เราตระหนักอย่างยิ่ง 3 ประเด็น คือ พื้นที่การเมือง ภาคประชาสังคม และกระบวนการสันติภาพ”

มุฮัมมัดอาบู กล่าวต่อว่า คนที่ทำงานในภาควิชาการและภาคปฏิบัติ ที่สนใจบทบาทภาคประชาสังคม ในพื้นที่ความขัดแย้งและภายใต้เงื่อนไขของการมีกระบวนการสันติภาพที่กำลังดำเนินอยู่แต่ยังไม่

แข็งแรงมากนัก การสร้างสิ่งที่เรียกว่า “พื้นที่ในทางการเมือง” โดยเฉพาะของภาคประชาชนนั้น
 ความสำคัญเพียงใด

เราในที่นี้ต่างรู้กันดีว่า กระบวนการสันติภาพ ที่เป็นเรื่องของคนในแทรก 1 ประสบการณ์ใน
 หลายประเทศบอกกับเราว่าเกิดความยั่งยืนในสันติภาพน้อยมาก แต่จะมีความยั่งยืนมากหากคนในแทรก
 2 และ 3 ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมียุทธศาสตร์และมีความรู้ ที่เอื้อให้การพูดคุยใน แทรก 1 สามารถ
 ดำเนินไปได้อย่างจริงจัง

“วันนี้หวังว่าทุกท่านจะได้แนวความคิดและแรงบันดาลใจ ที่จะร่วมกันพยายามสร้างสรรค์
 บทบาทของภาคประชาสังคมให้มีบทบาทอันสำคัญต่อกระบวนการสันติภาพที่กำลังดำเนินไปอยู่นี้” มูฮัมมัด
 อายูบ กล่าว

12 ปีประชาสังคมชายแดนใต้ ยังทำงานเชิงรับ

ช่วงแรกของงานเป็นการนำเสนอผลงานวิจัย บทเรียน 12 ปีพัฒนาการและบทบาทของประชา
 สังคมกับกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้และการจัดทำแผนที่เดินทางของสภาประชาสังคม
 ชายแดนใต้ โดย รศ.ดร.ฉันทนา บรรพศิริ โชติ หวันแก้ว อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย และนางฟารีดา ปันจอร์ อาจารย์นักวิจัย ประจำสถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลาย
 ทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โดยสรุปแล้วทั้งสองท่านได้อธิบายว่าในรอบ 12 ปีที่ผ่านมา บทบาทขององค์กรภาคประชา
 สังคมได้ขยายตัวในการทำงานและการเคลื่อนไหวในพื้นที่เป็นอย่างมาก ซึ่งแน่นอนว่าย่อมมีทั้งจุดแข็ง
 และจุดอ่อน จุดแข็ง เช่น มีการปรับใช้แนวคิดและบทเรียนต่างๆ ในการขับเคลื่อนงานหรือเคลื่อนไหว
 มากขึ้น ขณะที่จุดอ่อน เช่น ทำงานเชิงรับมากไป และสื่อสารกับภายนอกก็น้อยไปเช่นเดียวกัน

“ขณะที่ประเด็นที่สำคัญของบทบาทภาคประชาสังคมคือ จะทำอย่างไรให้สามารถดึง
 กระบวนการสันติภาพจากที่อยู่ในมือของรัฐและผู้เห็นต่างมาสู่มือของสามัญชน”

นอกจากนี้ยังมีอีกหลายช่วงที่น่าสนใจ อาทิ เวทีอภิปรายวิชาการ พื้นที่การเมืองของภาคประชาสังคมในความขัดแย้งชายแดนใต้/ปาตานี จากนักวิชาการ 3 ท่าน ทั้งจากในพื้นที่ชายแดนใต้ กรุงเทพฯ และอาเจะห์ ได้แก่

1. พื้นที่การเมืองกับการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมในประเทศไทย โดย ศ.สุริชัย หวันแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์สันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ภาคประชาสังคมชายแดนใต้กับพื้นที่การเมืองในชายแดนใต้/ปาตานี โดย ผศ.ดร. อับดุลรอญิง ลือเต อาจารย์ประจำวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. บทบาทภาคประชาสังคมในกระบวนการสันติภาพใน อาเจะห์ มินดาเนา และเมียนมาร์ โดย Dr.Delsy Ronnie ผู้อำนวยการ Nonviolent Peaceforce ประเทศฟิลิปปินส์

Safety Zone จากคำชี้แจงจากทั้ง 2 ฝ่าย

ช่วงบ่ายก่อนเริ่มวงเสวนามีพุดให้แรงบันดาลใจและการขับร้องบทเพลงเพื่อให้กำลังใจแก่นักทำงานเพื่อสันติภาพจาก Dr.Tony Brown นักดนตรีเพื่อสันติภาพชาวอเมริกัน

หลังจากนั้นเป็นวงเสวนาในหัวข้อ พื้นที่การเมืองและที่ทางของกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี วิทยากรโดย นาวาเอกจักรพงษ์ อภิมาหารธรรม หัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการประสานงานระดับพื้นที่ (สส.3) คณะพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ อาบูฮาฟิซ อัลฮากิม โฆษก MARA Patani โดยได้ทำการส่งสไลด์และไฟล์เสียงมานำเสนอ และนายรอมฎอน ปันจอร์ บรรณาธิการศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้

ดำเนินรายการเสวนาโดย อาจารย์อับดุลกาติม อัสมะแอ อาจารย์ประจำคณะอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ไฮไลต์ของวงเสวนาอยู่ที่การนำเสนอประเด็นการคุยเรื่องสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี โดยสองฝ่ายพุดถึงประเด็น Safety Zone อย่างละเอียด

ก่อนจะสรุปงานสัมมนาและกล่าวปิดเวที โดย ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตภิรมย์ศรี ผู้อำนวยการสถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

สภาประชาสังคมชายแดนใต้เยือนกลั่นตันถกมราราปาตานี

อิมรอน ซาเหาะ

ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้นำคณะเข้าพบ มาร่า ปาตานี และกงสุลใหญ่ประเทศไทยประจำ รัฐกลั่นตัน ประเทศมาเลเซีย ถกประเด็นกระบวนการสันติภาพ และบทบาทที่ควรจะเป็นของภาคประชาสังคมต่อกระบวนการสันติภาพที่กำลังดำเนินอยู่

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2560 ที่ผ่านมา นายมุฮัมมัดอายุบ ปาทาน ประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ พร้อมด้วย ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตร์ภิรมย์ศรี ที่ปรึกษาสภาฯ นายมันโซร์ สาและ รองประธานสภาฯ ฝ่ายการต่างประเทศ นายอัสวีมันต์ บินยูโซะ รองประธานสภาฯ และคณะกรรมการสภาฯ อีกหลายท่านเดินทางไปพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประเด็นกระบวนการสันติภาพกับสมาชิกรมาราราปาตานี ณ เมืองโกตาบารู รัฐกลั่นตัน ประเทศมาเลเซีย

ทั้งนี้ คณะของมาราราปาตานีที่ได้ให้การต้อนรับนำโดย อุตตาคมูฮัมหมัดซุกรี ฮารี (มะสุกรี ฮารี) หัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพของมาราราปาตานี อาบูฮาฟิซ อัลฮาгим โหมยง มาราราปาตานี และตัวแทนองค์กรต่างๆ ทั้ง BRN PULO BIPP และ GMIP

การพูดคุยเริ่มจากการทำความรู้จัก และพูดคุยแลกเปลี่ยนในประเด็นความก้าวหน้าของกระบวนการสันติภาพในรายละเอียดต่างๆ พร้อมกับถกเปลี่ยนแลกเปลี่ยน และตั้งคำถามในประเด็นที่ยังเป็นที่สงสัย โดยเฉพาะสถานการณ์ในพื้นที่ การดำเนินการเกี่ยวกับ “พื้นที่ปลอดภัย” และบทบาทที่ควรจะเป็นของภาคประชาสังคมต่อกระบวนการสันติภาพที่กำลังดำเนินอยู่

หลังจากนั้นประธานสภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้มอบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์สันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี 2017 "พื้นที่การเมือง: การสร้างสันติภาพในพื้นที่กลางที่เปิดกว้าง" ให้แก่หัวหน้าคณะพูดคุยสันติภาพของมาราราปาตานี ซึ่งทางสภาฯ ได้เคยมอบเอกสารชุดเดียวกันนี้

ให้แก่ตัวแทนสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการพหุคูณเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้มาแล้ว

ในวันเดียวกันนี้คณะของสภาประชาสังคมชายแดนใต้ได้เดินทางไปยังสถานกงสุลไทยประจำรัฐกลันตัน และหารือร่วมกับ ดร.ไพฑูรย์ สงค์แก้ว กงสุลใหญ่ประจำรัฐกลันตัน ในประเด็นกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้ และการให้ความช่วยเหลือคนไร้สัญชาติ ที่ส่วนใหญ่เป็นลูกหลานของคนไทยที่กำเนิดในประเทศมาเลเซีย และยังไม่ได้รับสัญชาติ

ทั้งนี้โครงการตรวจสอบดีเอ็นเอ ริเริ่มโดยสำนักกงสุลใหญ่ ในเมืองโกตาบารู โดยขอใช้งบประมาณของ ศอ.บต. และจะจัดการเก็บดีเอ็นเอของบุคคลที่สำนักงานกงสุลใหญ่ โกตาบารู ประเทศมาเลเซีย

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ขับเคลื่อนทุกระนาบทั่วพื้นที่ เตรียมงานอบรม IHL

อิมรอน ซาหะ

สภาประชาสังคมชายแดนใต้ประชุมประจำเดือนอัปเดตกิจกรรม มีการเดินทางไปช่วยเหลือพี่น้องที่ประสบภัยน้ำท่วมในภาคอีสาน การขับเคลื่อนเวทีพื้นที่ปลอดภัย การสร้างสภาวะแวดล้อมในการสร้างสันติภาพ การจัดทำวิจัยถอดบทเรียนการขับเคลื่อนงานที่ผ่านมา เตรียมพบปะประชาชนสถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม เตรียมจัดอบรมร่วมกับมูลนิธิศุภนิยามชุมชนและเจนิวาคอร์ และเตรียมจดทะเบียนเป็นสมาคมสภาประชาสังคมชายแดนใต้

เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2560 ที่ผ่านมา สภาประชาสังคมชายแดนใต้จัดประชุมประจำเดือน ณ ห้องประชุมมะปราง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีหลายองค์กรสมาชิกเครือข่ายเข้าร่วมประชุมและมีหลายประเด็นที่น่าสนใจ

อาจารย์อับดุลการิม อัสมะแอ จากสถาบันอิสลาม ได้นำเสนอผลการลงพื้นที่ไปเยี่ยมและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดสงขลา ซึ่งมีเครือข่ายนักศึกษามุสลิมจัดองค์กรและให้ความช่วยเหลืออยู่โดยไม่ถือว่าเป็นศาสนาใด โดยชาวสงขลาเองก็สนใจปัญหาในพื้นที่ชายแดนใต้ และได้สัมภาษณ์อาจารย์อับดุลการิมผ่านรายการวิทยุในพื้นที่ถึงกิจกรรมการช่วยเหลือครั้งนี้ด้วย

ขณะที่ศูนย์ประสานเครือข่ายองค์กรประชาสังคมนราธิวาส โดยอาจารย์อัสวีมันต์ บินยูโซะ ประธานศูนย์เป็นผู้รายงานว่าในช่วงเดือนสิงหาคมก็มีหลายกิจกรรมที่กำลังจะขับเคลื่อนและน่าสนใจ เช่น ประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัย หรือการแบ่งปันประสบการณ์เพื่อร่วมจัดตั้งเครือข่ายประชาสังคมยะลาเป็นต้น

ด้านคณะทำงานวาระผู้หญิงชายแดนภาคใต้ (PAOW) เตรียมจัดเวทีสาธารณะ การสร้างสภาวะแวดล้อมในการสร้างสันติภาพชายแดนใต้ ในวันที่ 11 สิงหาคม 2560 ที่คณะวิทยาการสื่อสาร ม.อ. ปัตตานี ซึ่งเป็นเวทีเติมเต็มข้อเสนอที่มีอยู่เดิม

นอกจากนี้ยังมีอีกหลายประเด็นที่น่าสนใจ อาทิ สภาเกษตรกรจังหวัดยะลา กำลังจะจัดมหกรรมทุเรียนบ้านและผลไม้ท้องถิ่น คลินิกเกษตร จำลองดูขงในอดีต การประกวดทุเรียน ขณะที่ชุมชนศรีทรา กำลังจะทำกิจกรรมใน 12 พื้นที่ เป็นการระดมข้อเสนอเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพ ขั้นตอนการรวบรวม ประมวลผล และเป็นการกินเวที นอกจากนี้มูลนิธิเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ กำลังดำเนินการที่จะเปิดเปิดวิทยาลัยการอาชีพวิถีสลาม และการอบรมให้ความรู้ตามมัธยมจำนวน 10 แห่ง

ขณะที่สมาชิกที่ขับเคลื่อนด้านกฎหมายก็มีการพูดถึงกฎหมายในการช่วยเหลือประชาชน การช่วยเหลือปากท้องของประชาชน มีแผนในการรื้อฟื้นสหกรณ์เกษตรของภาคใต้ เพื่อให้สมาชิกมีรายได้ ส่วนกลุ่มเขาภูหน้า มีการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับสันติภาพ และก่อนหน้านี้บริษัทแกรมมีได้มาถ่ายทำรายการและทำให้ออดขยายน้ำพริกของกลุ่มในเดือนถัดไปทะเลหลักแสนบาท

นอกจากนั้นแล้ว ในวันที่ 19 สิงหาคม 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น. สภาประชาสังคมชายแดนใต้จะมีการพบปะกับอาจารย์ ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ ประธานสถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม ณ ห้องประชุม ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ Deep South Watch (DSW) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนการทำงานและการสรรหาผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการที่ได้รับสนับสนุนจากสำนักงานสุขภาพแห่งชาติ

วันที่ 29 – 30 สิงหาคม 2560 ที่จะถึงนี้ สภาประชาสังคมชายแดนใต้จะร่วมกับมูลนิธิศกยภาพชุมชนและเจนีวาคอร์ กำหนดจะจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง หลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ณ โรงแรม ซีเอส ปัตตานี

นอกจากนี้ สภาประชาสังคมชายแดนใต้เตรียมจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายเป็นสมาคมสภาประชาสังคมชายแดนใต้ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนของการหารือร่วมซึ่งได้มติเป็นเอกฉันท์แล้วว่าจะมีการจดทะเบียนเร็วๆ นี้ และกำลังอยู่ในขั้นตอนเตรียมยื่นเอกสารต่อไป

ร่วมเสนอโครงการเพื่อการสนับสนุนงบประมาณองค์กรประชาสังคม

ประธานสภาประชาสังคมได้แจ้งด้วยว่า ผู้แทนพิเศษของรัฐบาลได้ตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคประชาสังคมในพื้นที่ซึ่งต้องเป็นองค์กรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1 ปี มีสมาชิกที่เหมาะสมและมีผลงานที่เป็นที่ประจักษ์ โดยองค์กรประชาสังคมทุกเครือข่ายองค์กรสามารถร่วมเสนอโครงการได้ ทั้งนี้ทางกองทุนจะจัดให้มีการอบรมสร้างแนวทางขับเคลื่อนและประเด็นการนำเสนอโครงการในวันที่ 14-15 ส.ค. นี้

อ้างอิง

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/7852>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/8759>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9306>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9355>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9432>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9386>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9774>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9508>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9798>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9645>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9686>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9914>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9926>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9978>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/10014>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11071>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11101>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11102>

<http://deepsouthwatch.org/dsj/th/11121>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11133>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11137>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11153>

<http://psu10725.com/2558/?p=2244%22%3Ehttp://psu10725.com/2558/?p=2244>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/9428>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11093>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11173>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11174>

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/th/11244>